Festo die S^ti Petri Apostoli 1661

Imprimatur hic liber (posthumum insignis Authoris *H. Hammond* S. T. P. τῦ μακαρίτε opus) qui inscribitur *De Confirmatione*; quem censeo typis, quia usu publico, dignissimum.

ROBERTUS PORY S. T. P. Reverendissimo in Christo Patri ac Domino, Domino Archiepiscopo Cantuar. Sacellanus Domesticus.

Festo die S^ti Petri Apostoli 1661

Imprimatur hic liber (posthumum insignis Authoris *H. Hammond* S. T. P. τῦ μακαρίτε opus) qui inscribitur *De Confirmatione*; quem censeo typis, quia usu publico, dignissimum.

ROBERTUS PORY S. T. P. Reverendissimo in Christo Patri ac Domino, Domino Archiepiscopo Cantuar. Sacellanus Domesticus.

DE
CONFIRMATIONE,
SIVE
Benedictione, post Baptismum Solenni, per impositionem Manuum *Episcopi* celebrata,
COMMENTARIUS
EX
Sententia Ecclesiæ Anglicanæ.

Cui accessit *Diatriba Præliminaris.*

Authore H. HAMMOND S. Th. Prof. *Oxoniensi.*

Prostant apud *R. Royston* S. Regiæ Majestatis Bibliopolam.

Erudito & Pio Lectori S.

QUum primùm ad ſanctiſſimum, æquè ac doctiſſimũ, τὸν μακαρίτην, *Hammondum* noſtrum, Clariſſimi *Dallæi de Confirmatione* Exemplar perlatum eſſet, offendiſſétque nonnulla ab ipſo ſcripta redargui a *Dallæo*; amiciſſimis Literis (pro ſumma ejus erga Senem eruditiſſimum benevolentia, quem non ſolùm in privatis alloquiis debitis auxit ſemper encomiis, ſed inſuper à *Thoma White* malè habitum cum ſcripto in publicum emiſſo palàm defendit) cauſam ſuam

De jure Epiſcop. Diſſert. 3 p. 162.

privatim cum doctiſsimo Viro diſceptare voluit; atque adeò Literas confecit, eaſdem propediem miſſurus. Poſtea verò, re acriùs penſitatâ, animadvertit doctiſsimum Virum in hoc maximè incumbere, omnéſque adhibere machinas, ut probaret *Confirmationem* meram eſſe Baptiſmi laciniam, & appendicem, adeóque jam non ſuam agi cauſam, ſed Eccleſiæ *Anglicanæ*, imò veteris purioriſque Eccleſiæ diſciplinam iri labefactatum: optimo igitur uſus conſilio, rem novam aggreſſus, minutatim omnia argumenta, teſtimonia omnia (quorum locuples *Dallæus*) pertractat noſter, verſatque ſtudioſe, ingenuam ubique Verborum vim aperit, ad veræ Antiquitatis normam, & pulcherrimum

Eccleſiæ

Ecclesiæ consensum revocat omnia, & explanat: statim quale nunc vides justum exsurgit opus. Idem deinde ad me destinat: ante septimum Calend. *Feb.* Anno M DC LIX. ad me pervenit: quâ erat animi demissione, quo in me studio, voluit ὁ πάνυ meum subire examen; addere, detrahere jussit, prout mihi visum foret. Ego inter legendum mirâ delibutus voluptate sæpius repeto, tanquam exhausturus; sed & morosulus examinavi penitus, non dicam ἀκριβείᾳ, sed concessâ παῤῥησίᾳ usus: nihil mutandum censui: attamen, nè officium & fidem negligere viderer, unum & alterum paulò latiùs ab ipso explicandum monui, & sic demum ad illum remeant Schedæ. IV. Idus *April.* se recepisse mihi renuntiat,

ſed non inſpexiſſe, tertium enim tunc diem renum calculo laborantem à ſtudiis abſtinuiſſe; verùm ſi quando convaleſceret, curis & monitis meis fruiturum. Sed ecce poſt paucos dies triſtiſſima advolat Epiſtola, narratque pertinacem morbi vim omnibus remediis reſtitiſſe, Lotium refundi, tantùm non conclamatum eſſe de ſalute. Inſomnem ago noctem, proximo manè do me in viam, magnis contendo itineribus, ut ſaltem ultima diviniſsimi Viri verba exciperem, & cujus Vita Virtutis, & Pietatis erat exemplum, Illius mortis ſpectaculum in me excitaret diſſolutionis meæ deſiderium: ſed ante vel inceptum iter jam ad cœleſtę bravium evolârat ſanctiſſima Anima; quumque primùm ædes afflictiſſimas

mas acceſsi, hæſi defixus & lacrymabundus; háncque animi mei ægritudinem auxit communis totius Eccleſiæ *Anglicanæ* jactura, in ipſis quaſi temporum inſidiis. Sed haſce querelas reprimebat Dei Opt. Max. reverentia, qui nobis omnia in melius proſpicit, & *diſponit ſuaviter*. Tandem igitur ad opus me meum accingo, me enim Teſtamenti executorem in extremâ ſcripſerat cerâ. Dum omnia pro officii mei ratione ordino, Schedarum faſciculum de cauſa cum *Dalæo* diſceptata, prout à Me obſignatus fuerat, unà cum Literis meis inveni. Decrevi protinus typis mandari haſce optimi Viri lucubrationes, meras, nullâ meâ interpolatas curioſitate; atque ità Typographo tradidi: ſed operas aliquan-

diu distinebant publica gaudia: tandem etiam ante senos menses opus suum absolverat Typographus; sed rationibus ductus idoneis hucusque premebam.

Nunc demum paucula illa quæ ab optimo *Hammondo* adjicienda vellem, istiusmodi sunt: Inter clarissimos Viros *Erasmū*, *Cassandrum*, *Chemnitium*, qui cōquisitâ & propositâ Confirmationis utilitate Causæ suæ Suffragatores numerantur, *Calvinum* insuper Ecclesiæ *Gallicanæ* Reformatæ Ducem ac Coryphæum, nec non *Theodorum Bezam* eidem succenturiatum, justissimè laudare potuisset. *Calvini* verba admodum commoda describam ἐν πλάτει.

Calvinus lib. 4 Institut. cap. 19. §. 4.

Hic mos olim fuit, ut Christianorum liberi, postquam adoleverint, coram Episcopo

Episcopo *sisterentur: ut officium illud implerent quod ab iis exigebatur qui se ad Baptismum adulti offerebant. Hi enim inter Catechumenos sedebant, donec ritè Fidei mysteriis instituti poterant fidei confessionem coram Episcopo ac Populo edere.——Ab Episcopo examinabantur secundum* formam Catechismi *quam tunc habebant* certam & communem. *Quò autem hæc actio, quæ alioqui gravis sanctáque meritò esse debebat, plus reverentiæ haberet ac dignitatis, Ceremonia quoque adhibebatur manuum impositionis. Ità puer ille, fide suâ approbatâ,* cum solenni benedictione *dimittebatur. Hujus moris sæpe mentionem faciunt Veteres* —— Talem ergò manuum impositionem, *quæ simpliciter loco benedictionis fiat,* laudo, & restitutam hodie in purum usum velim.——

Et

Et postquam in sequentibus Pontificiorum in hac materia errores & corruptelas prolixè sugillârit,
Ibid. § 13. hæc habet; *Ultimam verò morem retineremus quem apud veteres fuisse admonui, priusquam abortiva hæc sacramenti larva nasceretur——Hæc disciplina si hodie valeret, profectò Parentum quorundam ignavia aqueretur, qui Liberorum institutionem quasi rem nihil ad se pertinentem secure negligunt, quam tum sine publico dedecore omittere non possent. Major esset in populo Christiano fidei consensus, nec tanta multorum insania & rudtas. Non adeò temere quidam novis & peregrinis dogmatibus abriperentur. Omnibus denique esset quædam velut Methodus doctrinæ Christianæ.*

Lubet ulteriùs eundem magni nominis virum alibi sacras Literas

- expli-

explicantē audire. *Baptiſmos nominat* (de Apoſtololoquitur) *ſolemnes ritus, vel ſtatos baptizandi dies. Manuum impoſitionem cum Baptiſmo conjungit: quia ut duo erant Catechumenorum ordines, ità duplex erat Ceremonia. Nam qui erant extranei, non antè perveniebant ad Baptiſmum quàm editâ fidei profeſſione: in illis igitur Catechiſmus præcedere ſolebat. At liberi fidelium, quoniam ab utero adoptati erant, & jure promiſſionis pertinebant ad corpus Eccleſiæ, infantes baptizabantur: tranſactâ verò infantiâ, poſtquam inſtituti erant in fide, ſe quoque ad Catecheſin offerebant, quæ in illis Baptiſmo erat poſterior; ſed aliud Symbolum adhibebatur, nempe manuum impoſitio.* Hic unus locus abunde teſtatur hujus Ceremoniæ originem fluxiſſe ab Apoſtolis——*Sciamus ergò à primis autho-*

Calvinus in 1 p. ad Heb. 2. cap. 6. v. 2.

authoribus inſtitutum fuiſſe ut eſſet ſolennis precandi ritus, quemadmodum etiam Auguſtinus *nuncupat. Fidei quidem profeſsionem, quam adoleſcentes puertiam egreſsi dabant, voluerunt approbare hoc ſymbolo. Sed nihil minùs cogitârunt quàm vim Baptiſmi diſcerpere*: quamobrem hodie retinenda pura inſtitutio eſt, Superſtitio autem corrigenda. Atque hic locus ad Pædobaptiſmi approbationem facit.

Advocatus planè Eccleſiæ *Anglicanæ* prodit *Calvinus*, ejúſque cauſam agit ſtrenuè, & dum veterem depingit Eccleſiam, qualémque reſtitui optat, noſtram ipſam imaginat & refert, quæ ceremoniis, verbiſq; gravibus, aptis, caſtis, magnificiſque, *Confirmationem* (quã vocamus) alumnis ſuis deſcripſit.

Theod.

Theod. etiam *Beza* Annotator, breviter quidem, at non ſegniter, Apoſtolicam eſſe noſtram *Confirmationem* comprobat. *Quinque capita* (inquit) *Catechiſmi numerat* (intellige Apoſtolus) *nempe profeſſionem Emendationis vitæ; Fidei ſummam de Deo; Doctrinæ explicationem compendiariam, quæ in Baptiſmis & impoſitione manuum tradi ruditibus præſertim ſolebat* (*id eſt, cùm ad baptizandos infantes vel adultos, item* cùm ad imponendas aliquibus manus conveniebatur) *caput Reſurrectionis mortuorum, & futuri Judicii.* Quod ſi neque *Helvetica*, neque *Bernenſis*, neq; *Tigurina*, nedum ipſa *Genevenſis* Eccleſia hanc ſolennem profeſsionem, ejuſdémque per manuum impoſitionem *Confirmationẽ*, quâ nulla poteſt eſſe ſanctior, qûámque non è lacunis

Beza in Hebr. cap. 6.

cunis nuperis, ſed fontibus petitam Apoſtolicis, duo ſummi è Gallis viri conſtanter aſſerunt, vel praxi à ſuis uſurpandam, vel ſaltem bono nomine & euphemia ornandam cenſuerant; ipſi viderint quorum intereſt: nos certè *Calvinum* & *Bezam* in noſtras partes transfugii manifeſtos tenemus.

Præfat. §. 12. Rectè præfatur noſter non minimam eſſe *Confirmationis* utilitatē ut *Antipædobaptiſtis obſtruamtur ora*: dicebam addi inſuper potuiſſe, ut deſinerent tandem novitatum, ac jurgiorum noſtrates opinatores, dum hi ex ſententia Parochi, aſſidentibus ei uno & altero Laicis, protervis æquè ac ignariſsimis; iſti verò ex plebiſcitis & vulgi rerum ſacrarum rudis opinione, aut admittunt ad ſacram Euchariſtiam, aut abſtinent,

abſtinent, aut demum arcent grege gales ſuos : vaneſcere nimirum importunas haſce ipſorum rixas & velitationes, ſi *Confirmationis* ritus curatè, auguſtè, ſeverè celebretur, talémque ſe indè uſum & beneficia ſperare nonnullos, qui inter ipſos ſunt doctiores, agnoviſſe & profeſſos eſſe. Hæc atque talia tunc temporis bonos iſtos viros dicebam prolixè pollicitos eſſe. Sed in caſſum omnia. Quorſum igitur hæc ab iſtis dicta? nimirum ἀποβυκολλῶντες καὶ χρηστὰς ἐλπίσιν ἐξαπαλῶντες· ſub obtentu veteris diſciplinæ rerum novitatem, & inſolentiam in Scenam producere ſatagebant; ſcilicet ut iſti ipſi Epiſcoporum partes in ſe reciperent: nam niſi manus in *Confirmatione* imponendi jus & poteſtas Presbyteris

(aut

(aut ſaltem iis Presbyteris qui inter eos eminentiores ſibi videntur) & Paſtoribus (quos vocant coitiones αὐλοκέφαλαι) concedatur, nihil ex eorum promiſsis profecimus; in hoc enim otium, in hoc negotium, in hoc totus illis labor eſt, ut Epiſcopis πειρόμια ſurriperent. Sed & aliud præſentiſsimum Eccleſiæ malum commenti ſunt; ut iis ſolummodo manus imponerentur, qui ſcita quædam ſua & novatam indies tum loquendi, tum ſentiendi formam amplecterentur, palàm profeſsi, neque ſecundum *formulam Catechiſmi certam ac communem* gregales ſuos examinandos (quod venerandæ antiquitati, & Apoſtolicis viris placuit, quódque *Calvinus* ſummopere laudavit) voluere: ſed ſi qui placita ſua non bene

Calvinus ut ſupra.

edocti

edocti eſſent, eadémque imbiberent, protinus *rejiculi*: Catecheſes enim ſuas ſibi concinnârunt, & deinde pupam ſuam amant perdité. Nihil eos movet à primæva Chriſtianitate ſancita ratáque fidei myſteriorum tabula, nihil movent prudentiſſimi *Calvini* monita: *Major eſſet in populo Chriſtiano fidei conſenſus — Non adeò temerè quidam novis & peregrinis dogmatibus abriperentur; Omnibus eſſet velut quædam Methodus doctrinæ Chriſtianæ.* Nihil (inquam) hæc movent, ſed convenire ſe poſſe ſomniant abeundo in adverſas vias, flammam oleo citiùs reſtincturi, quàm iſtiuſmodi inſtitutis domeſtica ſua conciliaturi diſſidia, quorum nova indies exorietur progenies, & immortalis.

Neque ſolùm laudare potuiſſet

Cap. 3. Sect. 6. p. 76. Noſter præcepta & ſancita ſive *Helveticæ* Eccleſiæ ſive *Bituricenſis* de Matrimonio non contrahendo niſi priùs ſponſi & ſponſæ Catecheſi probè inſtructi fuerint; rectiſſimè enim accenſeri meruit Eccleſiæ Anglicanæ decretum.

Lib. Canon. 1571. Rectores, Vicarii & Parochi — admonebunt adoleſcentes & juvenes, non tantùm Mares, ſed etiam Fœminas, cautum eſſe Legibus, nè quis illorum accedat ad ſacram Communionem, vel contrahat nuptias, vel infantem è ſacro fonte ſuſcipiat, niſi antea didicerit Rudimenta Religionis Chriſtianæ, & poſſit ad omnes partes Catechiſmi convenienter & dextrè reſpondere. Inſuper ſeverè cautum eſt in Liturgia Anglicana, neminem ad ſacram Euchariſtiam admittendum,

mittendum, donec & Catecheſi inſtructus, necnon *Epiſcopali Benedictione confirmatus* fuerit.

Porrò etiam *Gregorii* verba à *Dallæo* diligentiſsimè obſervata nollem à noſtro prætermiſſa: nam etiamſi ad præſentem ſuam controverſiam haud ità propriè pertinent; quia tamen iſta *Gregorii* reſcripta à Scholaſticis nõ bene intellecta, miros inter ipſos excitârunt tumultus, qui nova quædam de *Sacramento*, de *Miniſtro Confirmationis Ordinario & Extraordinario*; de *plenitudine poteſtatis Pontificis Romani* philoſophati ſunt; eadémq; poſtmodum Novatores in ſuum trahebant uſum: genuinum *Gregorii* ſenſum explicuiſſe fuiſſet opportunum. Poſtquam enim Septimus *Gregorius* poteſtatis Papalis

antiquos limites indignatus, & nisi quos ipse sibi facit, agnoscens nullos omnium Episcoporum jura ubiq; devolvit, & præter unum Pontificem Romanum cæteros falsi nominis, & æquivocè Episcopos haberi satagit, huic immani Romanæ sedis tyrannidi mancipia sese præbuere maxima pars Scholæ, (& in hac causa præsertim Dominicani) qui veteris Ecclesiæ, præsertim *Græcanicæ*, rituum inscii, factum *Gregorii Magni* ex sua opinione sunt interpretati: deinde argumentosi isti Senes Strophas & Sophismata nectendi Artifices, spissis densisque sese Lectoresq; suos implicuêre difficultatibus, divinationes suas, non sensum *Gregorianum*, persequentes. Rectissimè enim censuit eruditissimus *Dallæus*,

Dallæus de Confil. p. 313.

leus, *Gregorium Virum prudentiſſimum nihil extra ordinem, nihil præter Divina vel Eccleſiaſtica jura geſsiſſe, dum Sardorum Presbyteris conceſsit, ut Neophytos in fronte chriſmarent.* Ipſe enim *Gregorius* ſui optimus interpres hunc ſcrupulum eximit, dum diſtribuit varium Orientis & Occidentis uſum. *Unde* (inquit ille) *Arrianos per impoſitionem manûs Occidens, per unctionem verò ſanctî Chriſmatis, ad ingreſſum Sanctæ Eccleſiæ Catholicæ, Oriens reformat.* Uſum enim Chriſmatis Presbyteris non vetuit Oriens, ſed confectionem. *Caralitana* igitur in *Sardinia* Eccleſia *Græcanicis* ritibus aſſuefacta, ægrè ſibi iſtos prohiberi tulit; omnes enim inſulani *Græciæ* finitimi, atq; inter eos *Siculi Sardi*que, ritibus, cæremoniis, liturgicis, æque atque

Greg. lib. 9. epiſt. 61.

linguâ *Græcorum*, in omni officio (quod vocant) Eccleſiaſtico, uti ſolebant. Hiſce igitur innutritos *Sardos* peregrinum (*Romanum* ſcilicet) morem averſatos nil mirum. Prudentiſsimus verò Papa *Gregorius*, & *Græcanicæ* Eccleſiæ Rituum callentiſsimus, (ut qui aliquandiu *Conſtantinopoli* Romanæ Sedis Apocriſiarius commoratus fuiſſet) noluit præfervidum & concitatum populum irritare, ſed ipſorum murmura & pertinaciam placidè devoravit, avitiſque Eccleſiæ ſuæ moribus uti frui permiſit. Poſt ducentos verò annos *Nicolaus* primus, Pontifex imperioſior, ſive poteſtatis ſuæ limites protermi nandi libidine abreptus, ſive veteris apud *Græcos* perpetuæque diſciplinæ inſcitiâ, temerè ad *Bul-*

garos

garos nuperrimè Christianismo imbutos, & à Sacerdotibus *Græcis* Chrismate inunctos, legavit Episcopos, iisque in mandatis dedit, ut eos denuò in fronte Chrismate linerent. Quod quidem (inter alia) *Nicolai* facinus adeò commovit Eruditissimum P. *Constantinopolitanum*, *Photium*, ut accerseret omnes Orientis Episcopos, & colligeret in Synodum, ut vindicarent jura sua, nec paterentur Ecclesias suas in leges *Romanas* adigi. πὰ ἀρχαῖα αὐτῶν κρατεῖσθαι consensêre omnes, & Chrisma ab Episcopo confectum, posse à Presbytero mero ὡς βεβαίωσιν Neophytorum usurpari. Ex adverso *Nicolaus* crassâ fidentiâ calumniam esse *Græcorum* assertionem pronunciat: *Quod alicubi* (inquit) *concessum Presbyteris* Pin. Con. Tom. 6. p. 634. Edit. Par.

ut Baptizatorum frontes linant Chrismate, ex magna causa si dispensatum; in contrarium plane esse usum ostenditur. Ac pervicax ausis excidere nolùit; grandi Epistolâ huc atque illuc in Occidente sparsâ, *Græcorum* mortem contumeliis oneravit: tandémque longo pòst tempore apud *Latinos* percrebuit opinio, nullam apud *Græcos* fuisse *Confirmationem*. Et licet *Nicolaus Cabasilas* aliíque docti *Græci* hanc commentitiam & futilem calumniam refutárunt; recentiores tamen *Latini*, an ignorantiâ, an invidiâ ducti, haud facilè dixeris, *Confirmationis* neglectum ut objicere non desinunt.

Non adeò confusæ & turbatæ fuissent hac in parte res Ecclesiasticæ, si probè *Gregorii* verba interpretati fuissent Scholastici: sed

pòst

poſtquam in Scholis jactari cœperat, Pontificem poſſe Romanum poteſtatem confirmandi Presbyteris dare, hinc indè de *Confirmationis* Miniſtro acriter dimicatum. Novatoribus itaque noſtris argumentorum ſupellectilem ſuppeditârunt nonnulli Scholaſtici, qui gradu, non ordine, Epiſcopum à Presbytero diſtingui contendunt: ſcilicet, lubet iſtis Scholæ, non dicam opiniones, ſed errores potiùs amplecti, quàm Epiſcoporum σεμνειαν non imminuant. Prudentiſſimè hoſce homines monuit inſignis pietatis & ſummi judicii Præſul, Reverendiſs. *Joannes Sarisburienſis*: *Neque hîc*, inquit, *opus erit ſubtiliter diſquirere, utrùm Epiſcopatus ſit diverſus ordo à Presbyteratu, an alius & altior tantùm gradus in eodem* Jo. Epiſc. Sarisbur. Qu. I. Dei

eodem ordine —— Nobis utique ſufficit (hâc verborum velitatione ſepoſitâ) ſi oſtendamus, eos qui appropriatè vocantur Epiſcopi, habere dignitatem altiorem, poteſtatem majorem, & eminentiora officia (certò *Confirmationis*) *ſibi annexa, quàm habent alii Presbyteri, idque Verbo Dei minimè repugnante.*

Magìs igitur conſultò perpetuæ Eccleſiæ Catholicæ diſciplinæ & praxi acquieſcerent noſtrates Sectarii, nec argutiis hiſce, ac contortis aculeatiſq; Scholaſticorū ſcitamentis ſeſe immiſcerent & implicarēt. Veterum Patrum ſanctitatem & ſapientiam ſuſpicerent & colerent, qui non ſolùm longo rerum uſu periti, ſed Sancti Spiritûs ductu gubernati decrevêre, *Non aliunde hæreſes obortas, aut nata eſſe ſchiſmata,*

Cypr. l. 1 Epiſt. 3.

quàm

quàm indè quòd Sacerdoti Dei non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos cogitatur. Et hac ipsa in Causa de *Confirmatione* differens Hieronymus, hæc habet: *Ecclesiæ salus in summi Sacerdotis dignitate pendet; cui si non exors quædam & ab omnibus eminens detur potestas, tot in Ecclesiis efficientur Schismata quot Sacerdotes.* Hisce (inquam) Ecclesiæ Magnatibus auscultarent, & tandem exiles & evanidas suas conjecturas (vigilantium planè somnia) venditare erubescerent. Sed ubi statio opinandi? ubi expunctio inveniendi? Novator semper molestus, & ὄπιθεν.

Hier. Scr. Lucif. c. 4

Faxit Deus, ut gens ista hominum vel *Marcomannis*, *Quadis*, & *Sarmatis* irrequietior, κακοπραγμονεστέρα, &

& malignè diligens, pacatè & citra pugnam, modeſtè & compoſitè, venerandæ antiquitatis regulas, actus, rerumque ſacrarum adminiſtrationes inveſtigent; hiſce enim inſtrumentis rerum Eccleſiaſticarum directiones exiguntur. Si interpretem & Monitorem adhibeant hunc libellum, ſi ſtudio & attentione perlegant, non inanem ſpem foveo, tum de *utilitate Confirmationis*, tum de conſuetis & legitimis Epiſcoporum juribus in eadem adminiſtranda, conſenſuros.

Reverendiſſimos Eccleſiarum Præſules qui lapſam & diſſolutam Politiam conſtituere dant operam, τῦ μακαρίτε ardori & votis reſpondebunt, nil dubito; reliquique Symmiſtæ omnes, Presbyteri, Diaconi,

coni, ſolennia Eccleſiæ noſtræ de Catechizandis rudibus præcepta complebũt ſeduló. Sin hæc animis noſtris non inſideant, ubi tot per annos meditata & (dum incumberet & ſæviret tyrannis) promiſſa diſciplina, modò unquam ſerena affulgeret dies? Ecce candidos *Britanniarum* ſoles, rerúmque civilium tranquillum, redire juſſit, votíque Nos omnes damnavit, clementiſsimus & miſericors Deus: ipſi ſanctam hanc & ſinceram immolemus latriam, dum quiſque noſtrûm ſua in hac parte munia prompti obeamus.

Quum ſcelere & furiis Alaſtorum turbatæ eſſent res *Anglicanæ*, pollutis ſacris, vaſtitate Sanctuarii ubique cum ſummo oculorum convitio adſpectui objectâ veritate obrutâ

obrutâ & compreſsâ, imò intermortuâ, prono curſu ſeſe propipiunt Romanenſes, Sectarii, & in Eccleſiam *Anglicanam* irruunt; devictam, triumphatam eſſe, uſq; ad delicias oſtentabundi, clamitant: ſed utrumque hoſtem noſter *Hammondus* ſuſtinuit certiſsimus vindex, ſempérque pedem referre juſsit. Nec hiſce gyris coërceri ſeſe paſſus eſt inquies & magnificus animus; mutavit ſæpe induſtriam. Nonnunquam ſuccreſcentes hæreſes, & errores qui mores Rémque publicam corrumperent, Zelotes refregit: Divina eloquia minutatim examinare, loca difficiliora explicare, hoc illi ſtudium, hæc voluptas; ab hiſce oblectamentis ſe avelli ægre paſſus eſt. Quandocunque in ſpinoſas & ingratas quæ-

quæſtiones divertere coactus, etiam in hoc ſcribendi genere pietatis & ſanctimoniæ incrementa totus cogitabat; nec alia ei inſtituti ratio, quum in hanc arenam deſcendit. Operæ tuæ erit pretium, *Erudite Lector*, utriuſque doctiſſimi diſputatoris præſtantiam, virtutiſque ſpecimen inſpectare. Clariſſimus *Dallæus*, quâ pollet dicendi copiâ, cauſam ſuam latiſsimè explicavit: Noſter acerrimè diſputat; evolvit, perſcrutatur omnia; acumen, diligentiam, eruditionem, probitatem, pietatem miraberis. Verùm hîc tuâ lectione, non meâ commendatione opus eſt. Vale.

H. Sarisburienſis.

Errata Emendanda.

In Præfatione.

Pag.	lin.	Lege
3.	22.	ἐλυμπίκων
	25.	descensura
	in marg.	Ἡπιμαμένδω
	ibid.	ἀνδεὶ αὐτῆς.
4.	24.	ecstasi
	in marg.	ϟϭδϑ
5.	18.	unicè collimant.
7.	1.	ϖδαδοξίαν
	in marg.	Judæ 3.
8.	11.	מַסֵּכָה
10.	2.	χεσσὺ,
14.	9.	superesse

In Tractatu.

1.	4.	D. Blondellum
3.	23.	diù
5.	12.	Divino
12.	9.	incudem
	15.	cui
13.	11.	Eucharistiæ
38.	27.	Reges
43.	3.	usus & Presbyteris
47.	17.	hæc
53.	10.	πεπόμκε
58.	5.	conficitur
	26.	unguenti

Pag.	lin.	Lege
60.	29.	πλεσπευρμκαὶ
61.	9.	quidem
66.	6.	ϰὶ
73.	17.	injecerint
78.	2.	v. 5.
79.	1.	κ πα——Spiritum
81.	15.	ε πας ειν
82.	26.	πεϱωπημβυα
101.	25.	ευχαϱισιας
103.	27.	πλεσπαϱχὸς
	28.	θειστάτοις
104.	3.	Ἰεϱαϱχης
116.	19.	νεοϱωπτους
120.	*in arg.*	πϱῶν
122.	4.	Non
125.	18.	Arianis
	24.	Ταυλιανὸς
127.	1.	πϱῶν
129.	6.	laborantibus
129.	22.	[illegible]
	29.	[illegible]
132.	18.	[illegible]
138.	7.	[illegible]
	24.	[illegible]
140.	7.	[illegible]
142.	15.	[illegible]
168.	4.	[illegible]

Cætera (præsertim Græcarum vocum accentus) prudens Lector facilè observabit.

PRÆFATIO.

Mores Christianorum quàm Christi instituto dissimiles. Pietatis ὑπερχὴ, *& Charitatis, unica Christi Cura: Redemptionis, Prædicationis, Sacramentorum, Clavium, Apostolici Symboli, Catecheseos, at* ἰδίως *Confirmationis scopus.* Θεωλόγος περὶς 2 Tim. 2. 19. *Ejus duplex* σφραγὶς. *Confirmationis institutio, debitus usus, beneficia. Consilium hujus Commentarii, duplex.*

§. 1 QUod de nascente olim mundo *Epiphanius* observat, Primo illo humani generis diluculo nullas tenebrarum mixturas, * nullas hominum sectas, Nullum opinionum aut dogmatum dissidium fuisse, μόνον δὲ ἀπλῶς, καὶ ἰσο-

* Οὐ χὶ αἱρέσεις, ἃ γράμμα ἐπέρα καὶ ἑτέρα, ἀλλ' ἢ μόνον ἀληθὴς ἐκκλησία. *Panar. li. 1. Edit. Bas. p. 8. l. 50.*

ἀσέβειαν, *impietatem*, & *pietatem*, aut, quod idem plane est, ἀπιστίαν καὶ πίστιν, *infidelitatem*, & *fidem*, universum orbem inter se dispescuisse, (**fidei quidem Christianismi Effigiem sibi insculptam, infidelitatis verò impietatis & Apostasiæ Characterem* & imaginem inscriptam præferente) fallor Ego, si magis ad felicis & intaminatæ Mundi infantiæ, ætatisque illius, non poeticè, sed verè aureæ Encomium, quàm ad senescentis & degeneris sæculi, sub quo, ut sub face Romuli hodiè nascamur, improperium & opprobrium dictum fuerit.

*Πίστεως ἐπίχρυσα τὰ χαρακτηρίσματα ἔχουσα, ἀπιστίας δὲ ἐπίχρυσα ἀσεβείας τὸν χαρακτῆρα καὶ παραπομπάς. *Ib*

§. 2. Multò quippe felicius, si illi credamus, apud *primi* (*de terrâ terreni*, ejusque prævaricantis) *Adami* posteros, quàm inter *secundi* (*de Cælo Cælestis*, & ad restaurationem sæculi nati) discipulos, pietati & genuinæ morum probitati prospectum est. Quò certè nihil usquam infeliciſſimo sæculo magis probrosum, & pudendum, nihil universæ Christi incarnati prosapiæ, ipsique ἀνακεφαλαιώσεως Consilio, & œconomiæ Contumeliosius aut dici, aut fingi potuit.

1 Cor. 15 47.

§. 3.

§. 3. Illud quippe divino Theſmothetæ, adeoque ſoteri noſtro imprimis Curæ fuit, ut *redimeret nos ab omni iniquitate; & mundaret ſibi populum peculiarem & acceptabilem,* * *Sectatorem* aut *æmulum bonorum operum.* Dedit ille ſeipſum pro nobis, non ut fæcundo, & ſcientia nil inte turgido Cerebello Minerva aliqua (erudita quidem, at & pugnax proles) naſceretur, ſed ut obſtetricante Charitate, ex viſceribus intimis, humano generi ſalubres prodirent Gratiæ, ut hanc *Dei Civitatem*, mundique illam, ut Caſtra intimiſſimi Agni, atque rugientis Leonis, adeò inter ſe latiſſimè, & toto Cœlo diſparata, hoc unico Bonæ indolis Inſigni & quaſi ζωσπύρᾳ, palam diſtinguenda & dignoſcenda curaret: eodemque licèt non æquali, puritatis ſplendore Eccleſiam ſuam coruſcantem redderet, quo ipſa Cœleſtis Aula, *Spirituum Conſummatorum* (vereque ὁλοτελῶν) τυπήσεως, in æternum micatura creditur.

* Ζηλωτὴν καλῶν ἔργων.

§. 4. Sic certè *Apoc.* 21. *Civitatem Sanctam, novamque*, quæ à *Deo deſcenſura* erat, *Hieroſolymam* deſcribi videmus, * ut

* Ἁγιασθῇ σὺ ἐμοὶ ζηλωτὴς καλῶν ἔργων ὁ ἐμὸς ἅγιος.

Σκηνώσει. v. 3. * Πᾶν κοσμικὸν καὶ θεῖον βάθος καὶ ὕψος. v. 27. ἐδοκίμ. ἀφ' ἑαυτ— καὶ περὶ καὶ πάντες οἱ ἁμαρτ. v. 8. Ἐκ ἀκαθ. καὶ περὶ — καὶ πάθ. φιλαυτ. καὶ πα— ἁμαρτ. c. 22. 15.

sponsæ marito suo paratæ, omnique muliebris mundi supellectile, puriſſimo auro, & pretioſiſſimis omne genus margaritis ornatiſſimæ, imaginem referret, verè σκηνὴν ἁγίου πνεύματος, *Tentorium* ſanctiſſimi numinis, & majeſtaticæ præſentiæ Schecina, & plenitudo quædam, (ut Hebræi loqui amant) futura, ubi * *habitare* dignabitur *Deus*, & ſecundam tantum non ἀποκατάστασιν pati, ubi cum morte & lacrymis, * impuritate omni, & hypocriſi in exilium miſſis, ſingula demum ſupernam, & pluſquam humanam munditiem, & * novitatem ſortientur.

§. 5. Hoc certè Concionum Chriſti Conſilium unicum, auguſtiſſimæ præſertim & divineſſimæ iſtius, quam ad naturalis & Moſaicæ Legis πλήρωσιν, & ἐπίτασιν, & ἔκτασιν, *ſupplementum*, *extenſionem*, *ampliationem*, ex altero, eoque præcelſiori monte (ſinaitico quodammodo ſuperſtructo) ſine tonitru, at * non ſine *poteſtate*, ſine aſtantis populi metu, at non ſine * *ſtupore*, & ſpectati habitam fuiſſe legimus: *Ma.* 4. Huc facta, dicta, inſtituta magiſtri noſtri

* Ἦν καὶ πάντα πρ. ὧν. v. 5. * ὡς ἐξουσίαν ἔχ. ἐξουσίας.

Ma 7. 29 * ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτ. v. 28.

omnia

omnia palàm collimarunt, huc geminum vitæ mortisque ejus martyrium, Aquæ, sanguinisque sacramentum, ex [a] latere in Cruce confosso erumpens, & ad Ecclesiam quotidie descendens. Huc universa Apostolorum, solennis ad prædicandum & baptizandum [b] *Missio*, ut ipsi a *Patre*, sic Discipulis ab ipso facta. Huc œconomorum [c] *Claves*, quibus filios familias, seu immorigeros, seu etiam ad bonam frugem redeuntes, pro cujusque merito, flectant, temperentque fidi procuratores. Huc [d] *Militiæ* Apostolicæ *tela*, quibus strenui Summi Ducis legati subditos protegant, hostes verò Contumaces fundant & debellent, & τὰς ἀνάπαυσιν, universam lapsi Adami propaginem ad obsequium Christi Captivam ducant, unice collimant, & diriguntur.

[a] Joh 19. 34.
[b] Joh. 20. 21.
[c] Mat 16. 19.
[d] 2 Cor. 10. 14.
Mar. 16 15.

§. 6. Huc omnia (post triumphalem magistri exitum) Consilia, Cœtus, peragrationes, ministeria Apostolorum spectant; præ omnibus verò selecta Fidei Capita, paucula quidem ea, sed ad ingenerandos bonos mores imprimis idonea, & efficacia, [d] *salubrium verborum formula* (inquit *Paulus*) Ecclesiis singulis, contra

τύπωσιν τῶν ὑγιαινόντων λόγων.
2 Tim 1. 13.

quoſcunque animæ morbos, concreditum antidotum, & [illegible]: quod unum [a] *ad omnis impietatis depulſionem, & ad pietatis Evangelicæ Stabilitionem* aut *conſtitutionem* abunde *ſufficere Magnus* pronuntiavit *Athanaſius*. [*] Hac quippe unâ armaturâ expugnari mundum, hoc ſolius Catecheſeos exorciſmo exulare dæmones, nec aliis contra omnem Satanæ ictum amuletis indigere, quàm quæ ex hac auſpicatiſſimâ pyxide premi rectiſſimè dixeris. Idem igitur apud antiquos *Catechiſtæ*, & *Exorciſtæ* Munus, & miniſterium fuit; nec, ſine inſigni aliquo dementiæ, & [illegible] mixtura Gentilium impietatibus inhærere putabantur, qui ſub hâc ſacro ſanctâ formâ, Chriſtianorum fidem fuerint amplexati.

Sect. 7. Unicum adjicio, ſed illud Celeberrimum, & quod rem omnem (quam per has præfandi ambages moliti ſumus) ad præſens noſtrum inſtitutum aperte deducat, a *Confirmationis* veneranda, in Eccleſia, ritu, quatenus ille a *baptiſmo* late differt, petendum Exemplum. De hac ſemel dixerim, poſt [b] Fidem ipſam

[a] [illegible] p. 584.

ſum [illegible], geminaque Novi fœderis à Chriſto ipſo inſtituta, & omnibus diſtinctè mandata ſacramenta, nihil eſſe, quod ad perenne ejuſdem Chriſti, aut duraturum obſequium, ad ſinceram & [illegible] Evangelicæ legis obedientiam fortius obliget, Nihil, à cujus diligenti & prudenti adminiſtratione, auctiores Reipublicæ Chriſtianæ fruges ſperari poſſent, Nihil denique, cui aut neglecto, aut pro formâ & ex opere ut ajunt, operato, [illegible] majora & pernitioſiora pietatis diſpendia imputanda videntur. Ad hunc enim præcipuè finem, ritum iſtum antiquitùs inſtitutum, & celebratum eſſe, tùm ut obſervantia Chriſto debita firmius ſponderetur, & hâc quaſi arrhâ, & [illegible] obſignaretur, tùm ut uberiore Sanctificantis ſpiritus rivo in fideles & illuminatos cælitus evocato, ab eo intimè prolui, & inungi, & ad novitatem vitæ roborari poſſent.

Sect. 8. Huc etiam *Paulus* ipſe reſpexiſſe videtur, cùm adverſus omnes Gnoſticorum [illegible] & [illegible], ipſiuſque futuræ reſurrectionis abnegationem, *Ignita* quidem illa *Nequiſſimi tela*, hoc unum

num *Fidei ſcutum* opponat. 2 *Tim.* 2. 19. Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην, Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ, ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ad θεμέλιον quod attinet, viro Doctiſſimo Sam: Petito lubens aſſentior, vocem ad modum Hebrææ עקר τοῦ στηρίγματος eſſe, & cùm alibi *fundamentum* denotet, hic, & 1 *Tim.* 6. 19. Pro σφραγὶς *pacto*, aut *Chirographo* ſumendam eſſe, (ſicut & חֹתָם quæ aliquando διαθήκη, *Iſ.* 30. 1. διαθήκην redditur) adeoque ad *fœdus* aut pactum Chriſti, illud Dei cum hominibus contrahentis Inſtrumentum reſpicere, cujus στερεὸς ἕστηκε, ſolida & immutabilis *firmitas*, ex ipſo, quod ei appenditur, *ſignaculo*, aut σφραγῖδι judicanda eſt: Signaculi verò hujus gemina facies, duplex Epigraphe, Ex unâ parte, divini promiſſi, aut Fœderis Icona impreſſam videas, *Cognovit Dominus qui ſunt ejus*] Fideles ſcilicet ſervos Deus nunquam non agniturus, tuaturus & remuneraturus eſt, nullo non gratiarum ſpiritus ſui imbre perfuſurus; Ex alterâ Officii Noſtri imago exeritè, ſed ſummatim, & ἐπιτόνως inſcribitur, [*Omnis qui nominat*

minat nomen Domini ab iniquitate procul discedat] Quisquis salutem ab Evangelico Fœdere quærit, Quisquis Christo Nomen dedit, Obsequium despondit, Mercedem a tanto brabeutâ & agonothetâ expectat, sciat se severâ, & indispensabili lege teneri, ut improbitati, impuritati, impietati omni nuntium remittat, vitam [a] *piè, sobriè, justè* instituat, se ab omni [b] *Voluntario* peccato, [c] a quocunque, aut *Carnis*, *aut Spiritus*, *inquinamento mundandum* sollicitè curet, *perficiens sanctificationem in timore Domini*, Deo constanter, & [d] *λατρεύειν serviens cum metu, & reverentiâ.*

[a] Tit. 12. 12.
[b] He. 10. 26.
[c] 2 Cor. 7. 1.
[d] Heb. 12. 28.

Sect. 9. Ab hâc σφραγῖδος & σημείου τῆς πίστεως, *Sigilli, pactique solidi, & stabilis* mentione, hic διαβεβαίωσιν facta, molim persuadere mihi *Confirmationis*, *Obsignationis*, apud *Latinos*, σφραγὶς, ἐπισφράγισμα, apud *Græcos*, nomina adeo lucidè desumpta esse, & huic imposita, ut aliunde hauriri omninò sit impossibile, sicut nec *inunctionis* aut *Chrismatis* a phrasi istâ, quâ verè *Christianus* dignoscendus proponitur, ὁ χρισθεὶς τὸ ἅγιον χρῖσμα τοῦ Θεοῦ, *Unctus* aut *Christi* (pro quo

quo malè vulgatus [*Domini*] repoſuit, pro κ̃, κ̃ legens) *nomen nominans.*] Illud unicum contendo, quod nemo, uti ſpero, diffitebitur, clariſſimam Antiquiſſimi Ritus Effigiem (non tàm fronti ſignandam, quàm ipſis cordium tabulis inſcribendam) ſi alibi non extaret, ab hoc uno ſigillo non incommodè peti poſſe. Ad hæc enim duo *Confirmationem* inſtitutam ab initio fuiſſe, extra dubium pono, 1. ut nuper baptizati (quos fratrum & fidelium titulo Eccleſia ſemper dignata eſt) per Epiſcopi preces, Charitate, aliiſque Spiritus Sancti donis aucti (quibus, ceu charagmate per cauterium inuſto, ſervos ſuos dignoſcendos voluit Chriſtus) de cætero, ſpes bonas nutriant, pro certo habentes Deum, ſuos, ſeu famulos, ſeu diſcipulos efficaciter agnituruin, ſolido & paterno amore amplexurum, nec unquam, niſi prius deſeratur, deſerturum; idque non obſcure teſtari ſigilli chirographo divino affixi Epigraphen, ex ſuperiore parte, *Cognovit Deus qui ſunt ejus.* 2. Ut profeſſio, & abrenunciatio ſemel in baptiſmo facta, non jam, ut in infantiâ per ſponſores,

ſponſores, ſed ore proprio Novitii iterata; Deo, Angelis, Epiſcopo, & frequenti cætu, inſpectantibus & conteſtantibus, hoc tam ſacroſancto & verendo ritu ſolenniter firmaretur, nec jam temerè, aut impunè violari poſſe putaretur, quod tantâ cum pompâ & Cæremoniâ ratum & fixum fuit: Illud quaſi de cælo clarè buccinante, & tonante ξυραχίδος facie alterâ, *Diſcedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Chriſti.*

Sect. 9. Hæc certè, ſi, quàm ſanctè & prudenter in Eccleſiâ Chriſti (ſeu per Apoſtolos ipſos, ſeu, ad eorum Exemplar, per Apoſtolicos viros, ipſorum Cathedræ & poteſtatis ſucceſſores) ordinata ſunt, tàm piè & reverenter, & conſtanter à Prælatis adhiberentur, aliis inſuper, loco et ordine ſuo, *Militiæ* Eccleſiaſticæ *telis*, in ſubſidium, quotieſcunque res poſtulaverit, vocatis; ſi in infantiâ baptizati, ſtatimq; ubi adoleverint, Catecheſi, & dilucidâ voti baptiſmalis & Univerſæ Fidei capitum explicatione imbuti, ad Epiſcopum demum [illegible] poſitum, nec honore magis, quàm morum ſanctitate omnibus prælucentem a ſingularum Parochiarum Rectoribus adducendi curarentur, manuque; & benedictione ejus, ut & monitis, & interminatione paternis, ad ſolennem ὁμολογί-

a4

& ἐπερώτημα βαπτίσματος, *professionis* & *abrenunciationis confirmationem* admitterentur, sub his tantum auspiciis ad mensam Domini aspirare [illegible] deperdendi insuper,& potestate *clavium* ligandi & privilegiis discipulorum interdicendi,& absterrendi,quoties [a] *praeoccupati in delicto aliquo deprehenderentur*, aut *voluntariae* [b] [illegible] rei peragerentur, sola genuinæ [illegible] solidæ resipiscentiæ tabulâ ab hujusce modi naufragio redimendi,aut eripiendi,si,inquam,hæc non tetrica, sed severâ lege, nec ad inanem,& prætuigidam pompam,sed ad solennem,& sanctam cum nequitiis pugnam, comparandam in Christi Castris mereri,& proficere consueceremus Christiani,vix dici,aut concipi potest, quàm uberem & felicem messem ex hâc semente, & Culturâ,qualem Contra Carnem & Satanam victoriam,quæ trophæa ab his *militiæ* Apostolicæ *telis non carnalibus* & infirmis,sed *potentibus Deo* & πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων apprimè idoneis, expectari fas esset, cùm spretis jamdiu his politiæ nostræ [illegible], & aut universim in desuetudinem abeuntibus, aut ad inanem tantùm pietatis [illegible] compositis, & in meram tandem operis, ut ajunt, operati umbram degenerantibus aut (quod adhuc pejus)ad lucrum,& avaritiam,(ut Spalatensis queritur)

a Gal. 6. 1.

b Heb. 10. 26

a De Rep. Eccl. l. v. c. 12. n. 24.

ritur) converſis, Eccleſiam hodie in Eccleſiâ, ſervos in familiâ Dei, Dicipulos Chriſti inter Chriſtianos, fruſtra requiramus, nec quicquam pium aut ſanctum, præter Umbram & Nomen, inter candidatos Pietatis, reperiamus.

Sect. 11. Ut ex hoc profundo animarum tor-pore Evigilet aliquando Chriſtianus Orbis, ut a tenebris pluſquam Cimmeriis aut Ægyptiis, ad aliquem Crepuſculi ſaltem, ſi non lucis gradum aſpiret, viſum eſt his pauculis ſupinum & ſomnolentum Sæculum inquietare; & in hunc finem, Sacrum *Confirmationis* ritum, Eccleſiæ Antiquæ ſatis Cognitum, ut ut in modernâ, contemtui habitum, adeoque aut in aerem, aut in umbram abeuntem, tandemque à *Doctiſſimo Dallæo* inter meras baptiſmi Cæremonias numerari juſſum, hoc breviculo Commẽtario, ſi non in integrum vindicare, ſaltem ex cineribus, quibus opprimi, & ſepeliri videtur, ſuſcitare & ἀναζωπυρῆν, aliiſque, quorum intereſt, præferre facem, aut viam aperire, ut cujus adeò damnoſum, & lugendũ neglectum experimur, ab eo ad genuinos uſus evocato, pari gradu felices ſucceſſus, & res lætas invicem ſortiamur.

Sect. 12. At & præter hos inſignes & planè divinos Confirmationis Uſus aliud eſt (ut id obiter notem) non infimi Ordinis beneficium, ad

Eccleſiæ

Ecclesiæ Concordiam, & pacem imprimis spectans, quo scilicet *Anabaptistis*, & *Antipædobaptistis*, fatalibus, & Epidemiis Occidentis nostri (nec hujus tantum sæculi) pestibus, Zizaniis quidem illis, quæ in Agro Reformationis juratissimus Pacis, puritatis, & antiquitatis hostis seminanda curavit, ora in omne ævum obstruantur. Nec enim vel minimâ Argumenti Umbrâ supresse, quâ adversus Infantium tinctionẽ, aut pro baptismi sẽel adhibiti iteratione, contra perpetuũ Ecclesiæ dogma, & praxim novatores militent, quæ non hoc uno *confirmationis* Ritu, in subsidiũ Baptismi instituto (si, quemadmodũ ad quævis Lavacri [illegible] reduceada, aut defectus supplendos opportunè paratur, sic à Pastoribus Ecclesiæ legitimè, & diligenter fuerit adhibitus) tanquam Clypeo, aut potius panoplia repelli possit. Id semel, & [illegible], paucis notasse, Cordato Lectori satis erit.

Sect. 13. Det Deus, ut quæ sunt Pacis & sobrietatis, quæ non ad lites [illegible] immundas, sed sopiendas, nec ad [illegible], sed [illegible] apprimè conducunt, sollicitè, & gravitèr curemus omnes, nec per *novitatem* dogmatum, sed morum, ad *Hierosolymam superiorem* & *Novam*, ad [illegible] *Manna absconditum*, *Calculum candidum*, eique inscriptum *nomen novum*, tandemque ad vere Olympium [illegible], *immarcescibilem Coronam*, Cælestemque bravium aspiremus.

DE CONFIRMATIONE,

Sive benedictione post Baptismum solenni, per Impositionem Manuum Episcopi celebratâ.

CAPUT PRIMUM.

Brevicula Defensio Authoris, Johanni Dallæo, & Samueli Marcho, opposita.

SECT. I.

Dallæi Disputatio de Confirmatione, loci duo ex Hilario Sardo. Hammondi Commonitorium in Dissertationibus contra Dn. Blondellum in jus vocatum. Rei gestæ Historia.

IOhannes *Dallæus*, vir Doctissimus, in *Disputationis*, quam *de duobus ex unctione Latinorum Sacramentis nuper edidit*, parte primâ, de *Confirmatione L.* II. *Cap.* 18. Cum Græcorum *Chrismationem* à Latinorum *Confirmatione* sollicitè di- p. 218.

C stin-

ſtinguendam curaſſet, eo tretus argumento, quod hæc unctio apud *Græcos a Preſbytero & nunc miniſtratur, & ſemper olim miniſtrata ſit*, Cum *Latinorum Chriſmationem non ab alio, quã ab Epiſcopo conferri fas ſit*. Miſſis tribus primis Chriſtianorum ſæculis, ex quibus oſtendiſſe ſe putat, haſce *Officii ſacerdotalis partes nuſquam ita diſpertitas, ut Preſbytero cũ baptizare licuerit, conſignare non liceret, ac ne veſtigiũ quidẽ hujuſmodi diſcriminis apud ullam Eccleſiæ partem poſſe deprehendi*; Miſſis itidem *Firmiliani* ſupra ab ipſo deſcriptis verbis, quibus eum in genere affirmantem ſuggerit, *Majores natu* (id eſt, ait ille, *Preſbyteros*) *nullo habito Epiſcopum inter & Preſbyterum diſcrimine, Baptizandi, & manum imponendi poſſidere poteſtatem*; Miſſo etiam *Eliberitanæ Synodi Canone*, ex quo ſe ſupra demonſtraſſe Commemorat. *Latinos ipſos Preſbyteros manum impoſuiſſe Baptizatis, nedum ut eos Chriſmare non potuiſſe putemus.* Miſſis denique (id eſt) leviter tactis) *Græcis, quos etiam poſt Sylveſtri tempora* (id eſt, *poſt an: D.* 335.) *Eundem uſum conſtanter tenuiſſe, clarum* eſſe pronunciat: Tandem ſe, poſt tot velitationes, ad prælium accingit, ad *diſertum eâ de re hominis Latini, & quidem vetuſtiſſimi, teſtimonium* provocans, Scriptoris ſcilicet *Commentariorum in Paulum, qui Ambroſii quidem nomine circumfertur, veriſimilius tamen Hilarius Eccleſiæ Romanæ Diaconus eſſe putatur.* Hic enim cum ab an: Dom:

Dom. 354. Florere cæperit, facile potuit ad *Damasi*, sub quo ipse se testatur scribere, ætatem pervenire. De *Ecclesiâ* certe *Alexandrinâ*, Nobilissimo illo Græcanicæ membro, hæc habet Author ille, quisquis tandem sit, *'Denique apud Ægyptum Presbyteri consignant, ubi præsul non sit Episcopus. Idem quoque* (inquit Dallæus) *testatur Scriptor ille Quæst. in vet. & Nov. Test. sive is sit supra nominatus in Paulum Commentator* (*quod placet Aurelio*) *sive alius, In Alexandriâ* (inquit) *& per totam Ægyptum, si desit Episcopus, consecrat Presbyter.*] P. 220.

§. 2. In istis dum versatur Dallæus, commemorare voluit, quod nuper attentaverit *Vir Doctus ex Angliâ Hen: Hammond de jure Episcopat. Diss. III. Ubi duobus viris summis Salmasio & Blondello ἀζαθίαν exprobravit, ipse fidenter asseverans Consignationis* (*apud Ambrosiastrum*) *vocabulo solam Eucharistiæ Consecrationem significari, idque ex alterius de Quæstionibus Scriptoris loco satis conjare distitans.*] P. 162.

§. 3. Sic quidem *Dallæus*. Ego, licet Curis istis sanè dia sepositis, nullum, post lustrum alterum, a Blondelli aut Salmasii manibus, placide quiescentibus, aut periculum metuens, aut inimicitias expectans, ad aliam palæstram me, nec invitum, trahi passus fuerim, in quâ fortunæ Reformatæ Angliæ magis magisque indies videbantur positæ, quam primum tamen me, sic inopinato, at articulate, a viro Doctissimo in are-

nam evocatum animadverterem, nolui quidem aut detrectare pugnam, aut ad eam tardus accedere videri, sed quicquid esset, sea mihi, sea Dallæo veritas faveret, dum ille *Consecrationis* vocem ad *Consignationem*, Ego è contra *consignationis* potius ad *consecrationem* trahendam contenderem (uterque pro indubitato supponens *Hilarium* hanc geminis locis *eandem idemque* affirmasse) candide & breviter experiri, paucissimis interim rem omnem ab initio resumendam & exordiendam existimans, quo faciliori compendio interveniat æquus Lector, deque hac Causa sententiam ferat.

§ 4. Ante annos octo mihi cum Doctissimo *D. Blondello*, & *Salmasio*, de *Episcopatus urbibus*, res fuit. Inter alia vero, Duo erant quæ *D. Blondellus*, in suâ *pro sententia Hieronymi, de Episcopis & Presbyteris*, *Apologiâ*, Causæ suæ imprimis favere censuit, ex viri non ita Magni Nomitis, *Hilarii* (ut putat) *Sardi*, hujus, de quo tunc lis est, Scriptis, sub *Ambrosii* & *Chrisostomi* Larvâ fallentibus, desumpta. Hic certe, si *Hilarius* sit (nec enim de Umbræ nomine cuiquam litem movebo) in *Commentario in Epistolas Paulinas*, & ad *Eph.* IV. Post alia multa, Centunculi in modum, consarcinata, concluserit, verbis a *Dallæo* allatis [*Denique apud Ægyptum Presbyteri consignant, si presens non sit Episcopus*] ut & in alio opere, *Quæ bonum habeat in veteri & novum Testamento*, *Quæst.* 101. Cum in

in iisdem esset, hanc antedictorum rationem subjungit [*Nam in Alexandriâ & per totam Ægyptum, si desit Episcopus, Consecrat Presbyter.*] His geminis locis ad partes suas vocatis, ex priori sic infert *Blondellus*, *Ergo eadem (naturâ suâ) utriorumque* [*Episcoporum scilicet & Presbyterorum*] *potestas est, sive enim Consignatores nomine Baptizatorum Confirmationem, sive Pœnitentium (impositione manuum signatam) benedictionem, sive ordinandorum consecrationem denotari velis, eodem res recidit: Ad totum scil: Presbyterium (qualiscunque illa sit) jure Divino pertinet.* Ex posteriori autem sic, *Samaritanos Petrus & Johannes (si Hilarii Noviri ducium sequamur) quia Sacerdotes & qua Sacerdotes Confirmarunt, passimque per Ægyptum absentibus Episcopis Presbyteri consecraverunt, Quod sive de Eucharistiæ confectione, sive de Chrismatione de ordinationibus sacris, interpretari placet, perinde est.*] P. 57. Sollicitius.

§. 5. Ego cum adversus eum & Alios, Episcoporum jura vindicanda susciperem, non nisi ad Scripturas, & Primævam Antiquitatem, de quibus præcipue cum adversariis lis erat, provocandum duxi, nec certe, aut ad *Ambrosium*, aut *Chrysostomum*, multo minus ad *Sardum*, nullius in Ecclesiâ Dei, aut nominis aut æstimationis homuncionem, Diaconum quippe Larvatum, Disputationis filum deducendum putavi. Interim ἐν παρέργῳ, & aliud plane agens, cum de Eu-

chariſtiâ, Tertulliani ævo, non niſi de *Præſidentium*, id eſt, Epiſcoporum *manu* ſumendâ ſermo incidiſſet, ut & de dandi Baptiſmum jure, quod habuit *ſummus ſacerdos, dein Presbyteri & Diaconi, non tamen ſine Epiſcopi Authoritate*, poſteriorem Pſeudambroſii locum (non quod peſt tot, & tanta *Apoſtolicorum* Canonum, *Ignatii*, *Juſtini*, *Concilii Laodiceni*, *Tertulliano* ὁμοψήφων, nomina, illis ſuppetiis opus eſſet, ſed tantum ut cumulum augerem) Coronidis loco adjeci, ex eo concludi ratus, per omnia Primævæ Antiquitatis Sæcula Euchariſtiæ Conſecrandæ authoritatem nemini, præterquam Epiſcopo, Canonice competiiſſe, dein vero *Presbyteris, quibus Epiſcopus eam largitus ſit.* At & iſtis (ne quid diffitear) minus contentus, ex hoc inſuper Teſtimonio *Blondelli & Salmaſii* ἀζαιψίαν obiter perſtringendam duxi, quod in altero hujus Authoris loco, ab utroque laudato, de *Presbyteris apud Ægyptum, ſi præſens non ſit Epiſcopus, Conſignantibus*, aut *Confirmationem Baptiſatorum, aut Pœnitentium benedictionem, aut ordinandorum Conſecrationem hac Obſignandi* voce denotari affirmarent, quam ex antedicto loco ad ſolam *Euchariſtiæ* Conſecrationem pertinere arbitrabar, adjiciens [*illud ſatis conſtare.*]

§. 6. Quid in hoc Commate minus ad rei ἀκρίβειαν limatum ſit, quantum, aut potius quantillum λυτέον φειδῆς recudendum monuerint, & quam plane nihil ex

eo

eo aut *Blondelli de Ordinatione*, aut *Dallæi de Confirmatione* hypotheſi accreſcat, mox fuſius monſtraturus ſum: ſufficiat interim, ut ab his Carceribus ordiatur concertatio noſtra, ſeu potius Defenſio mea, quam viro Doctiſſimo & Contribulis ſui exiſtimationis Studioſiſſimo, & de me, ſi cum *altero* illo Presbyteranæ cauſæ aſſertore conferatur, optime merito, debere me ſentio:

SECT. II.

Digreſſio de Mareſii intempeſtivâ bile. Illi quid regerendum. De Antichriſto. Sitne inter futuri Chriſti adventus Prodromos expectandus. Epiſcopi Wigornienſis ſententia de Paſtorum ambitione.

§. 1. ALter is eſt *Samuel Mareſius*, *Profeſſor Groningenſis*, nemini, credo, inauditus, qui Dallæum ipſum, libro integro, ſatis acriter invaſit, nec umbris parcendum ratus, πὸ παντὸ Blondello, inter alia nonnulla, etiam de *deſertâ contra D. Hammondum ſuâ ipſius cauſâ pro ſententiâ Hieronymi de Presbyteris diem dixit.* *Mareſ. irenic. part. 1. pag. 70.*

§. 2. Hic ergo Magnus, poſt denatum *Blondelum*, Presbyterianorum Athleta, ſeu μονομα-

ωΘ איש הבנים (τὸν δύναται αὐτὸν vertant LXXII, גבר כבני הון *Chaldæus*) cum nuper ex fervore magni animi, *Hierarchiam* noſtram, totam (ſi novo Aruſpici, ſic ex extis hujuſce ſanctuarii credimus) *labaſcentem* pro viribus ſuſtinere, ipſoſque Reverendi *Præſulis Wigorniensis*, *Doctoris Prydeaux*, cineres debellare ſtatueret, nihil antiquius habuit, quam ut *Hammondum* una in Triumphi & Prædæ partem duceret.

Exam. Theol.

§. 3. Hunc in Diſputationis ſuæ limine, pro tribunali ſiſtendum curat, & dicto citius, furioſum pronunciat virum, flagriſque, ut bonum Presbyterum decuit, proſcindit. *Eo*, inquit, *furoris Hic Hammond processit, ut causam Papæ ex professo propugnet, eumque neget esse Anti-Christum, aut illi convenire vaticinium Pauli quod extat. II. Thes. 2.*

§. 4. Huic certe tam diræ ſententiæ nihil erat (coactus, ſed & lubens fateor) quod ego miſer opponerem, nihil quod Liſtori meo contra-mutirem aut hiſcerem, nihil quod (non tam pugili, ſed Triumphatori) regerendum putarem, præter illud *Pythagoræ*, πῦρ σιδήρῳ μὴ παραλύειν, geminos quippe furores nullatenus eſſe committendos. Suadente itidem Θεοφόρῳ Martyre, *Ignatio*, Hierarchicorum Patrono, τῆς παροξυσμὰς ἐμβριχᾶς πάντη.

§. 5. Huic ergo tam conſulto & tempeſtivo Monitori obſecundandum decrevi, ac quoniam, quæ ſint illa *meliora tempora laudi*, ſi quando Marcello

Marcello accidant, plane ignoravi, visum est mihi, melli simo ei silentio litare, & præ omnibus ambitiosorum fascinis, Novatorum Inocimiis, Apostolicum illud imprimis meditari, & intimo pectore haurire, & fovere, θιλεπιῶδαι ἀσυχάζειν.

§. 6. Fieri tamen potest (spero certe) ut tandem post biennii integri moram Professoris bilis paulum deferbuerit. Quâ in re, si falsus non sum, non diffido me illi paucis persuasurum, qui Papam nunquam nominaverit, illum nondum *causam* ejus *ex professo* propugnasse, nec certe omnes, qui Papicolas argumentis, malunt, quam convitiis, superare, statim ad Anticyras relegandos, aut helleboro proluendos esse.

§. 7. At summum esse hoc piaculum clamitat *Maresius*, ei tamẽ, ut & universo Hierarchicorum veneno *paratum antidotum, divino plane consilio F. contrario eum Dn. Prideauxium ex professo disputare, præter Papam, ante ultimum Christi adventum non esse expectandum alium Antichristum, id que non sine justo Dei Judicio evenisse, ut scil., duo Hierarchicæ Turris vindices inter se committerentur.*

§. 8. Verum, dic sodes, Mi *Maresi*, quis eam oculis tuis obduxit nebulam, ut qui de *Pauli* synchronis, Pauli verba intelligenda putavit, i de *Ultimi* adhuc futuri ejus Adventus prodromis ea intellexisse tibi videretur? Certe si, cum μυτήριον ἀνομίας ἤδη, sub Apostoli ævo, ἐνεργέῖσθαι, ut & *Antichristi* definitionem, quod sit ὁ ἀρνούμενος

τὸν

τὸν πατέρα, καὶ τὸν υἱὸν, & alia multa τῆς ἰσχάτης σπέρας indicia seu γνωρίσματα, imprimis vero illud, ὅτι ὁ Ἀντίχρις ἔρχεται, καὶ νῦν Ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν. de *Simone* (si ipsi credamus) *summo Deo* (si *Patribus*) *Satanæ primogenito*, de spurcissimis ejus Affectis ψευδωνύμοις *Gnosticis* interpretanda duxerim; si, inquam, hæc omnia eo modo prius interpretatus, post mutato quasi consilio, meique plane dissimilis, ac παραχρονίζων, eadem ante *ultimum* & adhuc *futurum* Christi adventum expectanda docerem, si *Judæos* de *Eliâ* suo somniantes Evigilare juberem, & pro *Eliâ Simonem* præstolari, Esset. cur Jra Professoris etiam vehementius in me insurgeret, esset cur me in amentiam & insaniam usque prolapsum clamaret, esset denique cur me cum *Reverendo Præsule Committi*, idque (quia Hierophantæ nostro sic placuit) ex *justo Dei judicio* contigisse agnoscerem.

§. 9. Verum non sunt hæc mea, sed Maresii visa, qui errore non dissimili, affixum ad nomen *Papæ Acrostichum.* [*Pastorum Ambitio Peperit Antichristum*] ex præliminari *Reverendi Præsulis* Epistola allatum, *in totius causæ ejus præjudicium trahendum* putavit, satis quidem, ἀτόπως. Siquidem, tametsi Acrostichon hoc vel de cælo lapsum daremus, atque ob id summam ei fidem deberi, nulla tamen cogit necessitas, ut quod Author ejus de *Pastoribus* prophetavit, de *Præsulibus* intelligatur. Præsertim cum quod in *depictâ tabulâ se puerum vidisse* narrat Præsul, ipse jam senex;

ſenex,& ad Tribunal Chriſti ſtatim ſiſtendus,non de aliis, quã *Mareſianis Paſtoribus* (*Presbyteri* ni fallor,ſunt hi) interpretandum duxiſſet. De illis nempe, ante omnes mortales, verbis immediate ſubjectis (ſi ea vidiſſet, aut nos videre voluiſſet *Mareſius*) pronunciavit ὁ Μάγος, *Dominari volunt, nemo ut oportet obtemperare; ſic ut tandem fiat, hoc non gladio Oris, ſed Ore Gladii decidendum Problema, An ſuprematus Papalis habeatur potius Antichriſtianus, quàm Preſbyterialis & ecclesiaſticus.*] *Ep. Ded. ad Faſcicul. controv. 21.*

§. 10. Mimnerit, obſecro, Problema illud *Hammondi* non eſſe, qui ut nullos in *Pauli Epiſtola Presbyteros* ſecundarios inveniſſe ſe profitetur, ſic in hodierno ipſorum conſiſtorio *Antichriſtum* Paulo σύγχρονον non potuit quæſiviſſe. Sed accidere illud viris doctis & bonis, ut quos vehementius averſantur, iis peſſima quæque ominentur. Quod ſupereſt,valeat bonus Profeſſor,& ab homine furioſo ſibi mentem bonam,& optima quæque voveri patiatur, nec aliud fervidioribus monitis ſuis reſponſum expectet.

SECT. III.

SECT. III.

Conceſſio Dallæi quàm opportune Hammondo ſuc-cenerit. Oppoſitio prima Dallæi. Reſponſio noſtra. Non omnia vidit Blondellus, imo nec Dallæus. Locus Firmiliani de Epiſcopis ad Presbyteros detortus. Euchariſtiæ conſecratio Presbyteris, niſi abſente Epiſcopo, olim non competebat. Teſtimonia Canonis Apoſtolici, Ignatii, Canonis Laodiceni, Juſtini, Tertulliani, Firmiliani, Paciani, Hieronymi, Dallæi. Blondelli conceſſio, Labyrinthus, Conſignationis vox ambigua. Mendæ in Sardi Commentario.

§. 1. VErum *Dallæo*, venerando ſeni, alia victima, nec ea plane ἀδάναθ⊖, paranda eſt: Nec certe aut *Blondello*, aut *Salmaſio*, aut cuivis mortalium tantillam injuriam feciſſe me patior, paratus, ſi quid erraſſe me comperio, veniam deprecari, eamque in gratiam, commation integrum, cum viro optimo (breviter, ſi id fieri poſſet) ad incudem revocare.

§. 2. Et certe cum omnia penticulatius libraverim, me vix, aut ne vix quidem, a lapſu aliquo liberandam deprehendi, niſi idem, qui me lapſum monuit, *Dallæus* ſublevaſſet. De *conſecratione* non eſt quod quicquam immutem, aut recudam, de *Conſignatione* certe aliter me ſentire faterer, niſi *Dallæus*, cui ſi id maxime intereſt, Inbenter concederet, *id ſane verum eſſe* (ſi illi credimus)

dimus) quod a me ponebatur, eandem esse utriusque loci rationem, nam *& rem, & verborum consecrationem ibi satis docere, & eandem esse utriusque loci scriptorem, multa suadere.*

Quod cum nec postulanti mihi *Doctissimus* Monitor Meus, tam promus largiatur, non diffido me ipsi persuasurum, & ex ipsa *Blondelli* sententia, & suâ, recte & irrefragabiliter procedere, cuicquid isto Dissertationum Commate contra *Blondellum*, proposui: Si enim quod de *Presbytero Consecrante* dixit *Sardus*, revera de *Eucharistiæ* confectione intelligendum sit, nihilque, ipsis fatentibus, per *Consequationem Sardus* voluerit, quod non idem vocabulo consecrandi intellexerit, non aliis causa mea suppetiis indigebit, quam quas ipsi mihi Adversarii opportune, & liberaliter largiti sunt.

§. 3. Hæc statim fusius monstraturus sum, singula interim, quo ille proposuit ordine, distinctius prosecuturus.

§. 4. Et primo hoc sibi *mirabile* videri affirmat, *quod rem, quæ, si ulli Theologo creditura sit, satis constat, coniare tamen non viderint, non modo Salmasius & Blondellus, Nostrorum Eruditissimi, sed etiam Sirmondus & P. Aurelius, Adversariorum fere Coryphæi.*

§. 5. At Respondeo, Primo, (omissis *Sirmondo* & *Aurelio*, quibuscum nullum mihi negotium erat, & Oratione ad *Blondellum*, & *Salmasium*, quibuscum universa Res mea agebatur, conver-

(2)

ſa) illud equidem nimis *conſtare*, non omnia ſeu vidiſſe, ſeu agnoviſſe viros illos, licet vere perſpicacitſimos. Multa quippe eos ſedulo conquiſiviſſe, & coacervaſſe, quæ ὑποθέσει ſuæ quovis modo prodeſſe, infinita celaſſe, vel omiſiſſe, quæ officere vi lebantur. Horum non exiguos manipulos, ſed meſſem integram *Diſſertationes istæ de Epiſcopatus Juribus, contra* eorum *ſententiam* lucubratæ lectoribus æquis propoſuerunt, nec eſt quod hic ſpicæ ſublegantur.

§. 6. Imo nec *Dallæus* ipſe, licet oculatiſſimus, in iis quæ alibi *Blondello* addidit, & in hoc ipſo capite nobis recudit, id quod cuivis attento facile conſtaret, perſpexiſſe videtur. Cum enim *Firmiliani* locum de Hæreticis baptizantibus (ut dictum eſt) proponat, *præſidere in Eccleſiâ Majores Natu affirmantis*, qui & *baptizandi & manum imponendi & ordinandi poſſident poteſtatem*, & per *Majores Natu, non ſolos Epiſcopos, ſed unà cum iis Presbyteros proprie ſic dictos intelligi* jubeat, palam eſt de *Epiſcopis ipſis* locutum eſſe *Firmilianum*. Sic enim poſt paucula ſequitur in ea ipſa epiſtola, *niſi ſi his Epiſcopis, de quibus nunc, minor fuit Paulus* (vides *Epiſcopos* diſerte nunc dici, quos modo *majores natu* nuncupaverat) *ut hi quidem poſſint per ſolam manus impoſitionem venientibus hæreticis dare Spiritum Sanctum.*] Et iterum, *Nos etiam illos, quos hi, qui prius in Eccleſiâ Catholica Epiſcopi fuerunt, & poſtmodum ſibi poteſtatem Clericæ Ordinationis aſſumentes baptiza-*

P. 154.

Inter Cypr. Ep. 75.

P. 155. & pag. 218.

baptizaverant, pro non baptizatis habendos judicavimus.] Id fusius monstrari posset, nisi res ipsa, & universa Epistolæ series loqueretur.

§. 7. *Secundo* etiam respondeo, nedum illud prodigii esse si, qui ad illa singula, quarum auxilio interpretationem nostram concinnavimus, animum non adverterint, illi ea omnia non perspexerint, quæ aliis quibusque, perspicillis iſtis utì dignantibus redduntur perspectissima. Nos certe locum istum de *Presbytero consignante* ambiguum & obscurum, ex alio ejusdem Authoris luculento, & (si *Dallæo* ipsi credamus) plane cognato, ubi diserte *consecratio* reposita est, explicandum censuimus; simulque praxim antiquam *Alexandrinam* aut *Ægyptiacam*, de Presbyteris, non nisi cum *deesset Episcopus Eucharistiam consecrantibus*, *Ambrosiastro* nostro memoratam, & sive ex Canone vetusto, seu tantum ex more istius Ecclesiæ obtinentem, Ex *Canonibus* totius Ecclesiæ antiquissimis, primorumque Patrum dictis huc pertinentibus, imo ex synchronis, & ætatem Authoris hujus (quisquis ille fuit, seu *Hilarius Diaconus*, seu quis alius, circa medium sæculi quarti; paulo ante *Damasi* Episcopatum) proxime attingentibus, dilucidare conati sumus.

§. 8. Nempe ex *Canone* imprimis Apostolicorum XL, omnia Episcopis concredente, sic ut nihil omnino ἀνεὺ γνώμης τῦ Ἐπισκόπυ ἐπιτελῶν *sine Episcopi sententiâ facere* Presbyteris liceat. Concinente plane *Ignatio*, Ep. ad *Smyrnenses*. Μηδὲν

χωρὶς

χωρὶς ἐπισκόπου πρᾶσσέτω τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, *Nemo sine Episcopo quicquam eorum, quæ ad Ecclesiam pertinent, faciat.* Ut & Laodicen Canone LVI. (An. Chr. CCCLXIV, tribus tantum ante *Damasi* Papatum annis, cui *Ambrosianum* Nostrum ὡμίλησε recte statuit *Blondellus*) τοὺς πρεσβυτέρους μηδὲν πράττειν ἄνευ γνώμης τοῦ Ἐπισκόπου *Presbyteri nihil agant sine sententiâ Episcopi.* Dein ex eodem *Ignatio* de Eucharistiâ diserte decernente, ad eosdem *Smyrnenses*, ἐκείνη βεβαία εὐχαριστία ἡγείσθω ἡ ὑπὸ Ἐπίσκοπον, ἢ ᾧ ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ. *Illa firma Eucharistia existimetur, quæ vel ab Episcopo fit, vel ab eo cui ab Episcopo committa est.* Et, οὐκ ἐξόν ἐστι χωρὶς τοῦ Ἐπισκόπου οὔτε βαπτίζειν, οὔτε ἀγάπην ποιεῖν, ἀλλ' ὅταν ἐκείνῳ δοκῇ, ἵνα ἀσφαλὲς ᾖ καὶ βέβαιον &c. *Non licet sine Episcopo baptizare, sed* cum illi *videatur, ut tuta & firma sit* &c. *Justino* itidem *Martyre*, sub finem sæculi secundi, & *Tertulliano*, sub initium Tertii, idem affirmantibus, *Non de aliorum* (ait hic de Co: Mil:) *quam de præsidentium* manu (πρεσβύτων, ait ille, *Apol.* 2.) *Eucharistiam sumimus* (quos alibi *summos sacerdotes*, & *Episcopos* dici satis certum est.) Quibus illud *Firmiliani* modo prolatum, satis concinit, *in Ecclesiâ præsidere Majores Natu* (hoc est, ut ostendimus, *Episcopos*) & *baptizandi, & manum imponendi & Ordinandi potestatem possidere.* Cui & par illud *Paciani* est: *Ser: de Bapt: Lazaro peccata purgantur, Chrismate Spiritus super-*

ſuperſtruitur, utraque vero vita manu & ore Antiſtitis impetramus. Quibus & illud *Hieronymi* addi poteſt, qui licet eminentem & exortem *Epiſcopi* poteſtatem non *Chriſto* ſed hominibus imputet, eam tamen ita *Epiſcopis* dari affirmat *(adverſus Luciferi.)* *ut ſine Chriſmate & Epiſcopi juſſione, neque Preſbyter, neque Diaconus jus habeat baptizandi.*

§. 9. Placet hic ipſum de Temporibus, ex quibus prælatus Presbyteris Epiſcopus, fatentem audire: *Obtinuit*, inquit, *ut non Chriſmare, non baptizare, non pœnitentem reconciliare, ne uſitatiſſima quidem & infima ordinis ſui Miniſteria, ſi ad eſſet Epiſcopus, invadere vel attingere, niſi eo imperante, annuente, auderent Presbyteri.*] Rectiſſime quidem, modo advertiſſet ab *Apoſtolicorum* Canone, ab ipſius *Ignatii* ævo, hoc argumentum ſimulque κεφάλαιον non inane aut fallax, quod *Epiſcoporum* prærogativam ſtabiliat, eoſque *Presbyteris* quibuſcunque longo intervallo antecelliſſe teſtetur, nobis deſcendiſſe.

§. 10. Hæc cum ita ſe habeant, ſimulque omnibus in Confeſſo ſit, *Conſecrandi* vocem de *Euchariſtiæ* confectione ſolemniter omni ævo Uſurpatam eſſe; quis quæſumus dubitandi locus ſupereſt, quin hæc *Ambroſiaſtri* ſententia, quæ *conſecrationem* diſerte nominat, de *Euchariſtiâ* intelligi poſſet, quam nondum in *Ægypto*, ſi huic Authori credamus, *conficiebat Presbyter*, niſi aut *eſſet* aut *deberet Epiſcopus.*

§. 11. *Blondellum* hic ipſum audiamus, Cujus hæc verba ſunt. *Paſſim per Ægyptum abſentibus Epiſcopis Presbyteri conſecravere, quod ſive de Eucharistiæ Confectione, ſive de Chriſmatione, ſive de Ordinationibus ſacris interpretari placeat, perinde eſt.*]

§. 12. Nos igitur, ne longi ſimus, de tribus unum eligimus, & quandoquidem ipſe affirmaverit, quodcunque horum placuerit, *perinde eſſe*, bonâ cum veniâ Doctiſſimi viri, quia maxime placuit, Conſecrationem ibi loci de *Confectione Eucharistiæ* Exponendam eſſe diximus. Quod ſi nobis poſcentibus (ſi non noſtri, ſaltem *Blondelli* Clientis ſui gratiâ) largiturus ſit *Dallæus*, neceſſe erit in eandem nobiſcum ſententiam feſtinet, de altero *Ambroſiaſtri* hujus loco, [*Apud Ægyptum Presbyteri conſignant, ſi præſens non ſit Epiſcopus*] eumque de *Confectione Eucharistiæ* interpretandum ſtatuat. Illud quippe a Vir Doctiſſimus, ut præmonui, libenter agnoſcit, *Eandem utriuſque loci rationem eſſe, & conſecrationem unius, alterius conſignationem eſſe.*] Nullum ſane hic (ſi quid video) effugium patet, niſi illud quod candidè, & liberaliter, ſed ut cauſæ ſuæ prodeſſet, largitus eſt *Blondellus* [*Conſecrationem* ſcil. *pro Euchariſtiæ Confectione accipi poſſe*] ex ejuſdem denuò Cauſæ neceſſitatibus retractetur, & plane negetur. Quod ſi fiat, agnoſcet æquus Arbiter hoc eſſe, ſi quid aliud, ὑποβίτου δικάζειν.

a *Dall. de confirm. P. 220.*

§. 13. Illud interim, *Tertiò*, obſervatu non in-

indignum accidit, in quam inextricabilem *Salmasius* & *Blondellus*, suarum partium studio, Labyrinthum inciderint; incerti plane, & addubitantes, an de *Confirmatione baptizatorum*, an de *Pœnitentium benedictione*, an de *Ordinandorum consecratione*, *Consignatio Sardi* intelligenda sit; Illud quippe pronum esse, ut qui a vero aberraverint, in varias semitas & sententias dissecentur. Quibus & illud adjiciendum est, ex sententiâ *Dallæi*, inter *Baptismi* ritus *Consignationem* ponendam esse. Quâ in re si Calculum rectè posuerit, sequetur etiam ex mente ejus *Consecrationem Baptismi* ritum esse, quo quidem posito, quis quæsumus eam *Presbytero* abjudicaturus est?

§. 14. Mihi interim nihil promptius visum est, quam vel vocem satis ambiguam (ipsis fatentibus, qui, tribus propositis sententiis, quæ demum præferenda est, non statuerunt) a notiori, & magis vulgari [*Consecrationis*] (idque ex ipsorum suffragio) explicandam esse, vel levi demum librariorum mendâ (quales huic Commentario non infrequentes subesse a *Aurelius* notavit, nec refragatur *Doctissimus* b *Dallæus*) *consignant*] hoc in loco, pro [*Consecrant*] in illo repositam esse.

a *Ait hic* (Aurel.) *hoc opus prater innumeras mendas &c. Dall. de Confirm.* p. 221.

b *De mendis frustra huic invidiam facit Aurelius. Vixenim quicquam Patrum à mendis immunis est. Dall. Ibid.*

SECT. IV.

Secunda Dallæi oppositioni respondetur. Consecrandi vox quam generalis, Consignandi specialis.

§. 1. AT inquit Vir Doctissimus, *Consecrandi vocem generalem esse & maximi ambitus, tam de personis, quam de rebus dicam (Hammondo, ut putat, non negante) consignare angustius esse, nec, quod meminerit, de Eucharistiæ Consecratione, simpliciter ut hoc loco, usurpatam.*]

§. 2. At respondeo, 1. Nec *Consecrandi* vocem ita *generalem* esse, nec *Consignandi Angustiam*, ut quisquam exinde *Blondello* & *Salmasio*, Clientibus ipsius lacerari possit *Dallæus*. Nec enim *consecrationem* apud idoneos Authores pro *Confirmatione* aut *pœnitentium Benedictione* Usurpatam inveniri, nec *Consignationem* de *Ordinationibus*, de quibus *Hammondo* cum *Blondello* præcipuâlis erat, dici consuevisse: ut interim de *pœnitentium Benedictione* nihil dicamus, quibus nec *Consecratio*, nec *Consignatio* competit.

§. 3. Et certe si *Hammondus Novus Interpres* audiat, qui, cum *mendum* subesse credat, ideoque Exemplo non indigeat, Exemplum Nullum attulit in quo *Consignare* diceretur Episcopus, dum *Eucharistiam celebrat*. Cur non? quæ, imo ma-

ti

vis *Novus Dallæus*, qui Exemplum cum opus esset atque non adduxit, in quo *consecrare simpliciter* dicatur, vel qui *baptizatos confirmat*, vel qui *pœnitentibus* manuum impositione benedicit?

§. 4. At & eadem hæc recoquit, & fidentius prosequitur: Vir *Doctissimus* & *cum sit eadem utriusque loci ratio, & unius Consecratio alterius sit consignatio, omnino potius & verius videri* statuit, *ut id quod generalius est, ex eo interpretemur quod est specialius & magis proprium, quam contra, & consecrare de obsignatione intelligamus, quam obsignationem de eucharistiæ confectione, cum Consignationem quidem Consecrationem & esse & dici omnes confiteantur, Eucharistiæ Confectionem dici simpliciter Consignationem nemo* (ut opinatur) *audiverit.*

§. 5. At itidem respondeo 1. *Consignandi* vocem non esse *specialiorem* aut *magis propriam*, quam sit *Consecrationis*: Nec vero hic Argumentis opus esse, ipsis quippe *Blondello* & *Salmasio* lubenter fatentibus, qui *Consignationem* & *Confirmationi* & *Pœnitentium* benedictioni & *Ordinandorum* Consecrationi *Communem* (hoc non est, *propriam*) posuerunt, Cum tamen *Consecratio* (de *Consecratione* Eucharistiæ & *Ordinatione* frequenter usurpata) non ita late pateat, nec dum enim (ut dictum est,) exemplum attulit Vir Doctissimus, in quo de *Confirmatione*, aut pœnitentium benedictione usurpetur.

§. 6. At 11. Si *Consecrari* Neophyti dici possent

ſent, cum vel *Chriſmate* vel impoſitione manuum perficiebantur, (quod Cauſæ ſuæ prodeſſe credit (*Dallæus*) quid quæſumus prohibet, quo minus, qui pani in Euchariſtiâ ſignum Crucis, aquæ ac Catechumenorum fronti in baptiſmo impreſſerint, æque itidem, & pari vocis proprietate, *Conſignare* dicantur? At Nos (ut dictum eſt, & mox etiam fuſius demonſtrabitur) iſtis auxiliis non indigemus.

§. 7. Obiter hic notari poteſt, pro *Conſignatione*, quæ procliviori *Mendâ* à *Conſecratione* degenerare potuit, & frequenter, (ut *Dallæo* placet,) de Baptiſmi Cæremoniâ uſurpatur, *Obſignationem* à viro Doctiſſimo ſubſtitui, (quæ de ἐπισφραγισμῷ in *Confirmatione* ubique uſurpatur) quo jure ipſe viderit, nec tamen quicquam ei exinde lucri accrevit, nihilo enim probabilius redditur *Conſecrationem* ſimpliciter uſurpatam, de *Obſignatione* aut *Confirmatione* intelligendam eſſe.

SECT. V.

SECT. V.

Tertia Dallæi Oppoſitio. De Euchariſtiæ per Preſbyteros confectione ſub Damaſi ævo. Libertas Ægypto peculiaris quænam fuerit? Concluſio hujus litis.

§. 1. SUpereſt ut alteri tandem rationi, *ex rebus*, inquit, *ipſis, ſcil: Ex eo quod Ægypto peculiaris ſit mos ille, petita* reſpondeamus: ſic enim *Dallæus* [*ejus Author non modo concedit, ſed ipſe diſerte ponit Presbyteralem Conſignandi, abſente Epiſcopo libertatem hic ut rem Commemorari Ægypto peculiarem. At* (inquit) *poteſtas Euchariſtiam, abſente Epiſcopo, conſecrandi Presbyterorum in quibuſvis Orbis Chriſtiani Provinciis, etiam Romæ & in toto Occidente Communis; Neque* (inquit) *puto ullum Chriſtianiſmi vel Tempus, vel Clima monſtrari poſſe, quo Presbytero non licuerit, extra Epiſcopi præſentiam, Euchariſtiam recte conficere.*]

§ 2. At ex antedictis conſtat, Canone præſertim *Laodiceno*, *Ambroſiaſtro* recentiore, & *Damaſo* plane συγχρόνῳ; Univerſam Eccleſiæ Adminiſtrationem adhuc penes *Epiſcopos* manſiſſe, nec quicquam feciſſe *Presbyteros* ἀνευ γνώμης eorum *juſſu* & *mandato*, nec dum enim Morem illum *Juſtini*, & *Tertulliani* ævo celebratum leviſſe, aut *de aliorum Euchariſtiam*

Præsidentis, *aut Episcopi manu*, aut ex jussu ejus, rite *i. e. Canonicè & ordinariè* sumi consueviſſe: Universe rogo Ecclesiæ Codicis, Canones Vir Doctissimus consulat, & percurrat, nec quicquam inveniet, quod opponat. Si igitur aut ex Canone aliquo *Alexandrino*, aut ex more saltem per *Ægyptum* universam obtinente, vel defuncto, vel *absente Episcopo*, sine ullâ τοῦ μὴ ejus significatione, Eucharistiam Presbyteri, ex authoritate ordini Presbyterali adjunctâ, liberè consecrabant, nil obstat, quin hujus libertatis, ut *Ægypto* peculiaris, nec tamen, nisi *cum deesset Episcopus*, ad *Presbyteros* Canonicè pertinentis, *Ambrosiaster* Notter opportunè mentionem faceret.

§. 3. Videt jam Doctissimus *Dallæus*, quibus argumentis stabiliri sententiam suam sentiat *Hammondus*, nec adhuc desperet tritissimam voculæ satis notæ expositionem, *Consecrationis* scil. per *Eucharistiæ Confectionem* explicatæ, non ita novam & inauditam a quis arbitris censeri posse: simulque ex eâ, si non meo, saltem ipsius *Dallæi* calculo, Consignationis Vocem metiendam esse; ni forte proclivi, & facili librariorum errore, hæc pro illâ substituatur, & utrobique [*Consecrat* & *Consecrant*] non [*Consignant*] reponenda sit.

CAP. II.

CAP. II.

Alia quædam præliminaria de Blondello, & Dallæo.

SECT. I.

Presbyteralis Ordinationis Exemplum in Calvino & Iſchyrâ, Blondelli hypotheſi oppoſitum. Alexandrina ſynodus Κοινὴ, *Sardi honori faventior Hammondus, quàm Blondellus. De Sardi Commentariis paucula.*

§. 1. DE Commate integro, prout in *Diſſertationibus* propoſitum eſt, hîc paucula dicta ſunto. Cæterùm quia hac in re ἀζηλίαν duobus viris ſummis *Blondello*, & *Salmaſio exprobrari* (ſi notaſſe tantùm idque leniter, ſit exprobraſſe) adeo mirandum optimo *Dallæo* videtur, ſimulque ex his *Ambroſiaſtri* verbis ab ipſo novum petitur argumentum, quo ſub *Conſignationis* titulo *Confirmationem* (ut & *Ordinationem Blondellus* & *Salmaſius*) *Presbyteris*, non *Epiſcopis* ſolis competere, lectoribus perſuadeat; huc hæc in gratiam Eruditiſſimi Viri, ex abundanti adjicere haud gravabor, alterum quod *Blondellum* & *Salmaſium* Clientes, alterum quod ipſum tam nobilis paris Advocatum ἀτέλειαν reſpiciat.

§. 2.

§. 2. Et primò, cum *Blondellus* & *Salmasius*, qui ut Episcoporum προεδρίαν labefactarent, ex hoc *Ambrosiastri* loco causæ suæ suffulciendæ tibicinem aptarunt, in hoc plane consenserint, *eodem rem recidere, a sive Consignatione baptizatorum Confirmationem, sive pœnitentium benedictionem, sive Ordinandorum Consecrationem denotari velis, eam tamen, qualiscunque sit, seu Ordinatio, seu Confirmatio, seu benedictio, ad Presbyteros jure divino pertinere:* Annon eo ipso satis testantur se Notissimæ illius, apud b *Athanasium* aliosque, *Coluthi* & *Ischyræ* Historiæ, quam uterque satis clare vidit, *Blondellus* c alibi satis late descripsit, eâque *Patrum saltem Canoni derogatum* esse agnoscit, aut parum memores, aut de illa nequaquam sollicitos fuisse: Cum in hac ipsa *Ægypti* primaria metropoli *Alexandriâ*, Coluthus (non ut in altero *Athanasii* loco *Parisiensis* editio bis, & *Latinus* Interpres *P. Nannius* semel legit, Καθόλικός *Catholicus quidam*) *Presbyter Presbyteros* ordinans, & sic (si *Blondello* credamus) *consignans*, graves quidem, at non immeritas temeritatis hujus pœnas dederit, Καὶ πᾶσα χοὶρ αὐτοῦ γέγονεν ἄπρακτος, καὶ πάντες οἱ παρ' αὐτοῦ κατασταθέντες ὁπὸ τῷ σχίσματι λαικοὶ γεγόνασι, καὶ οὔτως συνάγονται, *Omnis ejus actus rescissus est, omnes ab eo ordinati in schismate ad Laicorum Classem redacti, & ut Laici ad synaxim admissi?* Quâ in re non fidentius *Hammondus* ipse pronunciasset, eam *satis constare*] δῆλον enim inquit *Athanasius* καὶ ἴδοιτι καθίστικεν ἀμοι-

a *Blondel. Apol.* p. 57. *Salm. Appar. ad lib. de Prim.*

b *Tom.* 1. 732.

c *Apol. pro Hieron.* p. 168.

ἀμφίβολον, *Manifestum*, & *nemo de câ re dubitandum putavit.*

§ 3. Sic & de *Ischyrâ* a *alibi*, λόγων ἐκβάλλειν Πρεσβύτερον, ὃς οὐκ ἔστι Πρεσβύτερος, *se Presbyteram jactat, cùm Presbyter non sit,* p. 764. D. (fœde iterum ut dixi, Καθολικῶν ... Editio legit) τὴν Πρεσβυτέραν ἑαυτὸν ... πτοεῖται, καὶ ὕστερον ὑπὸ κοινῆς Συνόδου ... ἅμα σὺν ἀντῷ Ἐπίσκοπον, καὶ ἀνέβαινεν πρὸς ... καθὸ καὶ πρότερον ἦν κατεσταθη, καὶ κατὰ ἀναγκαίαν πάντες οἱ ὑπὸ (Καθολικῶν rectum) Καθόδου καταστάντες ἀριθμοῦντο εἰς τὸ αὐτὸν τάγμα, εἰς ὃν καὶ πρότερον ἦσαν, ὡς καὶ αὐτὸς Ἰσχύρας λαϊκὸς ἦν. *A Colutho enim Presbytero ordinatus est se Episcopum fingente, & post in communi Synodo Ischyra & Episcoporum cum eo, ad Presbyteratum redire jusso, & ex consequenti omnes a Colutho ordinati ad locum, in quo prius fuerant recurrebant, & ita Ischyras Laicis annumerabatur.*

§ 4. Quid clarius? In hac ipsa *Alexandrina Synodo* (quam κοινὴν, non *generalem* ut *Nannius* reddidit, sed totius *Ægypti communem*, dixit *Athanasius*) *An. Ch.* CCCXIX. paucis (triginta circiter) ante *Hilarium Sardum Ambrosiastrum* nostrum annis celebrata, solemniter statutum est, *Presbytero Presbyterum*, *Colutho Ischyram* ordinare non licere, (adeoque non *consignare*, summâ *consignandi* voce, eo quo vult *Blondellus* significatu) ipso etiam *Colutho*, ob hoc ipsum, quod sibi jus istud assumserit, ὅτι κωλύων τὸν ἐπίσκοπον

ἐπισκοπὴν, *imaginarium*, non verum *Episcopatum* assumsisse pronuntiato. Adeò sollicitè *Ægyptiorum*, de quibus *Sardis* loquitur, Ecclesia *Episcoporum περιέμεια*. & exortem dignitatem sæculo isto tutabatur, incredibilem planè & plus quàm mythicam μεταμόρφωσιν, aut μετασχηματισμὸν passa, si nullo lethæo aut venenato poculo absorpto, intra XXX annorum spatium sic universum immutatam credamus, ut id jam impune (si non cum mercede) sub *Sardo* liceat, quod sic ἀπλόμως sub *Hoso* mulctabatur. Vidit hæc, inquam, & ad commoda sua quàm potuit suaviter inflectenda alibi curavit *Blondellus*, tacto *Columbi Patrum Canones violatos* lubenter agnoscens, at nullo pœnitentiæ aculeo, aut stimulo tangitur, quòd hanc per *Universam Ægyptum Presbyteris* omnibus licentiam ipse indulserit, cujus à *Columbo*, & *Ischyrâ* pœnas satis inclementes exigi non gravatur. Hæc si aut non perspexit, aut inter se, ratione temporum & locorum habitâ, componere, & conciliare nescivit *Blondellus*, quomodò ἀσυμφωνίαν vitabit? Si quod ipse probè noverat, maluerit nos non videre, malo patrocinio causa non bona peior fiet.

§. 5. Quicquid contrà afferatur, palam est *Blondellianum Ambrosiastri* interpretamentum *Alexandrinæ* (adde etiam *Universalis Ecclesiæ*) praxi, & decretis adversari, ideoque melius *Hilario* huic consuluisse *Hammondum*, qui ut forte

fortè minus commodè, nec plane ex mente ipsius, voculam [*Consignant*] interpretatus est, id certè curavit, ut qui eâ usus est, cum *Universa* Christi Ecclesiâ sentire putaretur. Nec enim opus fuit, ut qui *Pelagianæ* hæreseos ab *Aurelio*, *Luciferiani* schismatis etiam ab ipso *Blondello*, *Dallæo*, adque adeò ab omnibus insimulatur, idem *Aeriani* quoque dogmatis reus *i. e. Presbyterianæ impietatis* assertor putaretur, præsertim cùm a eodem loci, *Episcopum Sacerdotum Principem*, & *Apostolos Episcopos* esse nobis satis liberaliter largitus sit. Et si quædam nec nobis nec reformatis *Gallis* grata futura miscuerit, scil. in *populo inter initia* (*nascente Ecclesiâ*) *omnibus concessum esse, & Evangelizare & Baptizare, & Scripturas in Ecclesiâ explanare, nunc* (ipsius ævo) *neque Diaconos Prædicare* &c. Æquum tamen erit, & Charitati *optimæ* quæque *sperantis* congruum, ut nec de malis peiora, nec de pejoribus pessima quæque suspicemur.

a *In Eph.* IV.

§. 6. Relegat interim Vir Doctissimus (si non nimis displiceat) quæ per sesqui-alteram paginam ex hoc *Ambrosiastro* laudavit & descripsit (simulque prolixo ornavit Commentario) *Blondellus*, & ex animo respondeat, an hic demum *Hilarius Sardus*, *Ecclesiæ Romanæ Diaconus*, *Orbis Deucalcon* (naturè & Jronicè) ab *Hieronymo* nuncupatus, *Luciferiani Schismatis strenuus* advocatus, qui *Græcum* (ut videtur) ritum,

atque

aq[uae] ad[ditis] [illegible] ignarus, de *Alexandrinæ* Eccle-
[illegible]ſiaſtici nuntiavit, qui *Canones* & *Stromata*,
[illegible] alios omnibus diſformia, nullis anti-
quorum aut ἐμαρτύρων teſtimoniis fretus, undiq; con-
quiſierit, ſtatuminandæ Univerſæ Politiæ Eccleſiaſticæ ſatis idoneum firmamentum cenſeri de-
beat, ad cujus ideam, Normamq; ipſi *Alexandrinæ Eccleſiæ*, de quâ pronuntiat, Canones (ex quibus ipſos *Presbyteralem* Ordinationem *exuerit*, & planè nullam, omnéſq; qui ſic ordinati ad Laicorum Communionem denuò redacti, ſupra docuimus) reformandi ſunt.

§. 7. De *Blondello* hactenus, cujus cauſæ interfuit, ut *Conſignatio Ordinandorum Conſecrationem* ſignificaret, eaq; ex hujus tam antiqui, ſub mediam quarti ſæculi ſcriptoris Authoritate, *Presbyteris* competeret.

SECT. II.

SECT. II.

Dallæi Sententia proponitur, & per partes examinatur. Vox Sacramenti latè ſumpta de quolibet ſacro ritu. De Confirmatione quid ſenſerit Eccleſia Anglicana ſub Henrico VIIIvo Unctio ſine Confirmatione, Chriſmatis uſus in Baptiſmo apud Græcos,(a) Damaſcenum, Oecumenium, Simeonem, Harmenopulum, Baſilium. Apud Latinos, Hieronymum, Gregorium, Tertullianum, Honorium Auguſtodunenſem: Ritus Eccleſiaſticus & mutabilis. Ejuſdem Symboli multiplex uſus. Impoſitio manuum in Confirmatione, a Chriſmate in Baptiſmo diſtinguitur. Confirmatio per ſolam χειροθεσιαν, ſine Unctione. Rituum διαφορια. Pacis cura.

(a) *Authorem Eccleſiaſticæ Hierarchiæ.*

§. 1. AD *Dallæum* quod attinet, Ille quidem his paucis lineolis rem ſuam omnem concluſiſſe, & ex voto confeciſſe ſibi videtur, I. *Conſecrandi vocem generalem, & maximi ambitûs eſſe ſtatuit, quæ tam de perſonis, quàm de rebus* dicitur, quo poſito, deinde aſſumit *Conſecrari ſatis idoneè dici poſſe Neophytos,* cùm vel *Chriſmate* vel *manuum impoſitione* perficiebantur. II. Cùm *eadem ſit utriuſq; Sardiani loci ratio, & unius conſecratio alterius ſit conſignatio, conſignationem* etiam de eâdem *Chriſmatione*

P. 220.

P. 221.

tione intelligendam esse, adeoque *Chrismationis*, & *Manuum impositionis* potestatem, ex suffragio *Sardi*, & aliorum Comitiorum, penes *Presbyteros* fuisse autumat. III. *Chrismationem* hanc, & *manuum* impositionem meram baptismatis Cæremoniam semper habitam fuisse docet, & proinde Equi, *Confirmationis*, quem dicimus, ritum, licet hodiernæ ecclesiæ notissimum, prioribus tamen & purioribus sæculis planè inauditum, sequiorum Latinorum a *figmentum* esse, qui *Sacramentorum* numero à binario ad septenarium aucto, non-nisi somnia pro Sacramentis nobis venditarunt.

P. 224 et sequent.

a *Vestrum illud Episcopalis Confirmationis figmentum. de Conf.* p. 200.

§. 2. De hac universâ Doctissimi viri sententiâ, præcipuè quidem contra *Bellarminum*, & *Aurelium*, cæterosque *Papalis* Hierarchiæ propugnatores institutâ, in multis tamen *Prælaticæ* seu Episcopalis dignitatis assertores ex æquo premente, adeoque contra *Reformatam* (necdum deformatam) *Angliam* nostram, reliquosque Primævæ Antiquitatis, & puritatis, & simplicitatis indefessos asseclas, aut vindices, qui *Episcopalem πρεσβειαν*, contra Presbyteranam *ισοκαθιαν*, tutandam duximus, & inter ritus *Apostolicos*, aut Ecclesiasticos, licèt non inter *Sacramenta* à Christo instituta, *Confirmationem Episcopalem* numerare consuevimus, militante, quid nobis visum sit, paucis docebimus. Id autem rectius facturi videmur, si (omissis iis, qua modo attigimus, de *Sardo*, de *Consecrandi*, & *Consignandi*,

di vocibus, &c.) rem ipſam aggrediamur, & in limine nonnulla diſtinguamus ambigua, alia explicemus obſcura, ita enim fiet, ut res omnis verborum involucris doliſque, quibus imponi incautis ſolet nudata; clariùs tum conſpiciatur, tum di judicetur.

§. 3. Et primò, quod ad vocem *Sacramenti* attinet, eam aliquando *Latè*, aliquandò *ſtrictè* apud *Latinos* uſurpari notum eſt: *Latiori* ſignificatu, quilibet *ſacer*, præſertim *Symbolicus* Ritus, *Sacramentum* non incommode dici poteſt. Sic a *Cypriano* dicuntur *utroque Sacramento naſci, qui præter manus impoſitionem ad accipiendum Spiritum, Eccleſiæ etiam Baptiſmum acceperunt.* Sic in b *Synodo Carthaginenſi*, *neque Spiritus ſine Aqua operari poteſt, neque aqua ſine Spiritu*, (ait *Nemeſianus a Thubunis Epiſcopus*) *Male ergo*, inquit, *ſibi quidam interpretantur, ut dicant quod per manus impoſitionem Spiritum ſanctum accipiant, & ſic recipiantur; Cum manifeſtum ſit utroque Sacramento debere eos renaſci in Eccleſiâ Catholicâ.* Utrobique palam eſt *Sacramenti* vocem latè ſumptam, æquè *manus impoſitioni*, ac *Baptiſmo* accommodari. Nec deſunt ejuſdem Locutionis Exempla apud antiquos.

a Ep. 72. p. 103.

b Inter opera Cypriani, Pamel. edit. p. 230.

§. 4. Nos verò qui *Sacramenti* voce ſtrictè ſumptâ, non quoſlibet Novi fœderis ritus, ſed paucos & primarios, eoſque a *Chriſto* ipſo exertè inſtitutos, & omnibus univerſim ad ſalutem, ex neceſſitate *præcepti*, ſi non & *medii*,

propositos, intelligi volumus, nullam hic cum *Dallæo* litem nectimus, sed binario *Sacramentorum* numero contenti, septenarium aut οἰκεῖα jubemus; aut *Ecclesiæ Romanæ*, *Novorum* ut dogmatum, ita *Sacramentorum* feracissimæ matri lubentes relinquimus: Sit modo in Ecclesiæ albo censuque, & *Apostolorum* seu præcepto, seu saltem praxi Originem suam imputet *Confirmatio*; de aliis molesti, aut solliciti non erimus.

§ 5. Libet hic commemorare quæ in *Ecclesiâ* nostrâ sub *Henrico* VIII. ante factam doctrinarum, quam dicimus, reformationem, in libro An. Chri. MDXLIII. Ex jussu *Regiæ Majestatis* edito, cujus titulus est, *Necessaria Doctrina & Eruditio* &c. Hâc in re definita sunt. A Scripturis ordiuntur, ubi Apostoli, nascente "Ecclesiâ, quamvis indubitanter crederent "baptizatos omnes eo Sacramento perfecte re- "generatos esse, perfecte Corpori ejus insitos, "plenariam peccatorum remissionem accepisse, "doniisque & gratiis Sancti Spiritus imbutos "esse, Baptizatos tamen post acceptum lava- "crum reviviscere reperiuntur quorum precibus "& manuum impositione, *Spiritus Sanctus* do- "nari, & conferri legitur. *Linguis* enim *loque- "bantur, & prophetabant*, Quibus omnibus non "solum ipsi, qui tam miris donis splendebant, "in fide Christi magis stabiliebantur, & ad ma- "jorem Confessionis Constantiam proficiebant,

"sed

" ſed & ipſi infideles, à Chriſto adhuc procul
" poſiti, facilius ad fidem, & Evangelium am-
" plectendum trahebantur.

§. 6. Ab his initiis *Confirmationis* Ritus ad
" Eccleſiam pervenit, cujus, Primævi Patres,
" ſumpta hinc occaſione, & in hâc Apoſtolorum
" praxi jacto fundamento, reputantes inſuper
" quam ſit illud pronum & facile, in Baptiſmo
" regeneratos, Spirituque donatos, tentationibus,
" infirmitatibus, imo peccatis & malitiâ ſua pro-
" ditos, ab eo excidere; hunc ſemper morem ob-
" ſervandum duxerunt, (ſicut per omnes Seculo-
" rum ſucceſſiones celebratum videmus) ut Chri-
" ſtiani omnes poſt acceptum lavacrum ad *Epiſ-*
" *copos* adducerentur, nempe ut Oratione, &
" manuum impoſitione, & Sancti *Chriſmatis*
" conſignatione *Confirmarentur*, i. e. eas a Spi-
" ritu Sancto Gratias impetrarent, quibus freti,
" in donis & beneficiis Baptiſmo collatis, fir-
" miores & conſtantiores perſiſterent, ne ab iis
" leviter reſilirent, aut excíderent, ſed ad ma-
" jorem, & magis athleticam ἕξιν provecti,
" non ſolum fidem Chriſto deſponſatam contra
" omnes Perſecutionum minas inconcuſſi pro-
" fiterentur, ſed & contra hoſtes Spirituales,
" Mundum, Satanam, Carnemque acrius mili-
" tarent, ſublatâ alacriter Chriſti Cruce, tribu-
" lationes, & afflictiones hujus vitæ fortiter
" tolerarent, & denique largiores, & locupletio-
" res Spiritus Sancti virtutes & gratias a Chriſto
" reciperent.

§. 7. Nec igitur *Sacramentum* hoc *Confirmationis* (nomine ut diximus, late accepto) à quovis contemni debere, ſed in infantiâ Baptizatos liberos (ſive à Paſtoribus, ſive a Parentibus) ad *Epiſcopum* adducendos, & offerendos eſſe, ut manus ejus impoſitione, hoc Confirmationis Sacramentum reciperent. Nec tamen eam de neceſſitate Infantes Confirmandi opinionem ita fovendam eſſe, quaſi Baptizati, & in infantiâ, & innocentiâ, ante acceptam *Confirmationem* denati, aut a ſalutis, aut vitæ Æternæ per receptum Baptiſmum, certitudine exciderent.

§. 8. Hæc certe ſic a majoribus noſtris accepta, & ab *Henrico* VIII. adverſus *Lutherum* defenſa, & vindicata, *Reformatio* noſtra (ſolâ *Sacramenti* voce omiſſâ, quam nos ſtrictiori acceptione, ad ea ſola quæ a *Chriſto*, ut omnibus neceſſaria inſtituta ſunt, accommodandam cenſuimus: & *Chriſmatis* Uſu, inter Cæremonias libere inductas, libere itidem omittendas, habito) integra, & nullâ ex parte mutilata, ad nos deduxit; nec quicquam aut de *Origine*, aut *fundamento*, illâ *Eccleſiaſticâ*, hoc *Apoſtolico*, nedum de uſu, & beneficiis hujus Ritus immutandum exiſtimavimus.

§. 9. *Secundò* & illud præmonendum eſt, nexum inter *Chriſmationem*, & *Confirmationem* (fuerit licet inter eas alicubi nonnullus) non ita tamen perpetuum, & indiſſolubilem fuiſſe, ut

rectè

rectè aut Confirmari dicendi ſint, quicunque liniuntur; aut liniri, quicunque Confirmantur. Fuit certe ſuus in Baptiſmo (ut & in aliis nonnullis Eccleſiæ ritibus) *Unguenti*, & *Chriſmatis* Uſus, fuit & ſine *Chriſmate Confirmatio*, ſolâ manus impoſitione peracta.

§. 10. De *Priori* loquatur, inter *Græcos*, præcipue *Eccleſiaſticæ Hierarchiæ* Author, Κεφ. Β. ὃ τελείως ἀπαμφιεσάντων αὐτὸν τῶν λειτουργῶν, κομίζουσι μὲν οἱ ἱερεῖς τὸ τῆς χείρωσις ἅγιον ἔλαιον, ὁ δὲ τῆς χείρωσις διὰ τῆς σφραγίσεως τοῖς ἀπαξάμενος, τὸ λοιπὸν τοῖς ἱερεῦσι τὸν ἄνδρα χείρωσι παντελῶς παραδίδως, &c. *Poſt trinam Catechumeni Profeſſionem fidei factam, antequam ad aquam ducatur, veſtibus*, inquit, *eum ſpoliant miniſtri, Sacerdotes dein Unctionis oleum Sanctum afferunt, Epiſcopus verò, aut Hierarcha, cui Baptizandi officium incumbit, incipit eum inungere, ter eum ſignans ſigno crucis & tunc eum Sacerdotibus toto corpore inungendum tradit.* Poſtea ad μητέρα ὑοθεσίας, *matrem adoptionis*, i. e. *fontem pergunt.* Sic & a *Damaſcenus*, ἔλαιον ὃν τῷ βαπτίσματι παραλαμβάνεται, *Unguentum in Baptiſmate accipitur*; ut & b *Oecumenius*, ἐλάβετε διὰ τῆς βαπτίσματος τὸ χείρωμα τὸ ἱερὸν, *Sacrum Chriſma per Baptiſmum accepiſtis.* Et *Simeon Theſſalonicenſis* inter recentiores, ὀφείλουσι κεχεῖσθαι τῷ μύρῳ ὃν τῷ βαπτίσματι, *Unguento liniri debent in Baptiſmo, ſed nemo clarius*, inquit, c *Dallæus*, *quàm Harmenopulus*, *apud quem*

a Περὶ πίς: ὀρθοδοξ: P. 150.
b c. 11. p. 374.
c P. 213.

quem legitur de Chrismate, οἱ ἐχ τῆς υἱοθ. δοκῆ τῆ ἁγίᾳ βαπτίσματ. , *quamvis Baptismi pars esse videatur.* Nec recusarim certe a *Basilii* locum, licet minus dilucidum; huc trahi posse, cùm inter ἀγράφους διδασκαλίας, & *traditiones*, simul enumeret *benedictionem aquæ baptismatis*, & τῆ ἐλαίᾳ χρίσματος *olei Unctionis*, & etiam ipsius *Baptizati*, ut & (fatim) αὐτὴν τὴ ἐλαίᾳ χρίσιν, *ipsam olei Unctionem*, *trinam immersionem*, ἄλλα ὅσα μετὰ τὸ βάπτισμα, & *reliqua quæ fiunt in Baptismo.* Quibus equidem satis probabile fit, *Unctionem*, de quâ ille eo loco agit, eam esse quæ in *Baptismate* adhibetur.

a De Spir. S. C. XXVII. tom. 1. p. 211. A.

§. 11. Apud *Latinos* audiatur, (nec enim recusamus,) sæculi istius testis, *Hieronymus in* b *Dialogo* inter *Orthodoxum* & *Luciferianum*, Cap. IV. *Inde*, (inquit,) *venit, ut sine Chrismate & Episcopi jussione nec Presbyter, nec Diaconus jus habeant Baptizandi.*] Ad hæc verba c *Marianus victorius* sine morâ pronuntiat, *Veterrimam esse consuetudinem, ut in Baptismo Chrisma etiam addatur*: Idem confirmante *Dalleo* ex alio ejusdem *Patris genuino opere*, Cap. 3. in *Habakuk*, ubi *Baptismi Chrisma* differre legitur. Sed & huc referendum judico, quod in d *Dialogo* prædicto, *Baptisma sacerdotium Laici* nuncupari videmus, *Scriptum* est (inquit) *Regalem quippe vos & Sacerdotes*, &c. *Sacerdotes* nempe & *Reges* oleo solenniter inungi *Mosaici* moris erat, nec mirum igitur, si qui a *Christo Rege*

b Tom. 2. p. 155. G.

c Schol. in Dial. contra Lucif. 20. p. 44.

d Orthod. & Lucif. cap. 2. p. 166.

Rege & *Pontifice* noſtro per Baptiſmum in ſplendidiſſimæ ſortis hæreditatem aſſumi dicuntur (*fecit*, inquit, *nos Reges & Sacerdotes Deo* &c.) hâc *Unctionis* Cæremoniâ inaugurandi cenſerentur. Sic & a *Gregorius*: *Presbyteri*, inquit, *Baptizatos ungant in pectore, ut Epiſcopi poſtmodùm ungere debeant in fronte.* Binæ (palam eſt,) *Unctiones*, prior *Presbyterorum* in Baptiſmo, ut & poſterior *Epiſcoporum* in *Confirmatione*. a *Ep. ex Regiſt. L. III. Ep. 9.*

§. 12. Imo ſub *Tertulliani* ævo idem ſuadent, quæ *lib.* de *Baptiſmo*, *Cap.* VII. legimus, ubi *benedictæ Unctionis, quâ Egreſſi de lavacro perunguntur*, mentio eſt. Ut & l. de *reſurr. Car.* Cap. VIII. Ubi ut *in Baptiſmo ablui Caro*, ita & *ungi & ſignari dicitur.* Certe ſi b *Honorio Augustodunenſi* credamus, *Apoſtolis ipſis imputandus eſt hic* ritus. *Sciendum*, inquit, *eſt, quod Apoſtoli & eorum Diſcipuli in fluviis vel in ſtagnis, vel in fontibus Baptizabant. Sed Clemens, docente Petro, Chriſma vel oleum addebat.* At quo minus ei credamus aut ab Apoſtolis morem hunc, ſeu ſcripto, ſeu ſine ſcripto traditum fuiſſe putemus, ſicut quam multa alia intercedunt, ita ejuſdem potiſſimum *Tertulliani* locus obſtare videtur, *de Coron. Mil* Cap. III. Ubi de *Traditionibus* loquens, iis præſertim quæ *Baptiſmum* diſerte attingebant, & *abrenuntiationem trinam, mergitationem, lactis & mellis prægustationem, à lavacro quotidiano per totam inſequentem hebdomadam abſtinentiam*, inter *Traditio-* b *Gemma animæ. L. III. cap. 105*

nes ἀγράφους recenſens, de *Unctione* aut *Chriſmatione* profundum ſilet. Verum illud pronum & præceps in Eccleſiâ ſemper fuit, Cæremoniarum Numerum, pro locorum & temporum ratione mutabilem, & inconſtantem, nunc augeri magnificentius, nunc prudentius minui, nec igitur quicquam prohibere, quo minus *Apoſtolorum* ævo incognitum *Baptiſmi Chriſma*, ſub *Tertulliani* & *Hieronymi* ſæculo, in quibuſdam Eccleſiis obtinuerit, in aliis itidem, aut neutiquam invaleſcente more, aut in deſuetudinem paulatim abeunte.

§. 13. Nec igitur in hoc fortunæ *Anglorum*, aut quæſtionis Noſtræ fundus poſitus eſt, ſitne idem *Alipta* qui *Baptiſta*; nec unquam ad *Lavacrum* ſine myrothecio deſcendendum ſit, necne; Baptiſmum *Aquæ* Legiſlatori noſtro acceptum ferimus, ideoque infantes ſingulos ſolenniter inundamus, tingentes ſaltem quos non judicamus mergitandos, de *Oleo* quidem aut unguento parum ſolliciti, nec enim minus perfectè Baptizatos cenſemus, qui *Lavacro Chriſma* non adjecerint, nec Superſtitionis aut piacularis ἐθελοπρισσοθρησκείας veneni, aut noxæ incuſamus, qui quos *lavant*, ſimul etiam *liniunt*. Hos & alios innumeros ritus inter adiaphora numeramus, quæ ut laudabiliter adhiberi, ita & libere omitti poſſe nulli dubitamus.

§. 14. Illud interim Clariſſimum eſt, ab hoc *Chriſmatis* in *Baptiſmate* uſu nullam Argumenti ſpeciem

ſpeciem trahi poſſe, quo aut *Confirmationi Chriſma* abjudicetur, aut inter Cæremonias Baptiſmatis *Confirmatorium Chriſma* reponendum credatur; Quid vetat eodem olei aut Unguenti Symbolo plures Eccleſiaſticos ritus celebrari? Id certè nobis ſatis libere largitur *Spalatenſis*, *Dallejanæ* ſententiæ anteſignanus; *Chriſmate*, a inquit, *Baptizamus*, *Chriſmate Confirmamus*, *imo Chriſmate Presbyterum*, *Chriſmate Epiſcopum ordinamus. Quod & de ſigno Crucis obſervavit Ibid.* vir doctiſſimus, plura quidem eo conſecrari *Eccleſias*, *Altaria*, *Calices*, æque ac homines. Quod & de impoſitione Manus manifeſtum eſt. a de Rep: Eccleſ. L. V. c. 5. n. 28.

§. 15. Certè ex *Leonis Epiſtolâ* 88. Ubi de *Chorepiſcopis* ſermo eſt, diſerte diſtingui videas *impoſitionem manuum*, *quâ fidelibus Baptizatis*, *vel converſis hæreticis*, *Paracletus Spiritus Sanctus traditur*, (quam ad *Confirmationem* pertinere nullus dubitabit) & *Chriſma*, quo *Baptizatorum frontes ſignantur*, vel ſi, ut *Blondellus* & *Dallæus* ſtatuunt, ea *Leonis* non ſit Epiſtola, idem planè b *Arauſicanus Canon*, *Leoni* genuino σύγχρονος, Confirmabit, qui *de eo qui in Baptiſmate Chriſmatis non fuerit*, *Sacerdotem in Confirmatione commoneri* jubet, ut mox fuſius declarabimus. b Can. 1.

§. 16. De *priori* parte hactenùs. Ad *poſteriorem* jam progrediatur Oratio, Nullum ſcilicet dubitandi locum eſſe, quin nuda & ſolitaria

ria χειροθεσία ad *Confirmationis* ritum peragendum abunde ſufficiat, illud quippe ab *Apoſtolorum* praxi (ea præcipuè quæ *Act.* VIII. traditur) originem ſuam traxiſſe, adeoque impoſitione manus *Apoſtolicæ* (aut quod in idem recidit, *Epiſcopalis*) cujus *v.* 17. exerta mentio occurrit, Univerſum compleri; & unguento aut *Chriſmate*, cujus nulla ibi aut alibi in ſacro codice, aut vola aut veſtigium extat, neutiquam indigere.

§. 17. Nec tamen quod neceſſarium non eſt, ſtatim inter Sacrilegia numeramus, nec ab omnis ſupervacaneæ Cæremoniæ ſarcina ſic horremus, ut aut in fronte, aut in vertice inungi contumeliæ loco ducamus; Conſignent libere, per nos licet, *Latini Græcique*, inungant liniantque, quibus id moris eſt, nihil certè culpamus, qui interim antiquæ ſimplicitati, & ſalubrium Cæremoniarum paucitati inhærentes, ſolâ *manus Epiſcopalis impoſitione*, & benedictione Neophytos noſtros ſtabilimus. Nobis ad graviora Certamina ab Agonothera, & brabeutâ noſtro vocatis, non vacat, non licet, aut de Umbra, aut de Cortice, de Cæremonia, vel de vocula, cuivis Mortalium, nedum Chriſtianorum ea tui litem intendere; ad pacem ſuaviter, & efficaciter, amiciſſimè, & iortiſſimè compellante nos Deo, ſolamque τῦ ἑνὸς χάριν φιλοτιμίαν ingenerante: dum clientes ſuos Princeps hujus ſæculi ad æterna diſſidia, truceſque & nunquam finiendas Tragœdias, tanquam ad Metalla damnandos curaverit.

SECT. III.

SECT. III.

Confectio chrismatis, Consecratio, sed quæ ad personas non pertineat, & Episcopo peculiaris sic confecti usus Presbyteris competebat; Arausicanus Canon primus. Quinque conclusiones ex eo. Innocentii Decretalis. Ex eâ, & Epanensi Canone, & Beda, argumentatio Blondelli examinatur. Episcoporum Primitiva potestas. Multa Presbyteris ab Episcopo liberè communicata, Reservata quædam, inter ea Confirmatio. Bedæ verba de Arrogantiâ non Episcopali sed Presbyterali intelligenda sunt. §.

§. 1. TErtiò, ut a thesi ad hypothesim tandem descendamus, timulque litem omnem, seu de *Chrismate*, seu de *Chrismatis* Ministro, *Dallæo* præripiamus, distinguenda sunt in *Chrismate Confectio*, & *Confecti usus*, illa χείσματος ποίησις, hic χείσις dicatur, Prior quidem, (quemadmodum *Sardo* placet,) *Consecratio* ἁγιάσεως μύρου nuncupari potest, sed quæ ad *res* tantum, neutiquam (quod *Dallæo* visum est) ad *personas* pertingat. Nec enim *personas* consecrat, qui *ungnento*, quo personæ demum imbuendæ sunt, solenniter et pro officio benedicit, ut nec qui pani εὐλογῆ *populum* consecrare dicendus est. Alia quippe est benedictio; & Consecratio seu *Confectio* Elementorum, quâ ad sacros usus invocato spiritu sancto, destinantur: alia est Con-

Confectorum distributio, prior inter sacerdotalia opera & peculia semper numerata, posterior Diaconis cum sacerdote communis habita est, Nec mirum igitur, si *Confectione Chrismatis* inter πρεσβειας πρωτεια Episcopis reservata, Confecti usus aut ministratio, ubi Episcopus presertim non fuerit, *sacerdoti*, aut etiam *Diacono* indultus aliquando fuerit.

§. 2. Ad *Chrisma* quod attinet nihil certè nobis officiet, si hac in re omnia planè ita, ut contendit *Dallæus*, factitata credantur. Neque enim hypothesi nostræ quicquam decedet, si quod de *Ægypto* edixisse Hilarius putatur, etiam de totâ *Græciâ*, & universo demum *Oriente* pronunciatum agnoscatur, ad *Presbyteros* scil. pertinuisse & χειειν, & σφραγιειν (*ungere* & *signare*) Et ita demum (si aut *Sardo*, aut *Dallæo* placeat) cum *presens non fuerit Episcopus, consignare.*

§. 3. Imo ne nimis parcus videar, qui *Orientem* dixi, de *occidente* itidem, ejus saltem particulis, nec paucis, nec contemnendis, eadem dici non gravabor; Interim quid antiqui canones hâc in re testentur, operæ precium sit vidisse; Et primo quia *Dallæo* volupe est, Concilii *Arausicani* Canon Primus (sub *Leone*, non multo post *Damasum*, *Sardo* ὁμήλικα, constitutus) de *Galliâ* loquens libere audiatur: *Nullus*, inquit, *ministrorum qui baptizandi recepit officium sine Chrismate unquam debet progredi, quia inter nos placuit*

cuit ſemel (*Sirmondino* Codici addit *Binianus, in baptiſmate*) *chriſmari. De eo autem qui in baptiſmate quacunque ne ceſſitate faciente, non chriſmatus fuerit, in confirmatione ſacerdos commonebitur.*] Iſtis quidem finiri canonem, eaque quæ ſequuntur, (& *Sirmondum, Aureliumque* inter tam prolixum contentionis funem nectunt) recentioris manus aſſumenta eſſe, & mera utique ludibria *Dallæo* libenter concedimus; Et ex iis quæ nulli ſuſpicioni obnoxia ſunt palam concludiuſum putamus. I. (quod ex *Tertulliano, Hieronymo*, & aliis ſupra attulimus) *Chriſmate Gallos*, quos baptizabant, eoſdemque & baptiſmatis & *Chriſmatis* Miniſtros fuiſſe, quicunque demum illi fuerant, qui ab *Epiſcopo Confectum Chriſma, cum baptizandi officio receperant.* II. *Conficiendi Chriſmatis* ut dignitatem, ſic Curam ad *Epiſcopos* peculiariter pertinuiſſe, ejuſque confecti copiam Baptiſtis ſingulis (ſeu ſint illis Presbyteri, ſeu Diaconi) ab *Epiſcopis* ſolenniter ſuppeditatã fuiſſe ut ad baptiſmales ſemper uſus ad *Manum & præſto eſſet*, cui cum ſatis proviſum ſit nullam dein III. Neceſſitatem eſſe, ut qui in baptiſmate ſemel unctus fuerit, in confirmatione rechriſmetur, ſatis enim eſſe, *ſi quilibet ſemel inungatur, in baptiſmo, ſi fieri commodè poſſet; ſin minus, in confirmatione.* Nec enim IV. (quod itidẽ prius diximus) ſic *confirmationi* neceſſariò ad jectam *Chriſmationem*, ut qui in baptiſmo ſemel unctus ſit, in confirmatione denuo inungendus eſſet, tunc enim

ſola

ſola benedictione, & Epiſcopalis manus impoſitione, auctiorem ſpiritus ſancti irrigationem in *Confirmatione* obtinuiſſe, qui loti timul ac Chriſmati fuerant. Quibus utrobique libenter conceſſis, id demum V. ex vi Canonis hujus, & *Arauſicanorũ* Patrum celeberrimo ſuffragio fixum ratumque ſupereſt, a baptiſmate *confirmationem* procul disjungi; illud a miniſtro ſeu forte Diacono, qui baptizandi recepit officium; hanc ab *Epiſcopo*, qui *Sacerdos* frequenter dicitur, celebratam; quæque in baptiſmate, faciente quacunque neceſſitate, omiſſa ſunt, ea in *Confirmatione* ſupplenda & reparanda eſſe.

§. 4. Hæc omnia, celeberrima *Innocentii Decretalis a Dallæo* non ſemel laudata, triginta circiter annis *Arauſicano* Canone antiquior,) extra dubium poſuit, ſic enim ille *Decentio*, de nonnullis *Eccleſiaſticis ritibus* conſulenti reſpondit. a *De conſignandis infantibus manifeſtum eſt non ab alio, quam ab Epiſcopo fieri licere. Nam Presbyteri licet ſint ſacerdotes, Pontificatus tamen apicem non habent: Hæc autem Pontificibus ſolis deberi ut vel conſignent, vel Paracletum ſpiritum tradant non ſolum Conſuetudo Eccleſiaſtica demonſtrat, verum & illa Lectio Actuum Apoſtolorum, quæ aſſerit Petrum & Johannem eſſe directos, qui jam baptizatis traderent Spiritum ſanctum; Nam Presbyteris, ſeu extra Epiſcopum, ſeu præſente Epiſcopo baptizant, Chriſmate baptizatos ungere licet; ſed quod ab Epiſcopo ſuerit Conſecratum, non*

a *Epiſt. 1. c. 3. concil. t. 1. p. 781.*

non tamen frontem ex eodem oleo ſignare, quod ſolis debetur Epiſcopis cum tradunt Spiritum Paracletum.] Ecce *Conſignationem*, qua *Spiritus Paracletus traditur*, *a baptiſmo* procul disjunctam, illam, quâ *frontes oleo Conſecrato inunctæ ſignantur*, hunc, *quo ex lavacro Criſmantur*, Illam ex vi *Conſuetudinis Eccleſiaſticæ*, & *Lectionis Apoſtolicæ*, nec *Sacerdotum* cuivis gregario, ſed *Pontifici* reſervatam, hanc quidem, quatenus eâ *Baptizatorum Vnctio* intelligitur, Presbyteris libere permiſſam; Confectionem vero, ſeu *Conſecrationem Chriſmatis* ſoli *Epiſcopo* peculiarem: Clariſſima omnia, nec de ſæculi hujus ſententiâ dubitandi anſa ſupereſt, *Innocentio Arauſicanis* Patribus facem adeo lucidam præferente, illis *Innocentio* lampadem viciſſim referentibus.

§. 5. Verum ſi hæc ita ſint, plane de Hierarchicis actum eſſe acclamat a *Blondellus*, *quis enim adeo Supinos Patres noſtros* (*Gallos Arauſicanos*) *fuiſſe credat, ut quod ſpiritui ſancto, ſummo Divini Juris conditori, a Presbyteris fieri non placuit, ab iiſdem exerceri placere ſibi decernerent, quodque Epiſcoporum ſingulare παρόμιον fuiſſe putatur, ab Epiſcopis collatæ calitùs ἐξουσίας prodigis, ſubditis tantæ Gratiæ imparibus ullo caſu communicandum videretur?*] *Hæc & alia ex hoc primo Arauſicano* Canone, contra *Hierarchicorum jactantiam & faſtum*, Non minori aut jactantiâ, aut ſupercilio effudit vir magnus, cum ex hoc de *Confirmatione per manus impoſitionem*

a *Apol. pro Hier. ſent. p.* 148.

fonte

fonte argumentum pro *sententiâ suâ Hieronymianâ* procuderet.

§. 6. Nec is hoc Contentus, dogma illud ex [a]Cap. 16. [b] *Epaunensis Synodi A.D.* 517. Canone, *desperatis & decumbentibus hæreticis (si conversionem subitam petant) Presbyteris subvenire chrismate permittente* firmius stabilivit, tandemque universam Prælaticorum Machinam, uno *venerabilis Bedæ*, sed eo truci, flatu concussit, & solo æquavit: *Ne quis*, inquit, *ulterius scrupulus hæreat, reclamante hactenus nullo, aperto ore, post An.* 700. *profitetur* [c] *Beda, unctionem illam quæ per manuum impositionem ab Episcopis quasi alia a duabus prædictis, & vulgo confirmatio dicitur eandem cum secunda esse,* (*Chrismate* scil. *post Baptismum*) *propter arrogantiam tamen non concessam esse singulis Sacerdotibus, sicut & multa alia.*

§. 7. Hæc certe *Beda* (exceptis quæ parenthesi inclusit) & his tanquam totius Latii spoliis, & exuviis, supra modum locupletatus *Blondellus*, gratulari *Hieronymo* suo permittendus est, qui tam irrefragabilis Doctoris clypeo armatus supra omnem Hierarchici Livoris ictum securus triumphaverit; *si enim*, inquit *eadem vera est cum Presbyterali Episcopalis Consignatio, si tantundem Neophytis Prebyter Ungens, ac Episcopus manus imponens præstat, si par in se utriusque potestas, in speciem tantum dispar, propter arrogantiam effecta est; si arrogantiam Divino Juri, charitatis nunquam tumentis, sua nunquam quærentis,*

rentis, ſed ubinam ſemper beneficæ legibus inimicam nemo neſciat, tunc certe deſperata, & Conclamata & in omne ævum triumphata *Epiſcoporum* causâ *vacuâ laſurus in Aulâ eſt Presbyter*, nec eſt quod quiſquam opganniat, & obmurmuret.

§. 8. At quid ſi ad calculos tandem noſtros (licet ἐν παρέργῳ) hoc totum viri magni ratiocinium revocetur? Certè cândem operâ *Dallæo*, qui iiſdem ſuleris utitur, & præ aliis potiſſimum confidit, ſimul ac *Blondello*, vicem rependemus. Nec multis indigebimus, ſtatim experturi, quam nihil plane ſit, quod in hac univerſa fabricâ (ipſis ex animo ſuccedente, & ad votum ferruminata) *Presbyterana* ἰσοτιμίας advocati lucraturi ſint.

§. 9. Et primo, quid ſi libere concedamus, *Epiſcopos* Apoſtolorum ſucceſſores, poteſtatiſque omnis ordinariæ quam ipſi a *Chriſto*, *Chriſtus* à *Patre* acceperant, ex aſſe hæredes factos, hanc aliis ſicut ipſis viſum fuit vel in integrum, vel ex parte communicaſſe, adeoque augeſcente, & in infinitum fere creſcente fidelium numero, multa tandem *Presbyteris* ſecundariis aut partiariis ab *Epiſcopo* ubique concredita eſſe, ad quæ ipſi in perſonis ſuis non ſufficerant, paucis tantum tibi ipſis ἰδίως reſervatis, quibus originalis ὑπεροχῆς dignitas, & exortis poteſtatis Apex incolumis, & integer conſervaretur?

§. 10. Sic certè rem verè, & non per ſomnium geſtam eſſe βαβυλάται ἰσοτιμίας nos certos faciunt

omnem quippe sub τὸν κηρύγματος, fideique in Cunis vagientis infantja, & baptizandi, & conficiendi cœnam, & sponsalia celebrandi, & Eleemosynas recipiendi, dispensandique, & quidlibet demum Ecclesiasticum procurandi potestatem penes *Episcopos* fuisse affirmant, quæ postmodum suis modulis omnibusque *Presbyteris*, imo *Diaconis* & *Subdiaconis* concrelita sunt, nec enim unquam à Spiritu sancto, Summo Divini juris Conditore, hujuscemodi latam legem, aut tale quicquam *Hierarchicis* nostris per somnia visum fuisse, quâ *Presbyteris* ex sententia *Episcopi* ea facere non licere, quæ consulto decreverant *Episcopi* Presbyteris committenda esse.

§. 11. Multa certe sunt, quæ *Episcopi* communi per totum orbem consensu *Presbyteris* relinquenda, paucula quæ sibi reservanda decreverant. Fruantur igitur libere istis quæ concessa sunt modo quæ non concessa non attingunt Presbyteri; *Chrisma* in baptismo, imminente præsertim mortis periculo quandoquidem Chrismate ab *Episcopo* confecto ad baptismales usus instructis ex eorundem Episcoporum sententiâ hoc jus Presbyteris permissum est. A *Confirmatione* vero, manus impositioni, & benedictioni Episcopali, ex consensu Universæ Ecclesiæ, reservata, prudenter sibi abstinuerint censeant, nec affirmant sacrilege, quod ipsis nullatenus indultum est.

§. 12. Nec quicquam igitur superest, quod in *Arausicanis*

Arausicanis aut *Epaunensibus*, *Blondelli*, aut *Dallæi* Patribus, aut proavis, culpari posse somniemus Hierarchici, Omnia rite & ordinate, & ex mente Spiritus decreta agnoscentes; nihil quod divino, aut Ecclesiastico Juri quovis modo deroget, si Presbyteri desperatis & decumbentibus, hoc Confecti ab Episcopis chrismatis subsidio, idque ex Episcoporum, ipsiusque concilii sententiâ, subveniant.

§. 13. Ad *Bedam* quod attinet quamvis verè ἀκαιρολόγος crudum, & singulare recentis Doctoris, aliud plane agentis ex octavo sæculo petitum Testimonium, nihil prænde, aut præter Nominis ὁσιωτάτου *venerabile* sonet, aut quod universæ priorum sæculorum Ecclesiæ legem figat, aut de nativis Episcoporum πρεσβυτέροις pronunciet, Nulla tamen aut Novitatis aut prodigii species huic ejus qualicunque effato inest, a quâ adeo horream is Prælatici

§. 14. Isto. eadem sit *Unctio* ea quæ fit *per manuum impositionem ab Episcopis*, & *Confirmatio dicatur cum secundâ unctione Chrismatis dictæ* in qua, ut ibidem ir *Beda*, *magis firmamur*, *quia & nomen Christi in eâ profitemur*, & *ab eo nomen accipimus*, *scilicet ut Christiani dicamur*, Quid ex hinc contra Hierarchicorũ placita concludere potuit? Quibus demum malleis extundere *Chrismationem*, aut *Confirmationem* (quam *Blondellus* ipse *post Baptismum* fuisse asserit) *Baptismi* ex sententia *Bedæ*, partem esse? Qui-

bus denique fidiculis extorquere, ſacrum *Chriſma* à *Presbyteris* adminiſtratum, aut (quod adhuc majus) *confectum* eſſe? *Nunc* (inquit *Beda*) *in Sacramento olei & Chriſmatis ungimur, per quod ſacramentum quiddam mirum & ineffabile, quod in fine futuri ſumus, ſignificatur.*] An de mero *baptiſmo* hæc *Beda* philoſophatus eſt, & cum Beda eadem pronuntiaturus erat *Blondellus*?

§. 15. Audiatur, ſi placet idem Beda. *lib.* 6. in *Lucæ* nec minus uti ſpero, *venerabilis*, cum in *Evangelium* quam cum in *Pſalmos* commentarios ſcriberet. *In montem*, inquit, *Olivarum diſcipulos* C. 22. 39. *educit ut omnes in morte ſua baptizatos altiſſimo ſancti ſpiritus Chriſmate Confirmandos eſſe deſignet*, Baptiſmus (videtis) in *morte Chriſti*, *Chriſma ad impetrandum ſpiritum S.* Præcedit *Baptiſmus*, *chriſma ſequitur*, qui jam jam baptizati ſunt, dein *Chriſmate altiſſimo* donandi, & ſic demum *confirmandi*. Alius itaque a baptiſmo *confirmatorii chriſmatis* Ritus.

§. 16. Verum & ſi illud omittatur, nihil tamen adhuc pronuntiavit *Beda* de *Chriſmate* a Preſbytero adhibito, nedum *confectio*. Relegat *Dallæus* integrum *Bedæ* Commentarium in *Pſalmi Epigraphen*, & verba ea [*ante quam liniretur*] ut & in illa [*Dominus illuminatio mea*] nihil inveniet, quod *Chriſmationem Presbyteris adjudicet*. Hoc tantum dixit, unctionem illam, *quæ per manuum impoſitionem ab Epiſcopo facta vulgo confirmatio*

matio dicitur, eandem esse cum Unctione chrismatis in qua magis firmamur &c. (nec quisquam certe negaverit) *dein eam singulis sacerdotibus concessam non esse.* Quod vero exertè additur, propter arrogantiam esse, quod singulis sacerdotibus concessa non sit. *Id* plane cõtra *Bedæ* sensũ, ad suum detorsit *Blondellus*, nec enim *Episcopali arrogantiæ* fœtum hunc adjudicavit *Beda*, sed adversus *arrogantiæ Presbyteralis* periculum, ex paritate, & ἰσοτιμίᾳ nisi quædam *Episcopis* πλεονέξιᾳ nisi *singularis aliqua & exors dignitas* reservaretur, oriturum, hoc prudenter paratum antidotum pronunciavit. (videatur *Toletanæ Synodi Canon* xx mox producendus.) Nec hoc tantum, sed & multa alia *Aerianæ* qualitati consultissime opposuit *Ecclesia*, quæ si quis *Prælatorum* fastui imputanda suggesserit, næ ille in venena *Panaceam*, & in morbos remedia transmutaturus est, & ex ferro, galeæ aut loricæ (salutaribus istis armis) destinato, infensissima tela contra Politiam Ecclesiasticam fabricaturus. Quod an inter perspicacitatis nimiæ indicia reponendum sit, penes Lectorem arbitrium esto.

§ 17. Valeant tandem, & per me licet, placide recumbant Blondelli manes, ad tales congressus non temere dehinc, nisi Dalæus evocaverit, sollicitandi.

SECT. IV.

Arausicanus Canon Secundus de hæreticis a Presbyteris in mortis periculo confignandis. Canon Silvestri in Pontificali Toletanus Canon, Liber Testimonium. Concilio ad solum Episcopum pertinebat. De eo Canon Silvestri. Quid ex eo concludi cupiat Dallæus. Canones Africani. Toletanus. Quid ex eo Dallæus. Author Hierarchiæ Ecclesiasticæ. Paraphrastes ejus Pachymeres.

Can. 2. §. 1. SEd & alius ejusdem *Arausicani* Concilii Canon hic apponendus est, *Hæreticos*, inquiunt, *in mortis discrimine positos, si Catholici esse desiderent, si desit Episcopus, a Presbyteris cum Chrismate & benedictione confignari placet.*] Hic certè Canon, post alia nonnulla, mihi omnino persuasit, prædictum *Sardi* locum (si tandem detur mendâ vacare) ; Iane de *Chrismate* intelligi debere., Et ita, nobis non abnuentibus imo (ut ex prædictis patet) suffragantibus libere concludatur, *Chrismatis*, cujus conficiendi jus soli *Episcopo*, ex Sacerdotalis Atticis prærogativa, competit, *Confirmationem*, & potestatem penes Presbyteros fuisse, ubi *Episcopus* deesset, præsertim si illud ambientibus, *periculum Mortis* immineret.

§. 2. Et quod de *Gallia Patres* hi, idem etiam de

de *Româ* teſtetur (me neutiquam renitente) quod ex a *Pontificali* addixit b *Dallæus* (li. 2. ex concilio ſub *Silvestro*, aut *Epilogo*, cujus verba ille ut genuina c adjecit, nihil tale adſtrui aut ſtabiliri poſſe.) Hic (de *Silvestro* refert *Pontificale*) *& hoc constituit, ut liniat Presbyter Chrismate levatum de Aquâ propter occasionem transitus mortis.*] 1. Eſto, Unuſquiſque fidelis, in *Christi* familiam, aut Cognationem admiſſus, Materiali *Chriſmate* ad Spirituale unctum Domini χαμάζεωσιν, ſolemniter inſtaureur, idque vel in *Baptiſmo*, vel in *Confirmatione*, ſi *periculum* maturari jubeat, ſi *occasio transitus mortis petulet, provide & paterne Silvester monet, ut è Lavacro Levatus ſine morâ ungatur*, Presbyteris ad id *Chriſmate* ab *Epiſcopo conſecti* copia, ſimul ac inungendi Baptizatos poteſtate inſtructis: Si vero nullum ſit ſolitas feſtinandum ſuadeat, ad *Confirmationem* opportunius differatur, & a *Præſule* ipſo; in Sacerdotii apice locato, cum ſolemni munus impoſitione, & benedictione, vitale *Chriſma* tuæ filiis Gratiæ Symbolum adhibeatur, & ſic demum in Athletam ungatur, & ad ἕξιν perfectæ Chriſtiani (i. e. Spiritu Chriſti inuncti) firmum, & plane pancraticam inſtituatur. Quid clarius? a *Lavacro* exerte diſtinguitur *Confirmatio*, Ungit in lavacro Presbyter, ſed ex ſententia Epiſcopi, & Chriſmate ad id ab Epiſcopo conſecto, ſeu conſecrato, idque non alias, quam propter occaſionem tranſitus mortis,

a *In Silvest.*
b *P. 239.*
c *Ibid.*

tis,

tis, quo periculo non suadente, ad *Episcopum* solum in *Confirmatione* Universa *Chrismatis* Cæremonia reservatur.

§. 3. His concinunt *Toletani Patres, An. Dom.* 400. *Statuimus*, inquiunt, *Diaconum non Chrismare, sed Presbyterum, absente Episcopo, præsente verò, si ab ipso fuerit præceptum.* In eundem plane sensum, nobis non repugnantibus, ut scil. Presbyteris, non Diaconis, cum Baptismi potestate, *Chrismandi* etiam jus competat, quotiescunque *Sacramentum* urgente ex causa accelerandum sit, nec *Chrismatis* ad *Confirmationem* differenda

§. 4. Ad *Græcos* quod attinet, illud ante omnia, *Epistola a Photii*, apud nos nuper edita, & a Doctissimo *Dallæo* ad partes ipsius vocata, extra dubium posuit, a quo enim Presbyterum (ἱερέα *Sacerdotem* dictum) μύρῳ σφραγίζειν, ἁγιάζειν, χρίειν τὸν τελειόμενον, καθάρσιον δῶρον τοῦ βαπτιζομένου τελεσιουργῶν, *Unguento signare, sanctificare, ungere consummatos, expiatorium donum Baptizato Consummare*, (quæ omnia ad *Chrismationem* pertinent) ac βαπτίζειν ὅλως ἢ ἱερᾶσθαι, *Baptizare omnino aut sacrificare.* Illud igitur *Dallæo* lubenter concedimus, (nec litem quovis modo intentamus) non solum *Baptizasse* Presbyterum, sed & hoc sensu *Chrismasse*, & *consignasse*

a P. 50. 51.

§. 5. Hoc interim inter antiquos, saltem inter *Damasi* συγχρόνους, non ignotum est, *Confe-*

cran-

ſecrandi Chriſmatis facultatem *Epiſcopo* propriam fuiſſe; etiam iis temporibus cùm adminiſtrandi, poſt conſecrationem, poteſtas Presbyteris commiſſa fuit; Id de *Sylveſtro* Romæ ſedente *An. Ch.* CCCXIV. Et in *Concilio* decernente, An. CCCXXV. Fatetur [a] *Dalleus*, adductis & ex [b] *Pontificali*, & ex [c] *Epilogo Concilii* verbis, *Conſtituit*, inquit, *& Chriſma ab Epiſcopo confici, & Conſtituit etiam voce clara Sylveſter Epiſcopus Urbis Romæ, ut nemo Presbyter Chriſma conficeret.* Decreta autem hæc, ſi reverâ ſic ſe habuerint, (ea autem ſic ſe habuiſſe *Dalleus* contendit) LXII. annis ante *Damaſi* Papatum, XXX. ad minimum ante *Sardi* Commentarios facta ſunt.

[a] *P.* 239.
[b] *In Sylveſter.*
[c] *Concil. t.* 1. *p.* 314.

§. 6. Quod vero concludi exinde vult [d] *Dalleus* hanc *Conficiendi Chriſmatis poteſtatem*, peculiariter hic ad *Epiſcopos* reſtrictam, *Presbyteris* quoque cum iiſdem *hactenus fuiſſe Communem*, id nemini perſuaſurus eſt, cum (ut alia omittam) ipſo [e] fatente, æque concludi poſſit ipſius *Chriſmatis* Uſum in *Eccleſiâ Romanâ* antea incognitum, in hoc Sylveſtri Concilio primo inſtitutum fuiſſe, & quidem ita ut ejus *Conficiendi* penes Epiſcopum jus futurũ eſſet. Quod ſi in Gratiam Doctiſſimi Diſputatoris concedatur, videat neceſſe eſt, quã ſit prorſus impoſſibile, ut quod *Romæ* nondum ereptum ſupponebatur, id hactenus *Presbyteris pariter ac Epiſcopis communi* ſtatuatur.

[d] *P.* 240.
[e] *Ibid.*

§. 7.

§. 7. At omisso *Sylvestro* (nec enim aut *Pontificali* aut *Epilogo* multum confidimus) Consulatur præ cæteris *Africani Codicis Canon* Sextus, cujus titulus est, "Ὡστε χρῖσμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι, *Chrisma à Presbyteris ne conficiatur.* Prodit hic Canon, ut *Dallæo* credimus, *An. Ch.* CCCXC. Nec proinde aut *Damaso*, aut *Sardo*, aut *Ambrosiastro* nostro multo recentior. Verum & eandem porro sententiam à prioribus *Conciliis* repetit: *Conciliis* dico, multitudinis numero, non enim à solo illo *Carthaginense* hoc proxime præcedenti (ut ex *Latino* Exemplari colligit *Dallæus*, minus quidem recte, cum nulla ibi hujus rei extet mentio) *Fortunatus* (inquit) *Episcopus dixit*, ὃν ταῖς πρόσθεν ἡμῶν συνόδοις ὡρισμένα ὁρισθέντα, ὥστε χρῖσμα &c. ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι. *In præcedentibus Synodis definita meminimus Chrisma à Presbyteris conficiendum non esse.* Et sic ex omnium suffragio Χρίσματος ποίησις — ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνηται — *Confectio Chrismatis à Presbyteris ne fiat*, τοῦτο πᾶσιν ἀρέσκει, *hoc omnibus placet* — videmus *Chrismatis* voce Χρίσματος ποίησιν Confectionem *Chrismatis*, τὴν ἁγίαν μύρου τελετὴν, inquit *Balsamon*, *Consecrationem sacri Unguenti* notari, eamque *Presbyteris*, qui tamen confecto μύρῳ ungebant Baptizatos, abjudicatam, & æque ac καταλλαγὴν μετανοούντων *Pœnitentium reconciliationem* & κόρων παρθενίαν (scil. ὁμολογούντων) καθιέρωσιν, *puellarum virginitatem*

tem profitentium, interdictam, ac proinde nec consecrationem *Hilarianam*, si ea consecrationi *Chrismatis* æqui polleat, Presbyteris competiisse.

§. 8. Sic & prædicta *Toletana Synodus*, a *Quamvis pene ubique custodiatur, ut absque Episcopo Chrisma nemo conficiat, tamen quia in aliquibus locis vel provinciis Presbyteri dicuntur Chrisma conficere, placuit ex hac die nullum alium nisi Episcopum Chrisma facere* — Et mox, *Episcopo sane certum est omni tempore licere Chrisma conficere sine consecratâ autem Episcopi nihil penitus faciendum. Statutum vero est, Diaconum non Chrismare, sed Presbyterum absente Episcopo præsente vero, si ab ipso fierit præceptum.* Hic si abiit *Episcopus*, permittitur quidem *Presbyteris Chrismatis* Usus, non autem ex qualibet demum πεφάσει ipsa *Chrismatis confectio*. Si præsens sit, hoc ab *Episcopo* ipsis præcipitur, non ipsi ex suo jure assument; aut aliis præcipiunt. Altera potestas Presbyteris ab *Episcopo* conceditur, *Diacono* interim interdicta, altera *Presbyteris* interdicitur, *Episcopo* soli reservata. Can. XX.

§. 9. Quomodo autem ex hoc *Canone* Certissimum, ut statim pollicetur *Dallæus*, *argumentum* sumi possit, quo probetur b *Chrismatis etiam conficiendi jus Presbyteris ab antiquo fuisse*, alii penitius perscrutentur, mihi certe caligant oculi, nec quicquam tale perspiciunt. Nec enim adeo certum apud omnes, & indubitatum est, ipsum b *De cit.* tom. pag. 271.

ipſum *Chriſmatis* Uſum *Hiſpanis* ab antiquo cognitum fuiſſe, nec ſi fuerit, à *Presbyteris* illud ab antiquo *conſectum* eſſe, Leges quippe & Canones haud rarò moribus novis & malis corrigendis, æquè ac immutandis antiquis & bonis fuiſſe comparatos nemo neſcit.

§. 10. Nec certè contemnendus eſt *Eccleſiaſticæ Hierarchiæ* Author, ex aliorum Doctorum ſententiâ, (licet *Dallæo* ea non placeat) *Damaſo* ſaltem ſuppar, qui *Chriſmatis* Conſecrationem adeo diligenter (dabit veniam, ſpero, *Dallæus*, ſi ſtylo uſus ſit plus æquo turgeſcente) ſoli *Epiſcopo* vindicandam curavit. Ἡ θεία (inquit) Διατύπωσις τὴν τῶν Ἱεραρχικῶν τάξεων ἁγιασίαν καὶ τὴν τοῦ θείου μύρου τελείωσιν, καὶ τὴν τῆς Συναξεώς τελεσιουργίαν τοῖς τῶν ἀθείων Ἱεραρχῶν τελεσιουργικαῖς δυνάμεσιν οὐκείως ἀπεκλήρωσεν. *Eccleſiaſtici* (quos de more *divinos* appellat) *Canones Hierarchicorum ordinum ſanctificationem, & ſacrum Altaris Conſummationem in poteſtate Epiſcoporum peculiariter eſſe ſtatuerunt.* Ad quæ verba *Paraphrastes Pachymeres* ἐξαιρέτως τῷ Ἱερεῖ πρὸς ἀνάθεσιν (καὶ ὑπὲρ διὰ τῆς τῶν ἑτέρων ὑπηρεσίας) ἀπεκληρώσατο ὁ τοῦ μύρου ἁγιασμὸς &c. *Unguenti &c. Conſecratio peculiaritèr Epiſcopo tribuitur, ut ipſius manibus, non ex aliorum miniſterio fiat.* Et iterum, χρῖσμα Λειτουργίας εἰς τὸ χεῖσθαι τῷ μύρῳ τὸν βαπτιζόμενον ἀνέκαθεν γὰρ ἦν ἀρχαῖα συνήθεια, καλῶς ἂν ἔχοι λέγομεν, ὅτι τὰ τοῖα μυστήρια τελεσιουργικαὶ δυνάμεις εἰσὶ, καὶ τῶν ἐνταῦθα τῷ Ἀρχιερεῖ ἀπεκληρώθησαν, τυπίσι μὲν ἐκεῖ-

μονομερῶς καὶ ἁπλαστικῶς, καὶ ὃ κατ' ἐξοχὴν καὶ μεικτῶς. *Episcopo opus est, ad baptizatum unguento liniendum, ea enim antiqua Consuetudo fuit, rectè igitur diximus Mysteria hæc tria Consummativa potentiùs esse, & quodammodò peculiariter ad Episcopum pertinere* i. e. *unicè & in universum, non secundum quid & partialiter.*

§. 11. Quare ex his omnibus & singulis sive postulatis, sive conceſſis, nihil ~~dum~~ *Dallæi* causæ accessit roboris, frustra enim pertendit memoratam apud *Sardum Chrismationem* ad *Presbyteros* pertinuisse, nisi illam etiam probaverit *Chrismatis Confectionem*, quæ & sola est, & dici debet *Consecratio*, ex Coævorum Calculo, ad *Presbyteros* unà cum *Episcopis* pertinuisse.

SECT. V.

SECT. V.

Baptismi perficiendi potestas Presbyteris communicata. Confirmatio à Baptismo semper distincta. Alia a Presbytera la benedictio ante baptismum. De eâ Canon Eliberitanus XXXIX. *Euchologium. Clemens Alex. Eusebius, Constitutionum Scriptor. Ecclesiasticæ Hierarchiæ author. Augustinus. Severus Alexandrinus, Simeon Thessalon. Cyprianus. Benedictio ad perficiendum Baptismum. De eo Canon Eliberitanus* LXXVII.

§. 1. AD ultimum *Dalleane* Sententiæ articulum quod attinet, I. Concedimus *baptismum* administrandi jus, eamque omnium rituum numero *perficiendi*, & absolvendi potestatem Presbyteris omnino vvo, ex quo tales creati sunt, (non tamen ἀνὰ γνώμην Ἐπισκόπου *sine sententia Episcopi*) competisse. Ideoque si sententiam tuam quâ *Chrismatis novæ*, aut *manus impositionem*, non aliam, quàm *Baptismi* Cæremoniam esse contendit, ex primævæ antiquitatis monumentis *Dallæus* stabilierit, si, inquam, hoc unicum solidè præstiterit, non erit cur de *Chrismandi*, & *Confirmandi* facultate Presbyteris in universum concessa dubitemus aut repugnemus; modò retineatur *Episcopis* illud (quod primis stabilivimus) *Chrismatis Conficiendi* privilegium.

§. 2.

§ 2. Verùm *secundò*, poſt ſingula, quæ à doctiſſimo viro ad hanc rem adducta ſunt, penticulatius librata, mihi adhuc extra dubium ponitur, *Confirmationis* Ritum (*Sacramentum* non dicimus, niſi ut *Cyprianus* eam manuũ impoſitionem, quæ baptiſmũ præceſſit *baptiſmo* jungens, *utrumq; ſacramentum* dixit, i.e. *latè*, & impropriè, ut prædiximus) vel *Chriſmatione*, & *Conſignatione*, i.e. *impoſitione manuum*, vel etiam ſine *Chriſmatis* uſu, ſolâ *manuum impoſitione*, variè, in diverſis Eccleſiæ ſeculis, & partibus, celebratum, alium planè à baptiſmatis ſacramento, & Cæremoniis ejus, in Eccleſiâ Antiquâ ſemper habitum eſſe, & nunc quoque haberi.

§. 3. Quædam certè ſunt, quæ diſtingui, ſuiſque ſeparatim claſſibus reponi optarim, ut res integra, quatenus ex antiquis Canonibus, & ſcriptoribus; tam *Græcis* quàm *Latinis*, ipſiuſque Eccleſiæ praxi colligi poteſt, aperte cernatur.

§ 4. Eſſe certè aliquam *Presbyteri benedictionem* in baptiſmo vel *ante Baptiſmum*, ut & aliam, quâ *poſt* baptiſmum *perfici* dicitur is, qui *privatim*, aut raptim in periculo mortis baptizatus fuerit, non repugno. *Eliberitani* quidem Concilii *Canones* XXXIX & LXXVII id genus nonnulla commemorant, *Gentiles* (inquit prior) *ſi in infirmitate deſideraverint ſibi manus imponi, ſi fuerit eorum ex aliquâ parte honeſta vita, placuit eis manum imponi, & fieri Chriſtianos.* Hic ut *fieri Chriſtianos*] *baptiſmum* ſignificat, i.e. *impoſitio manuum*.

Concil. Eliber. can. 1. *p.* 23. *ed.*

manuum, illi viam ſternens, de eâ, quæ dicitur cum oratione conjuncta ad *faciendum catechumenum*, vel εἰς τὰς εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα εὐχαριζομένους *ad eos qui ad ſacrum baptiſma inſtructi ſunt*, (cujus alia non rara apud Patres veſtigia reperiuntur) intelligenda eſt.

a *Euch. per Goar. p.* 334

§ 5. Videatur in *Euchologio* a εὐχὴ εἰς τὸ ποιῆσαι κατηχούμενον, *Oratio ad faciendum Catechumenum*, Ubi ἐπιτίθησι χεῖρα, *inſtat, ſignat, manum imponit* &c. Ut & ex b *MSS. Barberinis*, qui *S. Marci* dicitur, *clamat Diaconus*, Ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα, προσέλθετε τῇ χειροθεσίᾳ καὶ εὐλογεῖσθε, καὶ πάντας χειροθετῶν ὁ ἱερεύς &c. *Quotquot ad baptiſmum diſpoſiti eſtis, accedite ad manus impoſitionem, & benedictionem accipite, dein manum imponit ſacerdos.*

b *P.* 343.

§ 6. Ad hanc pertinet *Clementis Alexandrini* dictum in *Pædag.* Τίνι γὰρ ὁ πρεσβύτερος ἐπιτίθησι χεῖρα; τίνα δ' εὐλογήσει; *Cui verò Presbyter manum imponit, cui benedicet?*

§. 7. Ad hanc quod de *Conſtantino* ſcribit c *Euſebius*, Ἐξομολογούμενος τῶν διὰ χειροθεσίας εὐχῶν ἠξιώθη, *Confeſſione factâ precum per impoſitionem manuum particeps factus eſt.*

c *De vit. Conſtan. l.* 4.

§ 8. Ad hanc *Conſtitutionem* antiquus ſcriptor reſpexit, ubi poſt eorum, quibus imbuendus eſt *Catechumenus*, enumerationem, addit, προσκυνεῖτω δὲ ὁ χειροθετῶν αὐτὸν τὸν θεὸν εὐχαριστῶν &c. εἰς τὸ καταξιωθῆναι αὐτὸν τοῦ λόγου &c. *Deum adoret qui manus imponit, gratias agens, ut ille ad lavacrum*

sacrum admittatur. Cujus & mentio fieri videtur, in syllabo Capitis XLI. ὅπως χρὴ τὸς κατηχουμένους ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐν τῇ μυήσει εὐλογεῖσθαι, *quomodo debent Catechumeni in initiatione benedici* (licet in capite ipso nihil tale reperiatur) idem enim valere *manus impositionem*, & *benedictionem* nullus dubitaveris; Id *Clementis Alexandrini* modò allata verba, id *Severi* mox apponenda apertissimè demonstrant: Male itaque dividi *Constitutionum* illarum Capita, & priorem syllabi Capiti XLI. præfixi partem ad *Cap.* XL. pertinere, si loca inspexerit, statim mecum lector agnoscet.

§. 9. Ad hanc *Authoris Ecclesiasticæ Hierarchiæ* dicta verba clarissimè pertinent a c. II. ubi cùm *interrogaverit* sacerdos an vitam Deo gratam instituturus sit Catechumenus ἢ τὴν ὁμολογίαν ἐπίθησιν αὐτῷ τῇ κεφαλῇ τὴν χεῖρα, καὶ σφραγισάμενος ὑπογράφεσθαι κελεύει, *posti professionem capiti ejus manum imponit, & cùm eum consignaverit, perscribi nomen jubet.* Et iterum, cùm ter illi professionis formam posuerit, & *Catechumenus*, ter *professionem* fecerit b ἀποδεξάμενος εὐλογεῖ, καὶ χειροθετεῖ, *Oratione habitâ benedicit, & manus imponit*, & tunc etiam c *sancto oleo totum corpus inungit*, & hæc omnia antequam aquâ prolutus, aut d baptizetur. Ad hanc etiam respexit *Augustinus* e *de pecc. mer. & remiss. Catechumenum*, inquit, *secundum quendam modum sumpsisse signum & orationem manus impositionis puto sanctificari.*

a *Edit. Mor.* p. 115.

b p. 117.

c p. 118.

d Ibid.

e lib. II. c. 26.

a *Not. in Euchol. p 348. Not. 8.*

§. 10. Idem ex a *Severi Alexandrini* baptismali ritu *Jacobus Goar* laudavit, his verbis, *Imponit eis manus Sacerdos, & in omni invocatione facit Crucem super vultum eorum*; & *ex Simeone Thessalonicensi*, ἐπιτίθησιν ὁ ἱερεὺς αὐτῷ τὴν χεῖρα, ἁγιασμένην ὄντα, καὶ τῷ πνεύματι ἀναπλάττουσαν, & ἐυλογεῖ τὸν θεὸν ὁ Αρχιερεὺς — ὅπως χαρὰς ἐπιδῷ — διὰ τοῦ (legendum crediderim ἐν αὐτῷ) μεταδιδομένην χάριν καὶ τὴν ἀνάπλασιν, *Manum ei imponit sacerdos, manum quidem ipsam sanctificatam, & in spiritu reformantem, & benedicit Deo Episcopus, dein manus impositione gratiam & renovationem eâ significatam significat.* Quod licèt hic *Simeon* de *Episcopo*, vel *summo Sacerdote*, edicat, prius tamen apud eundem ὁ ἱερεὺς, ut & apud *Augustinum Sacerdos*, apud *Clementem* ὁ Πρεσβύτερος hâc λειτουργίᾳ fungi dicebatur. Nec vel minimus dubitandi locus est, quin ut baptismus, sic hæc *Manuum impositio*, *Consignatio*, *benedictio*, baptismo prævia, a *Presbytero*, ex more, peracta sit.

§. 11. Et certè quid ni ad hanc Classem referri possit *Cypriani* illud ad *Stephanum*, cùm parum esse dixerit *eis manum imponere ad accipiendum Spiritum Sanctum, nisi accipiant & Ecclesiæ baptismum; tunc enim demum*, inquit, *plenè sanctificari, & esse Dei filii possunt, si Sacramento utroque nitescantur*, (*Sacramenti* nimirum voce latè, ut diximus, & impropriè, pro quolibet sacro ritu sumptâ) *Cùm scriptum sit, Nisi quis natus*

natus fuerit ex aquâ & ſpiritu, non poteſt intrare in regnum Dei] vides hic poſcentem *Cyprianum*, ut *impoſitioni manuum baptiſmus adderetur*, ad exemplar (quod ſtatim ſubdit) a *Cornelii Centurionis, & Ethnicorum in domo ejus, quos, poſt Spiritus Sancti in eos deſcenſum, cùm jam fuiſſent adimpleti variis linguis, Beatus Petrus divini Præcepti, atque Evangelii memor, baptizari præcepit*: Ideoque non incommodè de eâ manuum impoſitione, quæ baptiſmum præceſſit, intelligi poſſe. a Act. 10.

§. 12. Non quòd ego eam χειροθεσιαν, quâ ad Orthodoxiam ab hæreſi Converſos in Catholicam Eccleſiam recipi mos erat, cum hâc, quæ baptiſmo præluit, confundi velim, (de eâ mox latius dicturus ſum) ſed quod *Cyprianus*, qui hâc non contentus, baptizandos urgebat, eo quod *parùm ſit manum imponere, niſi accipiant Eccleſiæ baptiſmum*, & ad hoc *Cornelii* Exemplo utebatur, qui prius ſpiritus χαρισματων adimpletus, dein baptiſmo inundatus fuit, eam certè ſic confudiſſe videatur ſed hæc obiter.

§. 13. De eâ autem, quâ *poſt baptiſmum perfici* dicebatur is, qui *privatim aut raptim in periculo mortis baptizatus* fuit, b poſterior *Eliberitanus* Canon diſertè pronunciat, *ſiquis* (inquiunt Patres) *Diaconus regens plebem ſine Epiſcopo vel Presbytero aliquos baptizaverit, eos per benedictionem perficere debebit*, &c. b Can. 77. c Vid. Not. 2. in Car. p. 244 E. ex Gracia.

§. 14. Ubi cùm c aliqui Codices legant [Epiſcopus

piſcopus eos &c.] dubitandum non eſt, quin ad alium aliquem vel *Epiſcopum*, vel ſaltem *Presbyterum* in prioribus verbis *Epiſcopo* conjunctum, baptizatus ille à Diacono, adducendus ſit, nec enim ipſe, qui prius baptizabat, *Diaconus*, poſt *perfeciſſe* cenſendus eſt.

§. 15. Si ad *Epiſcopum* ſolùm hæc *baptizandi perfectio* pertineat, ut *Garciæ* Codex exertè legit, plane de *Dallæi* Causâ actum eſt, hoc Judice. (Neque enim aliam lectionem agnoſcet, ſat ſcio vir doctiſſimus, ſi attenderit, nullam aliam vocem verba iſta *perficere debebit*, ſpectare poſſe.) Si verò Concedamus *Presbyterum* hic etiam, ut in prioribus verbis, *Epiſcopo* conjungendum eſſe, cùm tamen ad baptiſmum legitimè, non tamen ita plenè adminiſtratum apertè reſpiciat *Canon*, nihil adhuc ad *Confirmationem*, quæ omnibus plene baptizatis, vel ſtatim, ut in *adultorum* baptiſmo, vel poſt multorum annorum intervallum, ut in cæteris addi ſolet, pertinuiſſe dicendus eſt.

SECT. VI.

SEXT. VI.

Baptizatus à Laico in periculo mortis, per impositionem manuum perficiendus. Eliberitanus Canon XXXVIII. *At hoc nihil ad Confirmationem. Quid in utroque Ecclesia Anglicana statuerit. Confirmationis in eâ ritus, sperata beneficia. Nihil retentum quod cuivis cordato displiceat, Chemnitius à Bellarmino laudatus, quid senserit. Quid Cassander, & Erasmus. Catechetica institutio. Ejus Cura in Dordracenâ Synodo, & Concilio Bituricensi.*

§. 1. PRæmissâ igitur hâc duplici *Eliberitanorum* Canonum benedictione, *antè*, & *post* baptismum, illâ sine dubio à *Presbytero*, ad præparandum, hâc seu ab *Episcopo*, seu à *Presbytero* ad perficiendum baptismum comparatâ, (quarum neutra *Confirmatio* est) sequatur III. *Impositio manuum*, quâ *Catechumenus*, a *Laico*, in periculo Mortis, baptizatus, donari, si supervixerit, jubetur, in alio ejusdem *Concilii* a Canone. a *Can* 38. *Concil* ib. p. 235. c.

§ 2. Ea certè ab *Episcopo* peti diserè præcipitur. *Peregrè*, inquiunt, *Navigantes, aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse fidelem, qui lavacrum suum integrum habet, nec sit bigamus, baptizare in infirmitate positum Catechumenum, ita ut si super vixerit, ad Episcopum eum perducat, ut*

per manus impositionem proficere (ut *Garciæ* editio nova legit, *perfici* ut prior) *possit.*

§ 3. *Si Proficere*] legatur, ad *Confirmationem* sine dubio attinere Canon censebitur, qui *Neophytos* ad majorem in side profectum aspirantibus destinata est. Et tunc in propatulo ratio est, cur ad *Episcopum*, is qui hâc manuum impositione imbuendus est, adduci jubeatur.

§ 4. Sin *perfici*] legatur, non repugnarim ex Canone LXXVII, ubi [*per benedictionem perficere*] modo legimus, interpretandum esse, & de *perfectione baptismi* intelligendum, quam à *Presbytero* (licet ejus Canon non meminerit) cui integrum baptizandi jus & licentia ab Episcopo commissa sint, rectè postulari & administrari posse non abnuimus.

§. 5. Quarè Causæ suæ non malè consuluit vir Eruditissimus *Dallæus*, qui (hoc ipso Capite, quo de *Hammondo* queritur) *Liberitanæ* Synodi Canonem nominans, statim *mittendum* duxit, ex quo tamen se demonstrasse pronuntiat. *Latinos ipsos Presbyteros manum imposuisse baptizatis, nec ut eos chrismare non potuisse putetur.* [Quæ quidē si de *baptismali chrismate* intelligantur, ut *Dallæus* vult, nec quisquam negaverit, qui *Hieronymi*, & *Tertulliani* verbis modo adductis attenderit,] aut si de *baptismi*, vel à *Laico* vel a *Diacono*, *plebem regente sine Episcopo vel Presbytero* (adeoque διὰ χειρῶν τῆ Ἐπισκόπε) non ita legitimè administrati *perfectione* (ad quam si [*perfici*] non [*proficere*]

ficere] legatur, *Eliberitanus*, Canon reſpexit) nihil hic novum, aut quod ad Latinorum confirmationem pertineat, aut *Epiſcoporum προτόμια* quovis modo minuat, licet hoc ad *Presbyterum* pertinere largiamur, cùm ſic baptizatos, & Presbyteralium manuum impoſitione perfectos, *i. e.* in Eccleſiæ gremium completè per baptiſmum ſemel receptos, ad *Confirmationem*, & Epiſcopalium manuum impoſitionem non ſtatim, ſed poſt luſtra aliquot, promoveri, tam notum ſit, quàm quod notiſſimum.

§. 6. Nos certè ſub incolumi in *Angliâ* Epiſcoporum regimine, licet nec *oleo* in *baptiſmo*, nec *unguento* in *Confirmatione* (quorum nulla in ſcripturis, aut primævâ antiquitate mentio) utamur, nec *Confirmationem*, ut prius dixi, inter *Sacramenta à Chriſto inſtituta*, *& ad omnium ſalutem neceſſaria* numeremus, & in baptiſmo, cujus facultas *Presbytero*, imò *Diacono* conceditur, frontes infantium, in militiæ Chriſtianæ ſymbolum, ſignemus, Omnes tamen *privatim* baptizatos, ad *Presbyterum* in Eccleſiâ adducendos monemus, ut ſi quid legitimæ Sacramenti adminiſtrationi deeſſe intellexerit, ipſe adjiciat, nec adhuc ad *Epiſcopum* perducimus, donec adulti, & in fide Chriſtianâ ſatis inſtructi, ûberioris ſpiritus Gratiæ candidati fiant, factâque exomologeſi, fideque, quam Chriſto porrigerant, obſtricta, & baptiſmali voto, quod per ſponſores iniverant in ſe ſolenniter, recepto, benedictionem *Epiſcopi*

per manuum impositionem impetrent. Ut in Rubrica, & Officio Nostro *Confirmationi* Lumegico baptisinati subnexo, videre est. In quo nihil, spero, *Doctissimus Dallæus*, ut ut Latinorum Chrismationi infensus, reperiet, quod aut Sacræ Scripturæ adversum, aut ab antiquæ & Catholicæ Ecclesiæ praxi alienum culpetur.

§. 7. Huic sanè spei meæ non parum favent, quæ in Disputationis a Limine de *Matthæi Galeni Confirmationis* Definitione [*quod sit Sacramentum, quo, ad Episcopalem manuum impositionem, benedictionemque, cuique pro suâ capacitate infundatur Spiritus Sanctus*] Vir Doctissimus monuit, *Galenum* scil. *hominem callidum, & in Scripturis Manuum impositionem invenisse, Unctionem nusquam occurrere scientem, sic sibi maturè consulendum putasse, ritumque hunc, non qualis ex publico Ecclesiæ Romanæ Usu, Librisque ritualibus peragitur, definisse, sed qualem ipse ad Disputationis suæ compendium esse optaret, descripsisse*] Nos certè Reformatæ, nec dum deformatæ Ecclesiæ Anglicanæ filii hoc *Compendium* (si placet, certè non fraudem recentiorum, sed) consultissimam veritatis, & antiquæ simplicitatis tutandæ & retinendæ artem, à matre Nostra tic à teneris, ut ajunt, Unguiculis edocti sumus, ut ipso *Galeno* callidiores meritò audiamus, qui nondum (quod ab illo factum est) in *Sacramentorum* Classem evecta *Confirmatione*, Unctione insuper omissa, ad unicam Episcopalium manuum impositionem, & bene-

a p. 1 2.

benedictionem (præeunte tamen solemniter *Catechesi*, & infantium institutione, in fide, votique baptismalis obligatione, ut & professione publicè recitata, cum paterna *Episcopi* exhortatione ad constantiam, & ardenti divini spiritus invocatione) ritum integrum reduximus, simulque pristinæ integritati & vigori restituimus, A quibus si nil aliud, saltem Promissa Christi sub novo Fœdere fidei, & obedientiæ, καλλίσῃ συνωείδῃ, passim facta; ut & illa tollentibus alacriter benignum & gratum ipsius jugum, confitentibus ipsũ coram hominibus, & petentibus quævis ipsius nomine, non uno in loco cauta, & tantum non mancipata, spem certè satis amplam faciunt, uberrimos fructus ex hoc ritu subinde redituros, si non peccata & negligentiæ Nostræ (quod heu nimis frequenter & importunè experimur) obicem injecerint, εἰ μὴ (*ut a Zonara verbis utar*) διὰ ἔργων φαυλότητα ἡμῶν ἑαυτὸν τοῦτο ἀποξενώσωμεν, *si non operum nostrorum improbitate aditum propriæ felicitati hac ex parte præcluserimus.*

a *In Con. Laodicen.* 48.

§. 8. Hoc quippe solenni ritu, hac nec nimiâ nec inani Cæremoniarum pompa, divinæ gratiæ Candidatus monetur, ut *Evangelii* χρηστὸν ζυγὸν ab alienis (nimirum sponsorum) manibus in proprios humeros susceptum, leniter, & suaviter, & constanter ferat, simulque solenni exomologesi fidem suam in frequenti Cœtu, testantibus *Deo*, Angelis, & hominibus, ore profitetur, ardentissimarum insuper Antistitis, Presbyterorum, totiusque Ecclesiæ precum particeps redditur; Quæ omnia

omnia vana,& ſupervacua futura quiſquis ſibi aut aliis perſuaſerit,eadem ille opera Chriſtianæ Religionis Sacratiſſima myſteria ceu nugas & figmẽta, atque inutilem pompam ludibrio habiturus eſt.

§. 9. Porrò quòd in his omnibus, ab Eccleſia noſtra inter Politiæ ſuæ leges fideliter retentis, utinam & in Praxi non minus diligenter cuſtoditis, nihil ſit quod cordatis qnarumlibet partium viris diſpliceat, facile ex *Caſſandro*, *Eraſmo*, *Lutheranis* ex *Chemnitio* præcipue comparebit. Is, inquit a *Bellarminus*, *accuratiſſimè omnium deſcribit ordinem Lutheranæ Confirmationis*, quem ut ritum veteris Eccleſiæ utiliter introductum, non ut *Sacramentum* a Chriſto inſtitutum,ad *ſex puncta*, *ſeu gradus* revocat, I. *ut parvuli in infantiâ baptizati*, *cùm perveniunt ad annos diſcretionis*, *inſtituantur in Doctrinâ Catechiſmi*, *& ubi ſaltem principia didicerint*, *offerantur Epiſcopo*, *qui coram Eccleſiâ admoneat puerum de ſuo baptiſmo*, *quid acceperit*, *quid promiſerit* &c. II. *Ut ipſi parvuli confeſſionem fidei & doctrinæ quam didicerunt publice recitent.* III *Ut de præcipuis doctrinæ Chriſtianæ capitibus interrogentur*, *atque ad ea reſpondeant.* IV. *Ut moneantur ut hac profeſſione fidei oſtendant ſe diſſentire ab omnibus ethnicis*,*hæreticis*,*fanaticis*,*& profanis opinionibus*. V. *Ut gravi exhortatione admoneantur ut in pacto baptiſmi & fidei profeſſione perſeverent*, *& proficiendo confirmentur.* VI. *Ut fiat publica precatio pro illis pueris ut Deus Spiritu ſuo Sancto illos gubernare & confirmare*

a *Exam. 2. part. p. 320.*

b *De Sacr. Conc. prim. c. 1.*

confirmare dignetur in hac fidei professione, additâ simul manus impositione.

§. 10. *Cassander* quidem a *Sacramenti* voce nititur, sed non eo sensu, quo a nobis rejicitur, nec enim aut *Christo* Authori imputat, aut omnibus ad salutē necessariam statuit: *Religiosissime* autem *semper in Ecclesia observatam, & per solos Episcopos administrari consuetam, quemadmodum in Apostolica Ecclesia soli Apostoli, in quorum vices Episcopi successerunt, baptizatis manum imponebant, ut ad eorum preces Spiritum Sanctum in donis visibilibus acciperent.* De quo quidem *dissidium nullum futurum sperare* se profitetur vir optimus, *si ab Episcopis eâ quâ decet gravitate administraretur,* (in ea vero opportunum *Reformationi* locum esse quis negaverit?) *nec enim in conventu Ratisbonensi de eo controversum fuisse.* De *tempore* interim *Confirmationis* fatetur videre se *bonis viris utriusque partis non displicere, si ejus usus ad aetatem paulo adultiorem differatur, vel hanc certe ob causam, ut parentibus, susceptoribus & Ecclesiarū praefectis occasio detur pueros de fide, quam in baptismo professi sunt, diligentius instituendi & admonendi. Hujusmodi sanè institutionē seu Catechismi explicationem in pueris fieri debere, & veteres praecipere, & recentiores ex utraque parte consentire, ex Augustino, & Walafrido, & Ruardo Lovaniensi* satis confirmavit, *exigendum igitur à pastoribus ut curae illi diligentissimè incumbant,* quod cùm monuerit *Calvinus, Ruardus* vehementer approbavit.

a *Consult. c. 9. de Confirm.*

vit. *Admonitio*, inquit, *Sancta & pia est, quam observari omnes desideramus*

§. 11. Hæc eadem ut ad rectum usum *Confirmationis* imprimis spectantia sæpe monuisse *Erasmum* à a *Grotio* discat, qui alias non notavit. Quanto vero cum detrimento Ecclesiæ, quanto & bonæ vitæ, & ipsius Christianæ fidei dispendio, *Catechetica* Institutio, cum *Confirmatione*, exoleverit, si aliunde copia non suppeteret, satis docebant *Dordracenæ Synodi* querelæ, & (necessaria quidem illis visa, utut aliis nova, & inaudita) *Helveticorum* pastorum disciplina, qua *sponsalibus* ineundis interdicebantur, qui *Catechesin* non didicerant. Nec est quod *Helvetii* de invento hoc glorientur, In *Concilio Bitur: Gallicano An.* 1584. celebrato, hæc habentur, *comminentur* (Parochi) *neminem hoc Sacramento* (Confirmatione) *non insignitum se ad Eucharistiam & Matrimonium admissuros.* Nec enim alia, ut videtur, adversus fœdissimam ignorantiam, & ferinam quasi barbariem via restabat, nisi maritalis, Tori sitis in subsidium vocaretur. Sic certe *Helvetia* quodamodo in *Orientem* migrante, cui *vetus mos fuit*, inquit b *Grotius*, *conjugium contrahentibus manus imponere.* Nec enim hoc ritu, sine injuria fraudandus erat *Thalamus*, cui *Catechesis* adeo, solenniter præcurrebat. Sed illud obiter, in orbitam redeo.

a *Via ad pacem.* p. 291.

a *Via ad pacm.* p. 291.

CAP.

CAP. III.

Examinatio eorum quæ Dallæus adduxit ut Impoſitionem Manuum meram Baptiſmi ceremoniam eſſe perſuaderet.

SECT. I.

Principalis Quæſtio proponitur. Quid de ea Scripturæ, ex interpretatione Chryſoſtomi & Cypriani. Unctionis mentio in Scriptura. Nihil concludendum ex eo, quod Baptiſmo adjungebatur eodem tempore.

1. HIS extra omnem dubitationis aleam ſic poſitis, ad reliqua progrediamur, & cum *Dallæo*, ſi placet, penſiculatius trutinemus, (an quod ille gnaviter contendit) impoſitio manuum; quâ neophyti, ſeu cum, ſeu ſine *Chriſmatis* additione, benedicebantur, *mera baptiſmi Ceremonia*, ab initiationis lavacro nullatenus diſtincta, inter Univerſos ab ipſius Eccleſiæ primordiis Chriſtianos, ſemper habita fuerit.

§. 2. A *Scripturis* ordiamur, quæ non ſolum *Act.* VIII. poſt acceptum à *Philippo* Baptiſmum, *Apoſtolos Petrum* & *Johannem* ad *Samaritanos* in hoc delegatos referunt, ut recens baptizati, fœcundiores Spiritus Sanct. Latices, Uberiora χαρίσματα hac manuum apoſtolicarum impoſitione imbiberent, (quod idem & a *Paulo* factum legimus

legimus *Act.* XIX. qui baptizatos in nomine *Jesu* v. 5. ſtatim *manibus impoſitis* perficiendos curavit) ſed & a *baptiſmo* (i. e. unico Chriſtianæ Eccleſiæ Baptiſmo) *Impoſitionem* hanc *manuum* diſerte diſtingui teſtantur, ut videre eſt. *Heb.* VI 2.

§. 3. In hanc ſententiam interpretanda eſſe hæc ſacri codicis commata, inter alios *Chryſoſtomus* teſtabitur. Is enim Commentariis ad *Act.* VIII. baptiſmum *Samaritanis* a *Philippo Diacono* indultum, ſic ab impoſitione manuum (non qua (*a*) *Miniſtri ordinabantur*, ſed qua *Spiritus Dona* conferebantur) divitit, ut illam *Diacono* communem, hanc τῶν Ἀποστόλων ἴδιον *Apoſtolis peculiarem* poteſtatem fuiſſe pronuntiet. (*b*) Φίλιππος (inquit) βαπτίζων Πνεῦμα τοῖς βαπτιζομένοις οὐκ ἐδίδου, οὐδὲ γὰρ εἶχεν ἐξουσίαν τοῦτο γὰρ τὸ δῶρον μόνων τῶν δώδεκα ἦν *Philippus baptizans ſpiritum baptizatis non dabat, potestatem enim non habuit, Hoc enim donum ſolorum Apoſtolorum erat.*]

ἀδύναμιν ἔλαβον ποιεῖν σημεῖα, οὐχὶ δὲ καὶ πνεῦμα δίδοναι ἑτέροις.

a To. 4 pag. 714 l. 9.

b Ibid. l. 10.

4. Vides *Impoſitioni manuum* ſpiritum imputatum, qui in baptiſmo non dabatur, vides baptiſmi jus *Diacono* datum, imponendi manus προνόμιον ſolis *Apoſtolis* (quibus *Epiſcopi* ſuccedebant) reſervatum, nec igitur hanc illius Ceremoniam meram eſſe quæ non ſolum miniſtris, ſed & effectibus tam late ſe jungebatur.

S. 5. In prioribus id clarius propoſuerat Πνεῦμα ἔλαβον τὸ τῆς ἀφέσεως, τοῦτο τῶν σημείων

κρεῖ-

ἀπὸ ὧν ἔλαβόντες. *Spiritum remiſſionis acceperant*, (in baptiſmo ſc.) ſpiritum *ſignorum nondum acceperant*, ille vero impoſitioni manuum debendus erat.

§. 6. Ad hanc itidem Spiritus largitionem non tantùm *Act.* XIX. 5. Sed & *Heb.* VI. 2. accommodanda cenſuit idem Author [Ἐπιθέσεως χειρῶν inquit, οὕτω γὰρ τὸ πνεῦμα ἐλάμβανον, *impoſitionis manuum, Sic enim ſpiritum accipiebant*] (quam interpretationem ab eo mutuatus eſt *Theophylactus*, ἐπιθέσεως χειρῶν, ἵνα ὧν τὸ πνεῦμα ἔλαβον, ὥστε προφητεύειν, καὶ δυνάμεις ποιεῖν *Impoſitionis manuum per quas Spiritum Sanctum accipiebant ut & prophetarent, & miracula facerent*, ideoque à *baptiſmis*, *i. e.* Unico Chriſtianorum lavacro a (οὐκ ὡς πόλλων ὄντων τῶν βαπτισμῶν, ἀλλ' ἑνὸς, *non quod plures baptiſmi eſſent, ſed ab uno baptiſmo*) diſtinxit. a l. 28.

§. 7. Ab hoc *Apoſtolorum* Archetypo, ſequentium temporum praxim non deviaſſe, teſtantur fusè Patres: Conſulatur præ aliis *Cyprianus*, *Ep. ad Jubaianum*, ubi ex ipſius ad unum adverſariorum ejus argumentum reſponſione, (eadem poſteà ab c *Auguſtino* approbata) luce clarius redditur, hunc in Eccleſia ritum ad hoc *Apoſtolorum* exemplar, ſi quid illi viderint, amuſſitatum præſumi. Locum integrum opportunius poſthac reponendum curabimus. Nec igitur in *Florentine* Synodi Decretis illud culpari poteſt, quod ſtatuerit, *ipſius manus impoſitionis loco, per quam Apoſtoli* b *Ep.* 73. c *de Bapt. Con. Don.* l. 3 c. 19.

poſoli Spiritum Sanctum dabant, in Eccleſia Confirmationem adhiberi.

¶. 8. At & *Unctionis* mentiones non raro in *Scripturis* reperiuntur, præcipuè II. *Cor.* 1. 22. & 1 *Jo.* 2. 27. Hæ certe, non dubitarim, figuratæ, quibus non viſibile *Unguentum*, ſed invisibilia Spiritus dona ſignificantur, ſic tamen, ut allusionibus iſtis permoti Antiqui Patres, in invocando ſuper neophytos Spiritu S. cujus dona *Unctionem* ab Apoſtolis vocitari intellexerant, *Unguentum* ipſum, quod ad varios Uſus Apoſtolos uſurpaſſe videbant, adhibendum putarent, & *Epiſcopalium* manuum impoſitioni adjungendum: Hinc illud *Cyrilli* a Καλ. χ. γ. plurima Scripturæ loca ad *Chriſma* ſuum accommodantis, illud præſertim *Johannis*, quo *Unctionem nos omnia docere* ſcripſit, τῦτο φυλάξαλε ἄσπιλον, πάντων γάρ ἐσι τῦτο διδακλικόν, *Hoc incorruptum ſervate, de omnibus enim docebit*, καθὼς ἀρτίως ἠκούσαλε τῦ Μακαρίε Ἰωάννυ λέγον]ος, κ) πολλὰ περὶ τῦ χείσμα]ος φιλοσοφῦν]ος, *ſicut paulo ante ex Johanne audiviſtis, cum multa de chriſmate hoc philoſopharetur.* Hinc illæ etiam in ſacris literis Ritus ipſius appellationes, *Confirmatio*, *Conſignatio*, *Chriſmatio*, *Arrab*, ſingulæ enim ex II *Cor.* 1. 22. a Deo deductæ deſumptæ videntur, ſcil. [*qui Confirmat nos Deus, & unxit nos, & ſignavit, & dedit pignus ſpiritus in cordibus noſtris*] ut de hoc ipſo *Confirmationis* Ritu Antiquorum non pauci interpretati ſunt,

a *Edit. Morel.* p. 520.

SECT. II.

SECT. II.

Laodicenus Canon XLVIII. *Quam argutâ Dallæi conclusio & distinctio. Loca* [illegible] *& quæ ab argutiis ejus vindicantur. Quæ eodem tempore sunt aut tractantur, non ideo sunt eadem. Loca Theodoreti & Gregorii Nazianz. non examinantur.*

§. 1. NOn est animus ea singula minutias sectari, quæ *Spalatensis*, *Bingamius*, & suo penu instructissimus *Dallæus*, ex antiquorum monumentis conquirenda, & conferenda putavit, ut rem plane secus, inter *Græcos* præsertim, se habere persuaderet. Istis omnibus & singulis illud unum reponi sufficit, ea quidem late distingui posse, quæ eodem nonnunquam die, aut horâ administrari perspiciuntur, nec enim quicquam ad veri speciem minus accedere quam si quæ eodem tempore fiunt, ea statim eadem fuisse, unumque alteri aut appendi ut umbra, aut adjici ut Cæremonia mera, censeatur.

§. 2. De *Laodicen.* Canone XLVIII [illegible] *Illuminatos post baptisma unguento Cælesti Unctos esse* Jura planè sunt, quæ post *Bingamium* commentatus est vir Doctissimus. *Hic*, inquit, *baptismi cæremonias* [illegible]. *Chrismatis nam Synodus apertissime docet*, [illegible] *qui illuminantur*,

nantur, hoc est, *baptizantur*, *sive initiantur Christianismo*, *eos decernit χρίεσθαι*, *ungi sacro chrismate*. *Hic enim verbis significat τὸ χρίεσθαι ungi*, *partem fuisse τοῦ φωτισμοῦ illuminationis*, *sive initiationis*, *ita ut initiatio*, *quo rite perficeretur*, *Chrismate veluti consignanda ac consummanda esset*. *Hæc*, inquit, *omnino vis verborum istorum est*. *Si aliud voluissent Patres*, *haud dubio dixissent ὅτι δεῖ τοὺς προσιόντας χρίεσθαι*, *eos qui baptizati sunt*, *chrismandos esse*, *non autem*, *in præsenti φωτιζομένους*, *illos qui illuminantur*.

§. 3. Porro ne quis novam hanc interpretationem rejiceret, propter vim præpositionis *μετὰ*, quæ sensum plane diversum suadere videtur, (neque enim in ipso baptismo ungi videtur, qui *μετὰ βάπτισμα χρίεται*) id metuens *Dallæus* sibi satis sollicitè cavit, excogitatâ distinctione hâc satis certè argutâ, *Sciendum*, inquit, *est baptismi vocabulum duobus modis sumi*, *vel pro toto initiationis ritu*, *vel pro solo mersionis aut tinctionis actu*, *secundo hoc sensu*, *non priori*, inquit, *baptismatis nomen hic usurpabant Laodiceni*, *dum aiunt*, *τοὺς φωτιζομένους μετὰ τὸ βάπτισμα χρίεσθαι*, *eos qui illuminantur*, *ungi post baptisma*, i. e. *post tinctionem seu mersionem*, *non autem post initiationem*. *Nam si hoc intelligerent πρωτισμὸν esse*, *qui unguntur*, *non φωτιζομένους*, *quod aiunt Patres*.]

§ 4. Videtis ad quas inanes redactæ, quo demum pharmaco sanitati restituendæ, aut sublevandæ, quibus argutiis & ἀποδείξεσι flaminandæ

nandæ sunt Universæ viri optimi Fortunæ. Certe si *Latinos* Patres aut *baptizatos* intellexerint, aut *consignatos* edixerint, aut *initiatos* crediderint, de quorum post baptismum Christianum Legem exercere tulerint, De *Dallæi* causa integra conclamatum est. Quam vero hebes & supinus Canonis hujus Scholiastes *Zonaras* qui pro [illegible] simpliciter reposuit, nec curiosius investigandum censuit, an post peractam integram *initiationem*, an tantummodo post *tinctionem* ungendos præceperint Patres? Quam parum hanc arguendi artem calluit *Cyprianus*, qui *unctionem* necessariam esse cum dixit (non qui illuminatur aut initiatur, sed *qui baptizatus est*, in præterito, & *super eos qui in Ecclesia baptizantur, & legitimum & Ecclesiasticum baptismum* (is certe est plusquam simplex *tinctio*, integra nimirum initiatio & [illegible]) *consecutis jure ac ratione prius habita, & manus impositâ, Invocationem & infusum Spiritum Sanctum* affirmat.

§. 5. Nobis certe tam fortuitis rationum ponderibus disciplinam, & Sanctiones Ecclesiasticas notari, & circumgyrari nondum persuasum est, aut ex his & talibus aruspicinis, vel augurio Theologicam veritatem statuminari.

§. 6. Cessit interim satis feliciter, quod ab ipsis *Latinis* Patribus edoctissimus, quid de voce [illegible] contendum sit. Audiatur *Canon* XLVI. [illegible]

H 2 [illegible]

ἐπισκοπεῖσθαι. *Oportet eos qui illuminantur fidem discere, & quando baptismi sortiti Episcopo renuntiare vel Presbytero*] Sic ut Can. XLVII. Οἱ ἐν τῇ παραδόσει τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τελούμενοι, ἢ ὑπὸ ἀνάγκης, ἢ ἄκοντες, ἢ ἐν ἀσθενείᾳ σώματος, ἢ ὑπὸ τυράννων, ἐν ἀσθενείᾳ τοῦ λουτροῦ τὸ ὕδωρ ἐδέξαντο, *qui in morbo baptismum acceperunt, & deinceps convalescunt, fidem discere debent, & scire quod divini muneris participes facti sint*] quod iis omnino incumbit non in ipso baptismo, sed post baptismum, cum a morbo incolumes facti sunt. Nullus igitur dubitandi hic locus est, quin quod Canone immediate sequente de iisdem ἐπιζητεῖται additur, eodem plane sensu intelligendum sit, eos nempe ὅτι τὸ ἅγιον χρῖσμα μετὰ τὸ βάπτισμα λαμβάνειν, *post baptismum ungi* debere, non autem illud post *tinctionem*, aut *mersionem* solam, sed differre post ἐπιζητεῖται τὴν τελείαν, *post sanctificationis participationem*, post integrum scilicet baptismum, in quo ἐκεῖνα δοθῆναι ἐπιζητεῖται, Can. XLVI. *divini muneris participes fieri.*

§. 7. Quid vero, si qui *illuminantur*, illi eodem tempore post baptismum *uncti* juberentur, præsertim cum aut adultis, & catechumenis, aut in mortis periculo positis *Lavacrum* poscerentur? In tali enim rerum cardine omnia benigne ab Ecclesia fidelium votis, & ardentibus desideriis indulgeri, quæ ipsis quovismodo subsidio futura crederet, nulla invidia erat.

§. 8. Non tamen continuo statim, aut eadem plane esse, aut alteram alterius *Ceremoniam* me-

ram,

rum, aut *partem* ut contendit *Dallæus accidentalem, ritualem*, aut *adjectitiam*, quæ eodem aut die aut horula, cum occasio postulet, aut permittat, administrari jubentur, hoc uno (si alia non suppetant) argumento conclusum putamus.

§. 9. Nemini certe inauditum est aliquandiu *Cœnam* Domini recens baptizatis, ipso *Baptismi* die & hora, communicatam fuisse, nec tamen, spero, inter *Baptismi* Cæremonias numerabitur *Eucharistia*. Eandem certe nos, ut ab antiqua Ecclesia didicimus, *Sponsalium* solennitati, cum in Ecclesia celebrantur, adjungi districte mandamus. Nec tamen quenquam adhuc inter petulantissimos Liturgiæ nostræ fugillatores, adeo morosum aut tetricum experti sumus, qui Ecclesiastico ritui (nec enim Matrimonium inter *Sacramenta* novi fœderis numeramus) venerandum *Eucharistiæ* Sacramentum nos subjecisse suspicetur, aut qui queratur eam à nobis tanquam nudam *Cæremoniam*, *Matrimonio* ancillari jussam esse.

§. 10. Nec certe firmius ex eo argumentum nectitur, quod in tractandis, vel describendis *Ecclesiæ* ritibus, Baptismo statim subjungatur *chrismatio*; atque enim manifestum *chrismationi* cœnam, imo nonnunquam (omissa & intacta *chrismatione*) *baptismo cœnam* succedere, ac *Baptismo* chrismationem.

§. 11. Quod de *Lausiaco* jam *Canone* diximus, de gemina etiam Theodoreti loco dicendum est, quæ post Spalatensem Dallæus ad firmandam hypothesin suam trahi posse confidit. Primum ex *Canone* ad *Caesar.* l. 2. [illegible] *Meminisse nos oportet*, inquit, *quod ipsi, postquam Tyranni abnegarunt Regis professionem, Spiritualis ungebantur, tanquam regale aliquod sigillum recipiebant, tanquam in mysteriis Spiritus Sanctissimam gratiam percipientes.* Secundum de *Nectario* dictum, [illegible] *qui de sacro baptismate dicunt fuisse chrismatis [illegible]*

§. 12. Hic certe utrobique is qui *baptizatur*, aut *initiatur* offerendus & suscipiendus supponitur. At quis inde concluderit eram baptismi [illegible] esse aut *inter baptizandum* Spiritum contendat, aut aliud quicquam a *Baptismo* requiri, quam quod præter baptismum a *Christo* institutum, suus etiam *Ecclesiæ* esset, Ecclesiastico ritu, ad invocandum Spiritus Sancti Gratiam parato, qua ad votum baptisma, ut et iam vim Christiani fidelis

liter præstandum, præ omnibus indigemus Christiani.

§. 13. Certè nihil in *Evangelio*, & Patrum scriptis celebrius & notius est, quam *fidelibus*, i. e. Christianis militibus, qui fidem suam Christo obstrinxerunt in baptismo, adeoque illis qui jamjam baptizati sunt, Spiritum Sanctum, aut invisibilem Spiritus Gratiam à Christo promissam esse, eam vero chrismate visibili adumbrari, nec igitur incommodè hoc externum signum, in invocandis per Episcopalis manus impositionem & benedictionem, Spiritus sancti donis, constantiâ præsertim, & perseverantiâ, ut sigillum aliquod regale usurpari. Hoc vero non *baptismi* ad remissionem peccatorum, sed *Confirmationis* ad impetranda Spiritus dona, & professionem in Baptismo factam obsignandam solenniter adhibitæ proprium esse quis diffitebitur?

§. 14. At sperat * *Dallæus* aliquid sibi exinde lucri exoriturum esse, quod *Theodoretus dixerit, Ipsam abnegationem & Regis confessionem chrismate velut obsignatam esse*, & hinc statim concludit, &c. * p. 203.

Ergo & ipsa eodem quo Regis confessio pertinuit omnium ad Baptismum.] Fateor lubens ipsam abnegationem eodem pertinere ac confessionem, utriusque enim in baptismo locum fuisse, videatur *Author Constitutionum* L. VII. c. 42. cujus titulus Ἀποτάξις πρὸς τὸν διάβολον, καὶ συνταγὴ πρὸς τὸν Χριστόν, *Renuntiatio ad diabolum, & adscriptio*

ad

ad Christum, At qua tandem machinâ hinc extorseris *chrisma* ad *Baptismum* pertinuisse? Illud certe probandum erat, At Conclusio *Dallæana* de *ipsâ*] i.e. *Abnegatione* procedit, non de *ipso*, i.e. *chrismate*.

§. 15. Nec vero si [*ipsum*] legerimus, *Dallæo* quicquam proficiet. Nihil enim manifestius est, quam quod ea omnia quæ in baptismo sponderentur, in *cœna* Domini, imo in *pœnitentia* obsignentur quæ tamen *Baptismi cæremoniæ*, aut *partes* proculdubio non sunt: Cur non igitur in *Confirmatione* idem præstetur quam ideo *quæ Græci Græcâlatini* v. *professionis confirmationem* aut *obsignationem* dicta fatemur quod in illa ea omnia quæ in *Baptismo* per sponsores fuscepimus, *Chirographo* plane nostro, aut idiographo obsignentur, & muniantur. Hoc vero post baptismum, non inter baptizandum tuncomnia odissime fieri, quis quæ fatemur, invidia est?

§. 16. Nec certe multo felicius processit, quod de loco *Gr. Nazianzeni* in *Dallæus* molitus est. Verba *Gregorii* primo proponenda, deinde rationes *Dallæi* recidendæ sunt.

§. 17. De Baptismo non differendo multa *Gregorius*, ex periculorum quibus vita humana cingitur multitudine, ait, inquit, τὰ πανταχόθεν τῷ σώματι προσπίπτοντα, καὶ τὰ ἐκ τοῦ πνεύματος ἐπιφερόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀοράτων δυνάμεων, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἰδίας προαιρέσεως ἐπιτιθέμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐπηρείας ἐπαγόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀπονοίας ἐπισπώμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἀπονοίας ἐπεισφερόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀμελείας ἐπεισκρουόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἀμελείας ἐπεισκρουόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀπειρίας ἐπεισκρουόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἀπειρίας ἐπεισκρουόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀπειθείας ἐπεισκρουόμενα, καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἀπειθεί

μαν, ἐν χρίσματι, τὸν σὸν σφραγισάμενος, &c. *Sic verò signatum præmunieris, & pulcherrimo, & firmissimo auxilio tibi in futurum caveris, & animum & corpus chrismate & spiritu signans, ut Israelitam nocturno, & primogenitos custodiente sanguine, & chrismate, quid tibi accidet?*]

§. 18. Hic certe ut alibi non raro, σφραγὶς, *sigillum*, simpliciter positum, de *Baptismo* intelligendum est, quidni verò *Chrisma Spiritu* sociatum, quo & *corpus & anima signantur*, & *firmantur*, de *Confirmatione* explicanda erunt? Illi certe commodissime conveniunt, qui de sanguine, quo *Israelitarum postes linebantur*, de *primogenitorum custodia*, de *consignatione*, de *præsidio* firmissimo, adjecit *Nazianzenus*, quorum singula optime conspirant, ut de *Confirmatorio Chrismate* (*Baptismali* sigillo, ex more, statim accedente) dictum statuamus.

§. 19. At e contra *Dallæus baptismum* agnoscens, *Confirmationem* negat & ut *figmentum* rejicit, his tribus argumentis fretus, 1. *Authoritate Billianæ Marginum*, in quibus *ad hunc locum annotatum est, Unctio baptismatis, & quæ Cyprianus asserit [præmunire signaculo, Billius optime vertit Baptismo]* Verum 1. *Billiani* margines, qui facile & falsi & incautos fallere possunt, nos neutiquam constringunt, qui *Dallæo* sine *Billi* suffragio æquè credimus, ac *Billio* ex suo cerebro fictamenti. Imo ex hinc discimus quo leviculo adjutus

adductus *Dalleus*, hæc omnia ad *baptismum* trahenda putaverit eodem certe, quo *Bellarminus*, *ſpe illum* Domini apud *Euſebium*, *Chriſtes ſi ni* inſertione allectus, ad *Confirmationem* deflexit, quod, ut * *Dalleus* recte monuit, ad *Baptiſmum* attinebat. Nec enim *Billiano* margini contra *Confirmationem* magis fidendum eſt quam *Chriſtoforſoniane* paraphraſi pro *Confirmatione* contra *Baptiſmum*.

* p. 109

§. 20. II. Quod de baptiſmo per *ſignaculum* intelligendo notavit, nos lubentes concedimus, nec enim *Græcis* de *Confirmatione*, ſed de *baptiſmo*, interpretamur, ut *confirmationem firmiſſimum præſidium*, *Chriſma*, & *Spiritum*, non de *Baptiſmo*, ſed *Confirmatione*.

§. 21. At II. addit *Dalleus* idem clamare *Orationis titulum* [*Orationem ſanctum Baptiſma*] ipſumque *Gregorium*, qui *omiſſo ſtatim monet de baptiſmo ſe & beneficio hinc ad nos manante, breviter diſſerturum, tandem non nihil* Unctionem, *quam hic memorat, Baptiſmi eſſe, auxilium beneficii partem, quod ex baptiſmo manat, nec aliter rem habere poſſe, niſi Gregorium mentitum eſſe aiuerit, & quæ auxit, alia ab iis eſſe contenderit, quæ ſe diſſeruturum profeſſus erat*] At manifeſtum eſt titulum, ut denominationem quamcunque à *potiori* rectè ſumi, nec tamen vetare, quo minus de *Baptiſmo* diſſertationem inſtituens, verba quædam de *Cœna* aut *Pœnitentia*, quidni etiam de *Confirmatione* faceret, certe *Dalleus* ipſe librum ſuum de *Con-*

firmatione

firmatione inscripsit, statimque initio de *confirmatione Latinorum chrismate* se dicturum præmonuit, nec tamen pauca de *Baptismo* adjecit, nec enim ullis scribendi legibus cautum putamus, ut qui ἐφεξῆς suum bene prosequitur, nullum unquam παρέκβασιν, nullam parenthesin admittat?

§ 22. Verùm III, inquit *Dallæus*, *Gregorius ipse hoc mysticum Sacramentum liquidò explicat, dum baptismum, præter alia nomina, disertè scribit vocatum fuisse χρῖσιν & Χρισμὰ chrisma & signaculum, rationem nominis addens, quia sacer Christus est, hujusmodi enim erant quæ ungebantur.*] At (omisso *signaculo*, quod de *baptismo* lubentes interpretamur) respondemus, 1. *Chrisma* illud, quod inter *Baptismi* titulos alibi repositat * *Gregorius*, non de *Unctione* propriè, sed *metaphoricè*, ex Scripturæ idiomate intelligendum esse, qualiter Christiani omnes *Reges* & *Sacerdotes* dici solent, non propriè, sed figuratè; hic verò, cum *chrismati* spiritus subnectatur, illoque *consignari corpus*, ut *spiritu anima* ad modum *Tralis*, cujus *postes sanguine lineabantur*, *Chrisma* propriissimè sumi necessum est. * p. 638 D.

§ 23. II. Nil prohibet eundem titulum diversis ritibus adaptari. Nec enim alia non pauca, quæ baptismo *Gregorius* æquè tribuit, non incommodè *Eucharistiæ*, &c. applicari agnoscet. Inter appellationes *Eucharistiæ* apud *Gregorium*

reperies, σῶσιν, χάριτα, ἀφθαρσίαν ἔνδυσιν, πνεῦμα ἅγιον, *donum*, *Gratiam*, *incorruptionis indumentum*, *Crimen quod honorarium aut excellens est*, Quæ quidem ut *baptismo*, ſic & aliis Eccleſiæ ritibus ubique tribuuntur. Nec certe ratio nominis reddita quicquam probat cum, ut dictum eſt, de ſpirituali *regno* & *ſacerdotio* intelligatur *chriſma* illud, quod inter *Baptiſmi* titulos recenſebatur, hic vero ad *præſidii* parati jubeatur, ad modum *ſanguinis*, qui *primogenitis Iſraelitarum* tuebatur, & ſic *Confirmationem* diſerte reſpicit.

§. 24. Videt *Doctiſſimus* vir, quam inſtabilibus fulcris nitatur hypotheſis novitia, quam non cogentibus argumentis confidat ſe nobis perſuaſurum meram baptiſmatis *Ceremoniam chriſma* antiquorum fuiſſe. Certe nihil tale *Laodicenus* Canon, nihil *Theodoretus*, aut *Gregorius* teſtantur, quibus præcipue ſeſe ſtabiliſſe videtur *Dallæus*: Nec enim aut ſi baptiſmo *Confirmatio* ſtatim acceſſerit, aut ſi in ipſo urgerentur *Baptiſmo* quavis ratione ſequetur, aut nullum eſſe *Confirmatorium chriſma*, aut nullum ſine *Confirmatione* Epiſcopalium manuum impoſitionem, & benedictionem, qua unice contenti, *Confirmationis* Ritum celebrari legitime poſſe non dubitamus.

SECT. III.

SECT. III.

Pseudoclementis doctrina ut Dallæo nequaquam faveat. Oleum, quo aqua sanctificabatur, à Chrismate differt.

§. 1. AT nec in iis quæ adduxit vir Doctissimus vestigia satis conspicua nobis desunt, ex quibus disjungi plane ea ipsa dignoscamus, quæ ille studiosissime in unum compingenda curavit. De *Pseudoclemente* idem, quod certe ante eum *Spalatensis* de *Repub. Eccles.* L. v. c. 5. pronuntiat, *Neminem ipso clarius docere Chrismationem ævo ejus ex Ceremonialibus baptismalibus unum fuisse.* At consulenti locum res adeo clara non est, De *sacro oleo*, certe agnoscimus ejus usum in *baptismo* fuisse, imo illud plane *lotioni* præcurrisse, ut aqua hoc ritu sanctificaretur, *Spiritu Domini* sic *descendente super aquas.* * Const. l. 3. c. 16.

§. 2. Illud ex Libro VII. c. 43. clarius est, quam ut de eo dubitari possit, ubi de *oleo mystico*, quatenus illud a *chrismate* mystico, cujus descriptio sequitur, c. 45. distinguitur, dictum reperies, Εὐλογοῦμεν δὲ ἔλαιον εἰς προπαρασκευὴν τοῦ βαπτίσματος, *ad præparationem baptismi benedicimus*, & iterum προπαρασκευὴν ἐπιχέομεν ἁγιάσματος βαπτίσματος, *præparationem Confessionis baptismi*,

ut unctus divinæ unctionis efficiatur. Post hanc *olei mystici* unctionem, ὕστερον βαπτίζει τὸ ὕδωρ, *Postea baptizat ad aquam*, &c. Hoc itaque *oleum mysticum* non dubitamus ad *baptismum* pertinuisse, imo benedictioni aut gratiarum actioni, *de aquâ mysticâ*, præcurrisse, post quam demum sequitur *unguenti Chrisma*, eique subjungitur c. 45 περὶ μύρου καὶ εὐχαριστίας *de mystico chrismate gratiarum actio.*

* c. 44

* c. 44

§. 3. Sic & hoc L. III. c. 16. jubetur primo *Episcopus χεῖρα ἐπιτιθέτω τοῖς παιδίοις, capiti eorum qui baptizantur oleo sancto inungere.* Dein βαπτιζέτω αὐτοὺς τὸ ὕδωρ, *invocato Patre, Filio, & Spiritu sancto, aquâ baptizare.* Virum Diacono, mulierem Diaconissâ suscipiente, ut decenter, & reverenter fiat *signaculum inviolabile*, i. e. ut *baptismus* honestè, & à quibus deceat, administretur. Quibus peractis, ὕστερον τοίνυν μετὰ ταῦτα, inquit, τὸν ἐπίσκοπον βαπτίζειν τοὺς νεοφωτίστους τῷ μύρῳ, *Episcopus baptizatos unguento Chrismat.*

§. 4. Ubi de *infantibus*, & *parvulis* tam & *mulieris* mentione, patet de *adultis* baptizatis Scriptorem loqui, nec mirum igitur, si statim, sine quovis intervallo, adjungatur *Chrismatio*, & de eo intelligantur quæ L. VII. c. 44. legimus, βαπτίζουσι — ὕστερον, *cum baptizaverint, unguento* &c. Nec tamen hoc in loco tale

aliquid

aliquid ex ipſius verbis facile extorſeris, qui hoc ſolum dixit, Μετὰ τοῦτο ὁ Ἐπίσκοπος &c. *Poſt hæc ad Chriſmationem procedit Epiſcopus*, an eadem hora, vel die, vel abſente Epiſcopo, *Presbyter*, non definit.

§ 5. Nondum igitur adeo dilucide ex *Pſeudeclemente* hypotheſin ſuam ſtabilivit vir doctiſſimus, Imo ſi ſequens *Caput inſpiciatur, palam eſt *baptiſma* peculariter ὡς ἐ θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, ſu *mortem Jeſu* datum eſſe, ‡*Aquam* nempe ἀντὶ τάφου *pro ſepulchro oleum* pro *Spiritu S.* (quo nempe *Aqua*, ut diximus ſanctificabatur) τῷ Χριστῷ ἀντὶ τοῦ σταυροῦ, *ſigillum pro cruce*. Bellè hæc quidem cohærent, At non ſic τὸ μύρον, *Unguentum* quo Chriſmatur, illud enim βεβαίωσις τῆς ὁμολογίας (unde *Confirmationis* nomen acceptum) *Profeſſionis* (*baptiſmatis* ſcil.) *Confirmatio*. Hæc itaque quomodo baptiſmi pars erit, qui ad *mortem* Chriſti dabatur?

*Cap. XVII. ‡Sic & L. VII. c. 44. Θάνατον τοῦ σταυροῦ, τὸ τοῦτον ἔχοντα τὸ βάπτισμα. *Mortem in cruce cujus imaginem dedit baptiſmum.*

SECT. IV.

SECT. IV.

Testimonium Cyrilli Hierosol. à Dallæo allatum quam nihil probet conclusit. Baptismi nota quam Dallæus hypothesi insereret, Cyrillus a scopo illustratus.

§. 1. IDem de *Cyrillo Hierosolymitano* dici potest (quem tamen uno baptismi vocabulo utrumque complecti *Dallæus* non ambigit.) Certe *Catechesi mystagogica primâ* recens baptizatos alloquitur *Cyrillus*: *secundam* inscribit περὶ τῶν ἐν τῷ βαπτίσματι, totamque insumit, ut in *nomen Christi* baptizatos monstraret. Tertia περὶ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος inscripta, *Unitionem*, quam a Deo habemus describit, sicut & *quarta* subsequitur, περὶ τοῦ ἁγίου μύρου τῆς χρίσεως, *de corpore & sanguine Christi*. Quæ tota ad Eucharistiam pertinet. Quinta insuper anacephalæosin instituens sic incipit, Ἐν ταῖς πρὸ τούτου κατηχήσεσι τὰ ἐν τῷ βαπτίσματι ἐδιδάξαμεν ὑμᾶς ἀκούειν, ἐν ταύτῃ δὲ τὴν μυστικὴν ἐπιτελοῦμεν κατήχησιν, περὶ τοῦ βαπτίσματος, περὶ τοῦ χρίσματος, περὶ τῆς μεταλήψεως τοῦ σώματος καὶ αἵματος Χριστοῦ, *satis in superioribus audistis*. singula quidem distinctissime, & in suas classes disposita, nec magis *chrisma* cum baptismo quam *Eucharistia* cum utroque confundenda est.

§. 2

§. 2. Aliud autem suadere conatur *Dallæus*, hoc potissimum argumento fretus, quod *Catechesin* de *Chrismate* sic ordiatur *Cyrillus*, εἰς τὸ βεβαπτίσθαι, *In Christum baptizati*, &c. *Quicquid*, inquit, *ipsi hactenus fuse perant* (*susceptisse autem tum Chrisma neophytos recens baptizatos, ad quos Concio habita est, agnoscimus*) *uno verbulo amplectitur, dum eos dicit baptizatos esse*.]

§. 3. At doctissimum virum, dum hypothesi suæ tollendæ inservit, fugisse veritas videtur. Nec enim qui *baptizatos* dixit, qui lavacri mentionem fecit, *confirmatos* negavit, aut negasse visus est, imo contrarium plane expressit, ut enim primis verbis eos *baptizatos* ait, sic & proximis statim adhuc χρισθέντας esse, & adhuc signandos, tunc eos χεχρισμένους factos esse, cum *Spiritus sanctus* σφραγιστὸν, seu *figuram* (χρῖσμα sc. susciperent, utrumque enim susceperant, νεοφώτιστοι illi, ad quos *mystagogicæ catecheses* destinatæ sunt. Alia interim (quantum mihi perspicere licet) *baptizatio*, alia *chrismatio*, nec enim (quod prædiximus) iisdem eodem die, eadem hora adhibebantur, statim eadem fuisse recte concluserit, nec igitur baptismi pars, aut ceremonia mera, *chrismatis* quam acceperant.

§. 4. Sane * cum *Synodus Laodicena* * Canonem modo recitatum laudasset *Dallæus* [Δεῖ τοὺς φωτιζομένους ὅτε τὸ βάπτισμα χρίεσθαι τῷ χρίσματι, *eos qui illuminantur, chrismate unctos oportet*]-

* p. 189.
* Can. 48.

ne, quæ post baptismum adhibebatur *chrismatione*, ut a baptismo videretur, *baptismum* non pro [illegible] illuminatione, aut initiatione, [illegible] ecclesiæ ritibus constante, [illegible] pro toto [illegible], aut *immersionis* actu stricte [illegible] voluit, [illegible] vero post [illegible] papinam unam aut [illegible] & durus premente ipsum [illegible] vocem [illegible] (quæ [illegible] vocem latius non patet) [illegible] hoc [illegible] latissimo sensu intelligendum [illegible], ut non tantum integrum [illegible] quam baptismo sta[illegible] accessisse, sed patere ante *Dallæum*, [illegible] ipsamet unctionis totam absorbuisse. Hoc quam sine omnis rationis specie attentaverit [illegible] non tractatore indigemus [illegible], qui ut doctos imbuat, [illegible] & utrumque exercere [illegible] hoc pharmaco [illegible] utrumque reparatum debuit [illegible] per [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] fic & illi [illegible], [illegible] Unguento exhibebantur, ut [illegible] confortes, & [illegible] ejus fierent.

§. 5. Quid quod & [illegible] Unguentum hoc [illegible], aut post confirmationem, communicationem participationemque Christi charismatis Spiritus per eum, impulsque gratiæ divinitus effectricem appellat, tantique varios, & illustres ejus usus enumerat, ut dum [illegible] inunctionibus tribuantur, sacro & cœlesti Spiritu sanctificetur, dum in fronte ungantur, a se pudorem abstergant, quem primus homo transfugæ perpetuo commendabat, &c. dum aures ungantur, ad audiendum divina melius reddantur, dum nares inunguntur, illud Apostoli occlamet Christi vitus sumus Deo in his qui salvantur.

§. 6. Ipsum, quæso, authorem æquus lector consulat, & ad dispiciendos hos ritus, huius ex se, ritus ex institutione, ritus ex effectibus distinctos, omnia apertissime designata dignoscet.

§. 7. Sic &, cum aliud ageret, [illegible] [illegible] memorat, & Salvatoris dicto Eccl. f. 9. 7 [illegible] adumbratum affirmat (ut panem Eucharistiæ [illegible] verbis illis immediatè præcedentibus, [illegible] qualiter & [illegible] cum de ipso [illegible]

clarate sermo instituere tur, ab Isaia vate predictum monuit, CXXV. [illegible] Fratres extremis diebus confirmatus mons Domini, &c. narrant. De quo, inquit, unguento tanquam mystico dixit, Trade hoc omnia Gentibus, confirmatus enim Dominus super omnes Gentes. Omnia certe ad hunc in Ecclesia statuendum ritum satis magnifice composita, Quo nunc Baptismi Cerimoniam meram, aut fortasse inquas appendicem sommiemus.

SECT. V.

Antiqua Ecclesiastica Hierarchia hac tempestate examinatur. Triplex apud eam vocatio. Prima Catechumenis ante baptismum, secunda a sacro baptismate statim ex ritu post Baptismum in Confirmatis usitato, tertia Eucharistia statim succedit. Quorum quid quisque in baptismo, licet absens, fuerit.

§. 1. RIsitat ut de *Ecclesiastica Hierarchia* Authore, de quo tuli *Dallæus*, omnia ad hypothesin suam trahi posse contendit, nos breviter dispiciamus.

Cap. 2. §. 2. Nec certe illud jam in dubium vocari opus erit, quod prius diserte stabilivimus, an sciens Scriptor ille *Baptismale donum* agnoverit. Tale autem

latemur lubenter ad eam rem clarissime pertinere, quæ post *trinam catechumeni professionem*, & *sacerdotis benedictionem* & *manus impositionem*, immediate sequuntur, *lavacro* autem præcurrunt.

§. 3. *Nudato* quippe *Catechumene*, *Sacerdotes* [illegible] *Ecclesiæ* *Christi sacrum oleum afferunt*, *Hierarcha unguere incipit*, *ternum signans*, *a sinciput toto corpore* *Hier. c. 2.* *p. 117.* *eundem Sacerdotibus tradit*, Nec id tantum, sed & *aquam* baptismati dicatam unguento imbuit, τὸ ὕδωρ τοῦ [illegible], *Aquam sanctis invocationibus consecrat, & trinâ sacrorum unguenti professione eam perficit, & post alia quædam, baptizat.*

§. 4. Verum peracto *baptismate*, alius additur *chrismatis* ritus, a *Baptismali* omni cerimonia, ut videtur, æque, ac ipsum *Eucharistiæ Sacramentum*, distinctus: Ad illum in fine capitis ita summatim procedit, [illegible] *Sacerdotes vero eum accipientes sese per vices trahunt*, qui junctis manibus *eum vestimento albo* [illegible]. Quo peracto *ad Hierarcham* aut Episcopum *iterum* [illegible] *deducunt*. *Ille vero unguento consecrat* [illegible] *frontis sacrosanctæ Eucharistiæ participem cum Missam esse promittat.* [illegible]

§. 5 [illegible]

§. 5. Quæ ſe tatis diuturnis poſtea fuit, ut
[illegible] ſubſequens accenſetur, ad cujus munerationem
requiritur, [illegible] ad *Epiſcopum* a quo de-
ſcenderat, [illegible] ſecundus ducebatur; nox
* p. 129 [illegible] clarus effectus
[illegible]
[illegible]
[illegible]

σωμα εἰς τὸ θάνατον τοῦ Χριστοῦ βαπτίζεται τὸ ὕδωρ ἐν τῇ ταφῇ, τὸ ἔλαιον δὲ ἐστι τοῦ πνεύματος ἡ ἀγία, ἡ σφραγὶς καὶ τὸ ὅπλον, τὸ καὶ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἐν τῇ εἰρήνῃ. *Est igitur baptismus in mortem Christi similitudo; aqua sepulchri locum tenet, oleum* (baptismale) *Spiritum sanctum* (in baptismo datum) *significat, sigillum crucem* denotat. *Unguentum autem ista Confirmatio est professionis.* Suum scilicet *baptismo oleum* ut & sigillum erat, at *chrisma* non *baptismo* (certe non *baptismo* solum) sed *confirmationis* (adultorum *Baptismum* intecuta) ritus erat, & ut talis ab utroque tum *Constitutionum* cum *Hieracense Eccl.* auctore agnoscebatur.

§. 8. Si hæc cuiquam minus sufficiant, addat si placet, quæ capite IV to [illegible] προσέθηκε adjecit author ille; nec dubitandi causam reperiet, quum posterior illa (ὁ ἐπίσκοπος κ.τ.λ.) de *Confirmatione Chrismate*; non in *baptismo* adhibito, sed *unctione* aut *baptismatis* [illegible] intelligenda sit.

§. 9. Unum certe scriptor ille * præmonendum duxit, τὸ δεύτερον χρῖσμα ἐφ' ᾧ τοὺς ἐπὶ τῷ βαπτίσματι ἐποίουν, *Unguento ad omnia sacra alia inunctionem* [illegible] *esse*, unde & in *baptismo* ei locum esse nullus dubitat (at non in solo *baptismo*) τὸ ἐπὶ [illegible], inquit, [illegible] *baptismi* gratia [illegible]

* p. 176.

nullam unquam consecrationem perficitur, ὁ γὰρ ἁγιασθεὶς ἐν τῷ βαπτίσματι ἐπιμύρον ἔχει τὸ, &c. Dalleus, ut putat, est, quod *baptisterio unguentum infundat Episcopus*. Ut enim aqua *baptismalis unguento* affluto sanctificatur, sic & ipsum baptizandum non aqua solum, sed & chrismate initiari, & consecrari. (Quem locum de *baptismali chrismate* intelligendum esse, *Dallaeo* lubenter concedimus, ut & istum c. v. a
* p. 208. * *Dallaeo* allatum, ἐπὶ ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ ἐπιμύρον ἔχει τὸ θεοτελεστικὸν μύρον, *baptismum sine unguento non peragat sacerdos.*)

§. 10. Quod vero mox sequitur, in *baptismi* censu reponi nulla ratio patitur est; * Ἀναμὲν, inquit, ἡμᾶς τὸ τέλειον τῆς ἐπιγνώσεως, ἐν τῷ βαπτίσματι θεωρεῖσθαι ἀπὸ μὴ βαπτίσματος τελειότερα εἶναι, τὰ τοιαῦτα τῶν ἐν ἁμαρτίαις ἀναλαμβανόντων εἰκότως ἀναλλείπτως ἐστὶ τὸ βάπτισμα πᾶσιν προσφέρειν. *Sed & si quis sanctissima divinae generationis initia unctus est*, (qui fere jamjam *baptizatus* est, ut Symeon inquit *Thessalonicensis Paraphrasta*) *ait, in spiritus adventum chrismatis unctio perficienda largatur. Hac symbolorum unctione divinissimum spiritum qui a Christo per immixtabilem vitalis unctionis habitum nobis suppeditatur, admiscente.*

§. 11. Nullum hic *Baptismi* vestigium, nullus *Baptismi* actus: aut τέλειον, quod relaturi erant, aut

aut ſanetur, & ſic demum, ut *Eliberitanis canonibus* cautum eſt, perficiatur; nec enim *Baptiſmi perfectivum* hic *chriſma* dicitur (quod *Dallæus* voluit, * *baptiſmum noſtrum unguenti illius conſecrationi nos perficit* hinc colligens) ſed *Unctio chriſmalis*, ſimpliciter, τελειωτικὸν χρῖσμα, *perfectivum*, ſeu *conſecratorium chriſma* vocatur, quo ſcilicet fidelis, prius *baptizatus*, conſecratur, aut *perficitur*, vel, quod idem ſonat, *confirmatur*, *Chriſto* Spiritum ſuum unguento adumbratum, ex theſauro ſuo, ad *invocationem Epiſcopi*, libere largiente. * p. 207.

§. 12. In re ſatis per ſe clara, pluribus opus non eſt, nec igitur a *Pachymere Paraphraſta* ſubſidium, quod in promptu eſt, efflagitamus. Ille certè de hoc *Chriſmat.* ſermonem inſtituens, quatenus deſcriptio illius, *Euchariſtiæ* immediate ſubjungitur, ὅτι, inquit, ἐναγὲς ταύτης τῆς ὑποθέσεως τυγχάνει, *hoc altare chriſmatis ritus Euchariſtiæ coordinatus eſt*, & ut μυστήριον ἐστιν αὐτὸ, μυστικὸν ἀνάθημα, ſic & μυστήριον τελετῆς ἐστιν, *myſterium*, aut *Sacramentum chriſmalis ritus*, ex facta ſui mentione, appellat, (quo minus *meram baptiſmi ceremoniam*, & appendicem ſuſpicemur) & * ἐν τῷ ἁγίῳ χρίσματι τῆς βαπτίσεως τῶν νηπίων δωρεῖται τὰ πνεύματα, *hoc*, inquit, *chriſmatis unctio ei qui baptizatus eſt adventum ſpiritus largitur*, ἐπεὶ διὰ τῆς τοῦ μύρου ἐκείνης ἐπιστάζει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, *quia per hanc* * p. 151. * p. 151. * p. 160.

[illegible] Spiritus sanctus accedat [illegible] Quia omnia ad confirmatorium chrisma pertinere, non videt.

[illegible] ut Dallæus monet [illegible] aut fundet, imo cum [illegible] dictum est. Pseudo-Dionysius monstrandum proponens in omnibus sacris administrandis [illegible] unum fuisse, necessario concludendum est, ea singula quæ proponit exempla, ex *Baptismate* petita non esse, aut si fuisse credantur ipsum [illegible] *altare Dominicum*, vt *Baptismate* etiam censu reponendum erit, cujus [illegible] *confirmationem*, sed [illegible] *chrismatis effusionem* sola, affirmat.

CAP.

CAP. IV.

Duo Palmaria Dallæi Argumenta excutiuntur.

SECT. I.

Verba Cornelii de Novatiano, ex Eusebio & Nicephoro explicata. Dallæi objectiones examinantur.

§. 1. DUO adhuc palmaria sunt, quibus præcipue hypothesin tuam contra omnem ictum stabiliri putat *Dallæus*. Unum a *Romanis* petitum (cui præfertim innititur *Spalatensis* de *Rep. Eccl.* l. v. c. 5.) alterum a *Græcis*; Unum ex *Cornelii Papæ* de *Novatiano* apud *Eusebium* verbis, alterum vero ex officio baptismatis Græcorum in *Euchologio* desumptum.

§. 2. Ex *Cornelii* verbis concludit obsignationem istam, quæcunque tandem ea fuerit (non tantum verum & proprie dictum *Sacramentum* non fuisse, quod libenter agnoscimus, sed &) *Cæremoniam mere humanam fuisse, ejusdemque illis cæteris cessus, quæ non expressit Cornelius*]

§ 2 Ut

§ 3 Ut cognoscatur an hoc rite concluserit vir Doctissimus, locus integer consulendus est, quem incolumem nobis servavit *Eusebius*, E[illegible] N[illegible], inquit, [illegible], εἰ ἀπὸ παιδίου ὁσίως εἶχε πρὸς θεόν, καὶ τῆς εὐσεβείας ἐπεμελεῖτο, ἐκείνης τε ἕνεκα, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συνόντων, οἷς καὶ λόγων τε θείων ἐμέτεχε. Οἷον οὖν τὸν λοιπὸν ἦν βίον, διατηρῶν τε νέον, καὶ μηδαμοῦ ἀν κλονούμενον πρὸς τῶν ἐκτὸς πειρασμῶν, ἀπὸ ζωῆς τε ἀκινδύνως τὸ τέλος μεταλαμβάνων, πάσης τε ἀμοιβῆς ἀπ' αὐτῆς ἐπ[illegible]: *In morbum quidem Novatianus periculum incidit, unaque se aulae velatis, in lectulo quo decubuit, aspersus est exorcismis, baptismum accepit, si fama incolumis mortis posthac evasisset putandus fuit. At nec postquam morbo liberatur, reliquorum particeps factus est, quae secundum Canones Ecclesiae obtinere debuerat, nec ab Episcopo dehonestatus est. Quo non imperitiae, quominus Spiritum Sanctum obtinuisse putandus est?*

§ 4 Hic, quid video, duo sunt figillatim posita, ex quibus *Novatianum* Spiritus Sancti participem non fuisse *Cornelius* confirmat. Primum, quod, cum [illegible] baptizatus esset sub extremo mortis discrimine, morbo tamen devicto, illam non expetierit, quae expeti & participari a talibus (in *Lectulo* scil. tinctis) Canon Ecclesiae jubet. Hoc a *Nobis* aliquanto clarius explicatur, Οὐκ ἐξὸν λοιπὸν ἦν ἐπιτελεῖσθαι αὐτῷ τὸ, ὃν χάριν

*Loco 3.

τοῦ πίστεως ἀπτεσθαι, κ.τ.λ. ἐκκλησίας ἔκρινε. *Sed nimirum illæ posteà reliquis Ecclesiæ Symbolis, quibus ad eum modum tincti juxta Ecclesiæ canones ut debent, minime omnes est habitus*, aut *assecutus est*. Quænam vero illa fuerint (a Clinicis experenda) nos hic supra commemoravimus, cum de *baptismi perfectionis*, ex *Synodo Eliberitanâ*, verba fecerimus, eaque ad *Confirmationem* nihil quicquam pertinuisse contendimus.

§. 5 At præter hoc primum ἔλεγχος, restat etiam secundum, quod nempe cum ei benedictio baptismi *Clinici* perfectiva plane deesset, Gratiæ illius defectum a *Consignatione Episcopali*, qua Spiritus sanctus in Confirmatione Neophytis, i. e. fidelibus prius baptizatis communicari in Ecclesiâ solebat, reparandum sibi non curasset. Hæc certe duo confundenda non erant satis in se distincta, satis perspicue a *Cornelio* disjuncta, ἐπὶ, inquit, τὸ ἐπιθεῖναι αὐτοῖς, &c. τὸ ἐπιθεῖναι ἐκείνοις, &c.

§. 6. Hic si facili & prochiri media, librariis familiari legamus, ἐπὶ τὸ χρισθῆναι, &c. (sic certe legendum esse *Nicephorus* monitrat, ἀλλ' ἐπὶ τὸ χρισθῆναι τὸν ἱερὸν διδάσκει, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐβαπτίσθη· neque, inquit, *cum catechumenus esset, sanctum ab Episcopo chrisma accepit*) Omnia luce ipsâ clariora erunt. Quæ non admissa, verba cordato & diligenti Lectori nimis aspera videbuntur, nec enim belle cohærent, ἐπὶ τὸ λαβεῖν, τοῦτο, &c.

§. 7

§. 7. At nec illius auxilio indigemus, si enim vulgaris *Lutheranorum* opinio retineatur, eodem plane res recidit. Illud enim necessarium est, ut vi, in prioribus vim suam in [illis ponentibus] exerat, ut sci. nec reliqua [sacramenta] alicui usui sint, nec [sacramentum], i. e. nec *baptismus parvulorum* (quæ *Ecclesiæ Universæ* Author [non] dixit) nec *confirmationem* [ipsam] *episcopalem*. Unde est quod in singulari addatur, [ad tempus], hoc vero cum non sit adeptus, & [non] certe ad [ea] quæ præcesserunt hinc tredo solœcismo recurrere nequit, sed tantum ad [confirmationem], [confirmationem] ab Episcopo receptam, a cujus manuum impositione & benedictione paterna Spiritum sanctum expectatum fuisse nemini, spero, novum putabitur. Aliud igitur omnino [sacramentum vel aliud] aliud [confirmationis consequutio] nec igitur eadem, [qua] Cornelio fides debetur.

§. 8. Unicum est quod hujus tam illustri Testimonio objici video, ex iis quæ paulo post *Cornelius* de eodem *Novatiano* subtexuit, *Ibi namque* sc. *Episcopum Romanum*, cum illum ad Presbyteratus ordinem provecturus esset, ab Universo Clero multaque Laicis prohibitum fuisse; [quoniam] *quoniam in Laico* [non] *a persona, aut baptizatum, qualis hic, sc. cum prius non licuit, nec tamen Fabianum, quod* [non] *ordinari* [non] *consuluisse sibi* [videatur] *ἀζώνου* [non] *debuisse fieri*

[illegible] manus in [illegible]rtem Presbyteris imponendæ [illegible]tatem [illegible]ne di[illegible] Hinc [illegible]t argunt *Dallæus*, *Si* p. 130.
dia [illegible]a caret Unctione non baptismalis baptismo-
in [illegible]ere ceremonia sed proprium seorsim merito-
[illegible]am [illegible]at [illegible]uales Latinorum [illegible]t Graecorum Confirma-
[illegible]e Patrum [illegible]mnes cum cum vellent in
[illegible]ere unum [illegible]o quo [illegible]ar bat, Sacra-
[illegible]mentum [illegible]nfirmationis, Quia probabat quod antea
[illegible]erat [illegible]ere &c.

Respondeo 1. duo hic a *Dallæo* contra
[illegible]s assumi, quæ nos *Anglos*, qui interim
[illegible]ionem Episcopalem tutantur, prorsus
[illegible]at. Nos enim unctionem necessariam
Confirmationi cæremoniam, nec Confirmationem
Sacramentum esse putamus. II. Si Nos antea
[illegible] quam dictum, Confirmationi defuisse, non
[illegible]ter certe procederet *Dallæi* argumentum.
At cum duo aut potius tria a Cornelio hic Nobis
[illegible] objectantur, I. Quod [illegible] in Lecto
[illegible]versus vel baptizatus fuerit. II. quod morbo
[illegible]liberatus, cætera, quæ secundum Ecclesiæ Catholicæ
[illegible] [illegible] participassent, non fuerit consecutus. III. quod ab Episcopo baptizatus non fuerit (quæ singula falsa fore invicte demonstrantur) palam est unum tantum modo primum illud de baptizato Clinico non posse rectum deprehendi aut Confirmationis aut Confirmationi ab Universo Clero & plebe objectum iniuste & ordinationi eius obstitisse. Illud quippe [illegible] postmodum. Nec [illegible] expresse

[illegible]cum

vetitum [εἰ μὴ ἄρα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ, εἰς θάνατον ἐπιφερομένῃ ἀσθενείᾳ, *Nisi in morbo baptizetur, ad Clerum promovendus non sit*] prius, ex more saltem *Ecclesiæ*, illicitum fuisse, hinc ii non aliunde satis constat.

§. 10. Consulantur ipsa *Canonis* Papæ exerta verba, sicut sunt modo a nobis, nec non ab ipso *Balsamone* allata, [ἀπὸ παντὸς κλήρου ἀπαγορεύεται, *ab omni clero prohibebatur*— ἐπειδὴ ἐν ἀσθενείᾳ τὸ βάπτισμα ἐδέξατο, ἐν ἀσθενείᾳ καὶ τὸ χρῖσμα ἐκομίσατο, *quoniam in lecto hoc baptismum accepit, in lecto hoc confirmatus est*] vel baptizatum (*qualiscunque*) ad *Clerum promoveri non licet*.] Nulla hic aut [ἀναβαπτισμὸς], aut [ἐπιχρισμὸς], *unctio*, aut *scelus* omnis criminatio, sed tantum baptismi ex *necessitate* facti mentio.

§. 11. Nec jam quod semel factum est, infectum esse potuit, nec ulla quidem *Patrum* diligentia præstituta erat, ut [ἀνεπίληπτος] *intactus*, *Clericus* non audiret. Ideoque cum illa sive lex sive recepta in Ecclesia consuetudo, de non promovendis ad sacros ordines *Clericis*, non ita arcte constringeret, quin ex cautis gravioribus laxatio aliqua fieri posset; subesse enim interdum hujusmodi cautas, & tempora, tentatur *Canon Ne clarissimi* [ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἐν ἀσθενείᾳ βαπτισθέντας, καὶ διὰ ταῦτα πρεσβυτέρους γενομένους, *propter alimentum autem subsequentibus sub eorum tribus approbatis, propter hæc eximi ab ordinationis ratione non oportet*], ut, scilicet

sed

fuit Sanctius, eorum qui ad Sacerdotium idonei sunt, ut rectè Zonaras) de *Fabiano* dicitur, quod ἐκ τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν χάριν τῶν ἱερέων, *eandem postulavit*, & impetravit, *ut huic soli manus imponere permitteretur*, nullum posthac Christianum ad *Presbyteratum* evecturus. Omnia dilucida, nec jam in hoc celebri facto quicquam restat, quod hac *consignationem* Episcopalem cum *Sacerdotali* confundat, aut *hypothesi Dallæanæ* ullatenus favisse videatur.

SECT. II.

Testimonium ex Euchologio prolatum ad examen vocatur. Officia Baptismi, & Chrismatis divisa. Ordo Romanus a Græco parum differt. Baptismo non semper Chrisma adjungebatur.

§ 1. RElinquitur, ut quid commodi aut subsidii ex *Euchologio* Græcorum lucrari possit *Dallæus*, pauculis despiciamus. Cum huc devenerat vir Doctissimus, sine morâ concludit, * *hunc communem esse totius Græcorum Eccl siæ sensum, publico Gentis Euchologio Sacrificali & ex eo Universali apud eos praxi clamante* (id certè Collega ipsius *D.* * *Blondellus* jamdudum ediderat, *Accedit*, inquit, *Græcorum*

* p. 274

* Apol. lib. p. 147

antiqua eum fecisse, & veterum omnium praxi confirmata (affirmat) nec enim aptatos, ut apud veteres Latinos, aut diversa a baptismo Christi sacra, sed unum idemque, quod non diversis corporibus sed uno eodemque totum contineret, expertus est [ἐπιβεβαιώσεως βαπτίσματος], confirmationem forsan ordo, vel ut recens interpres vidit, ἐπίθεσιν χειρῶν.]

§. 2. Ad II. *Canonis* hujus Caput, quo *Dallæum* utpiam eli, intuenti, illud I. occurrit, Τὸ μυστήριον τοῦ Χ[ριστοῦ], &c. ut & Rubricam sequentem [ἐκ τῆς Θείας Γραφῆς. Ἐκλογὴ (ut *Joannes* quidam quidem dicit, [ἐκ τῆς Ἐπιστολῆς. Ἐκ τοῦ Πρὸς Ἑβραίους, &c. ut] Quod ad *Christianismum* attinet modus ejus in eodem MS. aliquanto fusius & exactius quam prius ero, quo *Dallæus* utitur, proponitur, utrinque conferat Lector, & quod rem extra omnem aleam collocet, inveniet.

§. 3. Μετὰ τὸ [βάπτισμα], *Post baptismum peractum* (& prius *mundatus corporis*, dein *Lotum in nomine Patris*, &c. mentionem) *Patriarcha vitæ* [ἐπὶ τὸν ἱερὸν λουτῆρα ἔρχεται], lavatur & (quæ prius induerat ad baptismi solennitatem) *lintea munda* [καθαρὰ ἐνδύματα] *deponit*: Officium planè finiti indicia non obscura: Et *Archi-Diacono* dicente *attendamus*, incipiunt *Psalite*, [ψαλμῳδία], *Beati sunt quorum remissæ sunt iniquitates*, &c. ex *Ps.* 32. usque in Baptismo jam remissionem peccatorum adepti sunt, accommodatissimo: dein dicitur

dicitur, Εὐλογητὸς ὁ *Benedictus*, &c. Oratio *Eucharistica* beneficia Dei erga [illegible] jam per aquam & Spiritum regeneratum, Commemorans, simulque postulans a benigno omnium Rege, ut [illegible] *sigillum doni Omnipotentis Dei Patris, Spiritus*, & *participationem sancti corporis & sanguinis Christi largiatur*, Ecce *consignationem*, & *Eucharistiam*, quarum usum ut Deus recens baptizato indulgeat, qui formulam illam utuntur, comprecantur.

§. 4 Quibus sic dispositis & *baptismi* officio plane finito, sequitur, Καὶ [illegible] ἐπὶ τὸν *Patriarcha Baptisteriolum*, & *assumat eum* [illegible] & ut Stolam sic locum mutat, & *Cantore* dicente *Quotquot in Christum baptizati sumus*, &c. [illegible] ἐπὶ τὸν ὑπὲρ, Ὁ βαπτίζων, [illegible] ἐπὶ τὸ ὄνομα, ἐπὶ τὸν ὑπὲρ, [illegible] *Unit Chrismate baptizatus, signum crucis in fronte, oculis, naribus, ore, & utriusque auribus facit, dicens, sigillum doni Spiritus sancti.*

§. 5. Hæc quidem omnia dilucida, nec quicquam quod *Consignationem* Baptismi ritum fu-

isse [illegible], quam a signatione Encha-
[illegible], & exercitio, nec novi officii titulo, nullo
huic valo interposito, immediate sequitur,
[illegible] dicuntur ante &c. [illegible]-
[illegible], post hoc unus psallens in medio
[illegible] precibus, & hinc
[illegible], & alteram missam c[illegible]
[illegible]

[illegible] jam ex ipsa loquitur, quod
[illegible], [illegible], Congregationem, Cœtus
[illegible], ex adhuc unà communione cum
[illegible], nec ne prosigio, ne decantem ego,
[illegible]

[illegible] ex loquentibus loquet, ubi patens
[illegible], quod in reliquis hujus libri [illegible]
[illegible] Sacramentum [illegible]
[illegible], baptizato [illegible]
[illegible]

[illegible] quibus [illegible] ad celebrandas
[illegible] absit, quod [illegible] Oratio [illegible]
[illegible], legitur. Legitur vero ex [illegible]
[illegible], [illegible] ex [illegible]
[illegible], [illegible] ut, [illegible]
[illegible], [illegible] (Quibus concinit [illegible]
[illegible] de [illegible] Cap. XIX. Legatum, in-
qui-

quit, *vestiti fuerint, deportantur ante Pontificem ad confirmandum.* Ad hæc Ordinis Romani verba *Georgius Cassander*, in *Liturgicis* exercitatissimus, sic pronuntiat, "*Confirmatio Christmatis quæ per Episcopum fit, quamvis antiquissimi ad quoddam sacri baptismatis fuerit habita, non tamen statim, ut quæ immediate, sed aliquot Ceremoniis interjectis adhibebatur. Imo (inquit) Augustinum ipsis ætatis diebus de baptizatos infantes dubitasse, an ab Episcopo ante chrismate consignari cum vestimentis albis deberent.* Id quod *Gabinus quoque Manarius Episcopus testatur. Neque enim semper baptismo Confirmatio Chrismatis adjungebatur, ut cum Episcopi ubique facultas non erat, præsertim cum extra ordinem infantes in pagis & villis baptizabantur.*

" *Confirmatio Christi ut ea quæ per Episcopum fit, quamvis antiquissimi ad quoddam sacri baptismatis fuerit habita, non tamen statim, ut quæ immediate, sed aliquot Ceremoniis interjectis adhibebatur. Imo (inquit) Augustinum ipsis ætatis diebus de baptizatos infantes dubitasse, an ab Episcopo ante chrismate consignari cum vestimentis albis deberent.* Id quod *Gabinus quoque Manarius Episcopus testatur. Neque enim semper baptismo Confirmatio Chrismatis adjungebatur, ut cum Episcopi ubique facultas non erat, præsertim cum extra ordinem infantes in pagis & villis baptizabantur.* Sclat. ad Hom. Pasch. 213.

CAP. V.

CAP. V.

Consignatio in receptione eorum qui ab Hæreticis baptizati sunt.

§. I. C. I.

Constantinopolitanus Canon VII. Chrismatis, ubi nullus baptismo locus, sic eorum ab hæresi receptio canonica confirmatur.

§. 1. EST & Chrismatis seu Consignatio adhuc alia, quæ in *Hæreticorum*, aut ab Hæreticis baptizatorum ad Orthodoxiam & Ecclesiam redeuntium receptione adhibebatur.

§. 2. Eam post *Laodicenæ* Synodi septimum Canonem secundi (i. e. *Constantinopolitani*) *Concilii Generalis Canon VII.* iisdem declarabit. [illegible] *Et quæcunque hæresis, quæ non sapit nostram pietatem, & quæ baptismum nostrum non habet, ad illam quicunque ex illis confugerit, & ad veram fidem, & ad eorum qui salvantur (i. e. recipientium) portionem habere vult, suscipimus, recipimus secundum Constantinum Ossicium,*

fecum, ſigillatos, primo ſcil. unctos ſacro unguento Chriſmatis, & fronte, & oculis, & naribus, & ore, & auribus, & ſignantes eos dicentes, Sigillum Dni Spiritus ſancti. Quod ad verbum exceptit & ſtabilivit *Synodus ſexta* quæ in *Trullo* congregabatur, nec eſt quod plura adjiciam in re notiſſima.

§. 3 Hoc plane ſolenni ritu, eos qui rebaptizandi non erant, in ſacroſanctæ Matris amplexus excipi catholica decrevit Eccleſia. Quod ipſum argumento eſt, ritum hunc ut ſacerrimum & antiquiſſimum ſic & a baptiſmo ſucceſſu diſtinctum fuiſſe, ex decreto & ſolenni Eccleſiæ more celebrari juſſum, cum *baptiſmo* nullus locus eſſet, nimioque partium ſtudio (quod recte monuit * *Dalleus*) occecatum *Auditum*: qui ne *Sacramentum* in *Eccleſia* reiterari crederetur, hanc *ab hæreſi revertentium Chriſmationem a Confirmatione diſtinxit* voluit, cum (ſi verba *Concilii*, *Canonis*, *Canonici* cum celebrandæ *Confirmationis* ratione in *Euchologio* conferantur) formæ, voces, univerſæ ritus particulæ, eædem plane ſine ulla quantulacunque differentia fuiſſe deprehendantur.

* *Vid. Dall.* p. 175.

SECT. II.

SECT. II.

Argumentum: Dallæi ex Resp. ad Orthodoxos petitum. Responsio ex lib. pro Pœnitentium recepta. Abbas sine dubio Christum non reordinans. Reconciliatio. Argumentum aut nihil aut nimium concludens. Antiquorum praxis ex Argumentis levibus non est concludenda. Basilium.

§. 1. AT nec hic Doctissimo *Dallæo* argumentum desunt, quo hypothesin suam tuea-
* p. 177 tur, statim & ipsum audiamus * clarissimè probaturo, *Veterum unicum ad baptismum pertinuisse*. (quod addit [*non alia Sacramentum*] nos, ut dixi, non premit, quippe id *Dallæo* libenter concedimus.)

§. 2. Unde vero hæc fiducia? Certe ex uni-
† p. 379. D. co † *Authoris Responsionum ad Orthodoxos*, qui sub *Justini* nomine latuit, commate ad qu. XIV. τὸ δὲ ἑτέρως (inquit ille, quisquis sub primævi Martyris larva nobis imponit) ἐπὶ τῶν ὑπὸ ἑτεροδόξων τὸ βάπτισμα διαφθαρέντων, τῶν μὲν ἀποδεχομένων τὸ σωτήριον ὕδωρ, τοῖς δὲ ἐπιτιμησάντων τὸ ἐπὶ τῶν ἀποστατῶν ἁμαρτημάτων τὰς ὑγιεινὰς τῶν ἀνθρώπων, τὰ μεγίστων, καὶ ἀνεπιστρόφων ἐπιφέρειν. *Cum hæreticus ad veram fidem accedit, certò certò lapsus falsæ opinionis,*

nis, ſententiæ mutatione, baptiſmi ſancti Chriſmatis Unctione, Ordinationis, Impoſitione manuum, nihilque quod prius erat, indiſſolutum manet. Hinc ſic arguit vir Doctiſsimus, *Vitia hæreticorum oppoſitis, ſed in eodem genere rebus emendabantur. Error verò ſententiâ, prava Ordinatio, rectâ ſanctioris manus impoſitione. Ut ergo vera ſententia in eodem rerum genere eſt, quo Error; Eccleſiaſtica manus impoſitio ad idem genus pertinet, ad quod hæretica Ordinatio, ita & Unctionem in baptiſmalium rerum cenſu fuiſſe neceſſe eſt; quæ abſurdè alioquin & inepte ad baptiſmi correctionem uſurparetur.*]

§. 3. At 1. neutiquam conſtat χειροθεσία hoc loco cum χειροτονία *ejuſdem generis* fuiſſe; Certè ſi hoc admittatur, conſtabit hic *Ordinationis* iteratæ exemplum, id. quod alibi forſan non occurret, niſi cum Presbyter τὰ τῆς ἐπισκοπῆς, *Epiſcopalem poteſtatem* ſibi deridiculo aſciſcens (ut de *Colutho* diximus ex *Athanaſio*) Presbyteros ordinare præſumſerit, cujus πᾶσαν χειροτονίαν γενομένην ἄκυρον, *Omnem Ordinationem invalidam fieri*, decretum eſt.

§. 4. Hic verò, cum, qui ab Epiſcopo, licet hæretico, ordinatus fuerat, εἰ χειροτονίας πάλιν, *Ordinationis vitium* χειροθεσίᾳ *impoſitione manuũ*, corrigendum ſit, non eſt quod dubitemus τῇ χειροθεσίᾳ *Pœnitentiam* ſolennem iſtam Naufragantium *tabulam* intelligendam eſſe. Conſulat antiquos Canones, & me verum monuiſſe non

non ambiget. Clericos quippe ab hæresi reverten tes non *reordinatos*, sed per *pœnitentiam* receptos fuisse.

§. 5. Non pigebit huc *Synodi* prius laudatum decretum (de quo * *Dallæus* fulè gloriatur) * p. 239. ex *Epistola Concilii Romani* adduxisse. *Constituit*, inquit *Synodus*, *ut Presbyterum Arianum resipiscentem non rebaptizaret, nisi forte episcopus ejusdem loci eam vicem haberet.*] Reconciliatio plane nec ad *baptismum* nec ad *Confirmationem* multo minus ad *Ordinationem*, sed ad *Pœnitentiam* pertinet. Quod autem sequitur *de sacrato Chrismate*, & *ipsa pœnitentiam imponente manu* licet ea etiam ad *pœnitentiam* accommodari possent (cujus potissimus ritus erat *manuum impositio* ut & *Dactio*, (ut mox ex *Hieronymo* monstrabitur) tamen ea ad *Manus Sanctificationis gratiam quæ ab Apostolis data in baptismate*] de ea utique intelligenda esse non dubitamus, quam probet utrique locorum fuisse, Presbyterosq; ex hæresi reversos per *Pœnitentiam* atque, ac per *Confirmationis* ritum receptos fuisse.

§. 6. Quibus omnibus statim Argumenti hujus vires lababant, nec enim hæc ad *Ordinationem*, ac *Catholicam Pœnitentiam* ad ullum gradus pertinuisse credideris.

§. 7. At si non videt vir eximius se argumento uti, quod aut *nimium*, aut *nihil* concludat, tum est.

§. 8.

§. 8. Certè si, cum *vitia haereticorum oppositis vitiis in genere curari dicantur*; ea identitas strictè sumatur, sequetur statim, ut *adjuncta vitiorum* dogmata, sic *haereticam Ordinationem* non *Ecclesiasticae Ordinationi*, *baptismum* denique ab haereticis datum, *baptismo* a *Catholicis* dato tantandum fuisse: Ex quibus sic arguere liceret, rebaptizationis necessitatem liquidò concludi videt vir Doctissimus. Quod certè *nimium* esse, & *Catholico* dogmati toto genere contrarium, sat scio, mecum agnoscet.

§. 9. Quod si *baptismus baptismo corrigendus* non est, quae tandem necessitatis species ex *Pseudo-Justini* verbis extundi poterit, ut non *alia, quam baptismi ceremonia, baptismus error, lapsus, vitium corrigatur?* An haec est illa viperae morsus, qui solo *Thyriaca* tantùm potuit? Certè cum peccata contra *baptismalia* votum commissa solo *Paenitentiae* pharmaco, nec eo ex baptismatum rerumcendi petitio, curari notissimus Ecclesiae mos sit, nulla necessitas cogit, ut *haereticorum baptismata*, quod certè eorum magis immediate baptismalem fidem attingit, ex una baptismi pharetra translegatum sit.

§. 10. At consulatur iterum *Rationale illum Author* & ex quaestione cui *Resp.* accommodata est, rei summa facie perspectum: Sic enim quaerit: *Si haereticorum baptismata haereticis similia, sic haereticam ordinationem haereticae, ejusdem, sicut baptismum haereticum ita & haereticam Ordinationem ad*

ad Orthodoxiam confugientem hereticum non baptizari, [illegible] *sed perinde cum in spurio illo baptismate, ac si verum esset, relinquunt.* Huic certe quæstioni Responsio justa, & omnibus absoluta numeris hæc est [illegible] *corrigi scil. lapsum*, aut (si *Dallæo* magis placeat) *reparari* aut *supplari deficua*, *nonsant [illegible] spurii, aut ficti, aut vani* (ut [illegible] suspicabatur) *sed veri & legitimi*, licet ab *hæreticis* collati, *baptismatis*, medicina scil. ea quam *orbis* in Ecclesia Christi, i. e. infirmos fultentari notissimum est; ut qui ex Gratia Christi, errorem, quem imbiberant, deposuerint, in *Orthodoxia* demum stabiliantur, & ad id largioribus, quibus indigent, Gratiæ divinæ, *Septemplicis* (aiunt Patres) *Spiritus* hauſtibus proluantur & sic demum feliciter in *Christo* & Spiritu S. adolescant.

§. 11. Vides, quam nihil ad *Heterodoxiæ* pertineat an e *baptismatis censu*, an ex alio quovis Ecclesiæ thesauro petatur remedium, id solum Authori curæ fuisse, ut quod *vitium* fuerat, *deperditam vitæ gratiam* fortitum esse, extra dubium poneretur.

§. 12. Certe si argumentis ex hujusmodi fœdibus, aut fontibus petitis, quicquam concludi, aut colligi posset, non minus credibile foret, *impositionem manuum*, quæ æque ac *chrismate*, apud *Latinos*, *Hæreticis* ad *Ecclesiam* redeuntes

recipie-

recipiebantur ad *Pœnitentiæ* ritum pertinuisse. Cui suspicioni, præter prædicta, favent * *Vigilii* Papæ verba de iis qui in *Arianismum* lapsi ad Ecclesiam redibant, *Non*, inquit, *horum reconciliatio per illam impositionem manuumque per invocationem Spiritus sit, operatur; sed per illam quæ Pœnitentiæ fructus acquiritur, & sanctæ communionis restitutione perficitur.* Vt & *Stephani* dictum, quod *Cypriani* * Epistola nobis custodivit, quo ex hæreticorum exemplo praxim Ecclesiæ confirmat, *Ipsi*, inquit, *hæretici ad se venientes non baptizant; sed communicant tantum*, i. e. *per pœnitentiam* ad communionem cœtus sui recipiunt. At statuit *Dallæus*, cum *Vigilii* locum lustraret, hæc ex verbis hisce recte concludi non potuisse, nec enim *Arianis simpliciter ad Ecclesiam redeuntibus locutum esse Vigilium, sed de his qui baptismatis gratia salutari accepta, apud Arianos sine vero baptismo, profundæ voraginis morte sunt demersi.*] Nec ego quidem remitor, imo lubens largior, conjecturis ita levibus locum non esse, in iis quæ antiquis notissima erant. At nec apud illos certe quavis necessitas agnoscitur, ut hæreticus *baptismus, cognato antidoto, & ex baptismi vitio, pœnitentia corrigatur.* Qui talibus argumentis fretus, de antiquorum praxi, aut ritibus pronuntiat, sciat se non tacè præferre, sed tenebras offundere, et quæ explicanda & interpretanda suscepit conjecturis & divinationibus involvere. Recolat

* Epist. ad Ital. ep. 2.

[Ep. 74. p. 111.

* p. 179.

vir doctissimus alia omnia antiquorum acta, quæ ad hanc rem, supellectilem non mediocrem hic congessit, & tibicinem non reperiet, qui hanc novitii Lypothesin suam suffulciat, aut etiam persuadeat, hæreticorum in *Trinitate* baptizatorum Lavacrum, non alio quam ex *Catholicis* cœtu desumpto remedio sanari posse.

§. 13. Ex *Augustino* laudavit, p. 172. *Solam esse manum hæreticis corrector imponi*. Ex *Nicæno*, ut ille ex *Synodo Arian. chrismationem solam cæpiscopalis manus impositione, Catholicorum communionem facere*. Ex *Cyrillo*, *peregat jam sua ille, Confirmationis impositionem*, & iterum *manus impositionem & chrismate communit s Eucharistiæ mysteriis admittendos esse*. Ex *Cyrillo*, *Arianos per impositionem manuum accedentes, per Unctionem sanctæ chrismatis ad congressum sanctæ Ecclesiæ Catholicæ omnino formam*.

§. 14. Mitto alia multa quæ vir Doctissimus adduxit infinita quæ producere potuit in quibus nullum certe *baptismalis* cujuslvis cæremoniæ vestigium, sed totus *Ecclesiasticus Confirmationis, Communionis, Chrismationis, Impositionis manuum* expressa mentio.

§. 15. Unum hic interrogem, an in *Canonica Basilii* ad *Amphilochium Epistola*, ἐπὶ τῷ βαπτίσματι vel ut *Balsamon* legit, ἐπὶ τῷ βαπτισθέντι, cur non potius

(ἐπὶ τῷ

[illegible]] non ſit, *pro fidelibus innumeris*, vel *ad modum fidelium*, i. e. *baptizatorum?* Sic Ulpi fideles [illegible], *Illuminatos* perfectè initiatos vides, nec *tinctos* tantum, aut eos qui *illuminantur*, [illegible] in præſenti, ipſo baptizandi tempore, ut *Dallæus* modo ſuſpicabatur. *In fidelibus*] interpretatus eſt *Cyprianus Hervetius*, i. e. *inter fideles*, quod eodem redit.

§. 16. Certe ſi cum *Dallæo* reddatur [*a fidelibus*] non *Epiſcopos* aut *Presbyteros* imo nec *Diaconos*, ſed [illegible], ad nullum in Eccleſia ἔκθυρον promotos, *Chriſmatis* miniſtros adoptabimus, ſed ad obiter.

CAP.

CAP. VI.

Testimonia Antiquorum de Confirmatione.

SECT. I.

Locus Irenæi à Valentinianis Fragmentum Theodoti, Locus Theophili Antiochini, Tertulliani. Differentia Confirmationis Consilium Cassiodori. Jus Canonicum, Catechismus Romanus. Tertulliani alia duo loca.

§. 1. HIS igitur sic stabilitis, non pigebit *Cornelii* de *Novatiano* luculentissimis verbis, modo allatis, & ab offucis omnibus liberatis, alia nonnulla profundæ antiquitatis testimonia adjecisse, seu potius à nebulis, aut caligine, quibus nativa ipsorum vis offundi, & obscurari posse putatur, vindicasse, ut extra omne dubium ponatur, *Confirmationem*, seu *Episcopalem*, per manus impositionem, *Benedictionem*, licet inter *Sacramenta* à Christo instituta, atque [illegible] ut *Hieronymo Patriarchæ Constant.* nobilium agnovit, non numeretur, esse tamen, [illegible] ut ille existimat, [illegible]

traditum ex Christi discipulis receptum; sed item à celebrioribus orum praxi, *Act.* 8. deductum ritum in Ecclesia Christi, omni fere ævo, Græcis, Latinisque notissimum.

§. 2. Ea certè hic testimoniorum penuria non laborabimus, ut *Hæreticorum* nominibus locupletandum nostrum necesse sit, Non pigebit tamen *Valentinianæ Archihæretici*, primo nascentis Ecclesiæ mane cœtus suos segreges congregantis, & quæ a *Cathedris* didicisset, ad *charactherem* suum transformantis, & intervertentis memminisse.

§. 3. Apud eum certè, & sectatores ejus, ut ex *Irenæo* perspicimus, sicut *baptismi*, ita & ἀποκατάστασις mentio, *baptismus* quidem ad *pœnitentiam*, ἀποκατάστασις πνεύματος ad *perfectionem*. "Ὁ μὲν βαπτισθεὶς, qui verò inquit, *sic initiatus aut perfectus est*, respondet inter alia, ἀπέχυσε, ἐκάθηρεν, &c. *Confirmatus & redemptus sum*, statimque additur, " ἐνταῦθα μείζων ἡ τελείωσις καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Βυθοῦ, *tum enim qui initiatus aut perfectus est Opobalsamo unguetur*, ὅ ἐστι μύρον ἐπίπαν τὸ ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκείνου ἀγαθοῦ, *hoc enim unguentum fragrantiæ illius quæ omnia* χωρεῖ, *typum esse affirmant*. "Ἐκεῖνοι γὰρ—ἐπιχέουσιν, ὕδωρ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐπιχέοντες τὸ πανάγιον—μύρον ἐπιχέουσι καὶ αὐτοὶ τὸ ἔλαιον. *Quidam enim oleum & aquam una permixta in initiandum caput injiciunt, Ille autem ipse unum balsamum unguit.*

§. 4.

| *Ibid.* c. 18.
| p. 106. C.
| p. 108. B.
" *Ibid.*

[illegible] hæreticorum [illegible] quo [illegible] modo [illegible]

§. 8. Et quidem codices [illegible] legunt, [illegible]

§. 9. Nullus hic dubitandi locus est quin librariorum mendæ vox [illegible] abundet, aut pro [illegible] reponatur [illegible] ut legendum sit, non [illegible] sed aut [illegible] aut [illegible], & locus integer sic redundet. *Panis enim & oleum ut aut potenti* [illegible] (Christi) *facti efficitur, quæ quidem ex* [illegible], *secundum quod apparet manentia, quæ accepisse, potentialiter tamen, aut quæ ad potentiam actus, ita spiritualem vitæ actum transmutantur. Sic aqua, & cùm exorcizatur, & cùm baptismatis fit, omnia tùm illius quæ opus est recipit, sed & sanctificationem sumit.*

§. 10. Vides hic *panem*, *oleum*, *aquam* pariter disposita quidem eorum quæ per *consecrationem spiritualem potentias mutantur*, insignissima exempla, nec magis cum *pane*, *oleum*, quam cum *oleo aqua baptismalis* confundi, totidem quippe sacrorum rituum elementa, quæ per *invocationem nominis* divini ad usus Ecclesiæ *sanctificabantur*, ut ex nubibus notissimis, memorari

§. 11. Quod vero huc *Theophilus* affirmat, Ecclesiastica plane numismata esse, nemini dubium erit, qui *Cyrilli Hierosolymitani* locum plane gemellum contulerit, Κατηχ. μυστ. γ. Ωσπερ ὁ Ἀρτος &c. *Qui modo panis post invocatam rem, non jam simplex panis est, sic & sanctum hoc unguentum, non jam nudum & simplex unguentum est, sed charismati Christi.* Sed ista in præcursum & tanquam exabundanti.

§. 12. His igitur sepositis, agmen qui ducat non indignus celebratur (qui circa annum CLXX floruit) *Theophilus Antiochenus*, l. 1 ad *Autolycum*, ubi ab hoc ipso *Chrismatis* usu Christianorum nomen deducendum statuit, Τοιγαροῦν ἡμεῖς τὴν αἰτίαν τοῦ ὀνόματος ἔχομεν, ὅτι χριόμεθα τῷ θεῷ, *Nos igitur hujus rei gratiâ Christiani vocamur, quia divino oleo perfundimur.* Ejusque imaginem ab *Aaronitis* petit. Τί δὲ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν ἱερέων ἐποίησεν, ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐλαίου, *Quæ mortalium est qui vel ungi dicitur in hac vita, vel certe in arenâ, & non oleo ungitur?* Duplex inter homines *Unctionis* usus, una *recreationis*, altera *ritûs* adhibita in & in *Ecclesiâ* suam *Baptismo* (regenerationis ritus) *Unctionem* habet, suam *Confirmatio*, qua ad ἀγῶνα roboramur.

*p. 77. B

§. 13.

§. 13 Huic post paucos annos succedaneus *Tertullianus* qui sub finem secundi, & initio Tertii saculi scriptit. Et primum libet celebrem l. *de baptismo* locum huc adduxisse, ubi post mentionem *benedictionis aquæ*, qua egressi de lavacro perungimur (aliaque de baptismo adjecta cap. VII) initio cap. VIII. sequitur, *Dehinc manus imponitur per benedictionem, advocans & invitans Spiritum Sanctum.*] Cum enim hæc ita distincte & separatim ponantur, prius in VII. posterius in VIII. capite (certe non *continenter*, & *uno spiritu*) ut tradit [a] *Daillæus*) ut ad unicum baptismum referri nullo jam (si cum antedictis conferatur) probabilitas suadeat, nedum cogat necessitas, cum *manuum Impositio Columbæ ex arca dimissæ* huc comparetur, quæ post *aquas diluvii*, post *baptismum* mundi, pacem terris annuntiavit, cum dissimile veri non sit, de adultorum per [b] *Episcopum* baptizatione, aut saltem per [c] *Presbyteros* aut *Diaconos*, in præsentiâ ejus, sermonem esse; Nil nostræ cautæ officit, si simul semelque, sine ullo spatii intercapedine, *manus impositionem* cum benedictione Episcopali, *baptismum* secutam esse agnoscamus, idque ex verbis ejus [*Emergentes*, inquit, *de Lavacro Columba Sancti Spiritus advolat*] concludamus. Illud tantummodo ex prædictis repetito, nullum de identitate argumentum ex eo quod [illegible] adhæserint, duci posse, [illegible] Sacramentum, quoties recens baptizatis communicabatur,

[a] p. 129.

[b] Datis habet jus Sacramenta, [illegible] dos, [illegible] Epistolis [illegible] c. 7.

[c] [illegible] P[illegible], [illegible] Diaconis [illegible] Sacramenta [illegible] Ep.

[illegible] mendabatur, cum [illegible] commendi, aut ejusdem [illegible] Ceremonia, [illegible] nolle credamus.

§. 14. Nam [illegible] abiam in infantia baptizato [illegible] nemo neget, illi cum rerum [illegible] usum, & antacta vitæ [illegible] penitentiam, ad fidei fontem admittantur, Dos vero Presbyter, aut forte Diaconus tingat, dein, cum adoleverit, confirmet, unde [illegible] tardeque ad Episcopum adducat, ut Spiritum fidelibus a Christo promissum ex invocatione ejus recipiant.

§. 15. Quæ [illegible] nimis diligenter observatum fit. Cæterum in Confirmatione, ex vetusta consuetudine adhuc manet, ut accedant, quorum ætas maturissima, & sapientissima [illegible], præsertim non minus quam [illegible] mutatur, qui de [illegible] fatetur non veretur, non [illegible] quasi [illegible] plus [illegible] Dei [illegible] Dominus, [illegible] Dominus [illegible] Confirmatio addat, ut [illegible] Dominus [illegible] Confirmationem,

prima sæcula, non Communi [illegible] confirmatis [illegible] Latinis, non [illegible] tate pueros adhuc vidimus, qui [illegible] Confirmari [illegible] quæq; Sacramenti [illegible] probet, imo [illegible] subjungit vir optimus.

§. 16. Quam & hoc ipsum [illegible] cautum est, ut scil. *Confirmandus* [illegible] tatis, ut *moneatur prius Confessionem facere*, ut *hi jejunent*, &c. *Catechismus Romanus* Quodecimum annum expectandum fuisse, & utiliter monet, non solum fieri, & prudenter differri Confirmandos, sed gravia etiam peccata ex animo dolere, peccata confiteri, jejunia & alia pietatis opera suscipere, quæ non nisi ab adultis præstari possunt.

§. 17. Ab hoc igitur (si cui hic aqua hæreat, aut dubitandi ocus subeat) ad alia ejusdem *Tractatus* acta progredior, nonnullam imperii illius in *Ecclesiam Romanam* Cap. VIII. ubi [illegible] nolite [illegible] natur [illegible] natur, [illegible] inus, [illegible] tur, [illegible] præmittuntur [illegible] & [illegible] VI. & [illegible] XXXVI. [illegible]

de *Diabolo* renitente interveniente, *ipsaque res Sacramentorum divinarum in illorum mysteriis explicata*, hoc est, duo tantum sub Sacramentorum titulo *Baptismum* & *Eucharistiam* proponat [*Triplex quidam*, ait, *unique credentes, & fideles ab exitu maledictionis de Lavacro renascentes, & sic admittunt Matres, signat illic in frontibus milites suos* (quibus omnibus *Baptismum*, ut in dicto *de Resurr. c.* loco respexit) dein (nulla manuum impositionis mentione facta) *celebrat & patris oblationem.*

SECT. II.

Locus Cypriani. Exceptiones Dallæi refutantur. Gratia Confirmationi fidelibus promissa. Alia duo Cypriani loca.

8. 1 POSTEA *Tertullianum, Cyprianum, Cornelium* subjungat, adhuc potent. Et primo quod *Tertullianus* ad *Deum* obscurius dictum est, sed ad hunc *Confirmationis* ritum, ut a baptismo divisum, respexisse videtur, hic apponatur. *Quam magnas, inquit, hic Dei potentatus, quanta vis est? Non tantum ipsum esse subsistratum pernicioso, si contra fides mundata, ne quis expiatus & parvus* (quæ hæc ad *baptismum* respiciunt) *nulli in eum ætatis tempus ad expiandum, sed etiam majorem ad Spiritum accedentibus sit* (in *Confirmatione* scilicet)

scilicet) *ut in omnem Adversarii grassantem exercitum, imperioso jure dominetur.* At ista in præcursum posita sunt.

§. 2. Consulatur autem præcipuè insignis locus *Ep.* LXXIII. ad *Jubaianum*, ubi si non ex adversariorum *Cypriani* objectione, certè ex ipsius responsione, eáque ab * *Augustino* approbatâ, manifestum redditur, Eam *Apostolicarum manuum Impositionem*, saltem ex istorum Patrum sententiâ, ad *Confirmationem*, nec quovis modo ad *Baptismum* pertinuisse. * *de Bapt.* l. 3. c. 19

§. 3. *Dicunt*, inquit, *quidam de iis* (qui contra *rebaptizationem* disputabant) *qui de Samariâ baptizati fuerant, advementibus Apostolis, Petro & Johanne, tantum super eos manum impositam esse, ut acciperent Spiritum sanctum: rebaptizatos autem non esse.*] Adductus sanè locus, ut rebaptizationem oppugnaret, & morem *Ecclesiæ*, quo ab hæreticis baptizatos recipiebant, stabiliret. At & illud obiter pronunciatum, *tantum super illos manum impositam esse, ut Spiritum reciperent.*

§. Veram non permittit *Cyprianus* hoc *Apostolorum* exemplum ad ritum illum Ecclesiasticum, recipiendi eos qui ab hæreticis baptizantur, accommodari: ac proinde non de eo, ut de *baptismi* ritu, sed de *Confirmatione* omnino loqui censendus est, suis istis ad *Jubaianum* verbis, *Locum istum, Frater charissime, ad præsentem causam videmus non omnino pertinere. Illi enim qui in Samariâ credidérunt, fide verâ crediderant.*

Et

& intra in Eccl. fit, prius erant baptizati erant, & id erat quod Apostolorum & Ecclesiasticum baptismum conjungebat. Quae hic verba eos altra non potebat, sed tantum id quod erat, ita Petro & sociis factum fuit, ut oratione prius habita, & manu imposita invocaretur & infunderetur inter eos Spiritus sanctus. Quod, inquit, nunc quoque apud nos fieri, ut qui in Ecclesia baptizantur, Praepositis Ecclesiae offerantur, & per nostram Orationem & Manus impositionem Spiritum sanctum adipiscantur, & signaculo Dominico consummentur.]

§. 5. Hic primum Cyprianus affirmat & diluci-de, ut vix potuerit magis, hunc Confirmationis ritum in Ecclesiam ab ipsis Apostolorum praxi deductum, eumque & manuum impositione, & consignatione celebrari solitum fuisse.

§. 6. Quod enim doctissimus Dallaeus ex
p. 155. voce [ferat] lucrari se posse sperat, totus, ni fallor, animus fallat, frustra est. Illum inquit, intelligere Cyprianum, quorum baptismo aliquid deesset, ut qui vel a Presbytero, quod faciebat Ægyptiorum hareticus erat, aut quod a Laico, aut a Joanne Diacono, haud satis recte erant, ut a Philippo baptizati erant.] At non dixit Cyprianus [quorum baptismo aliquid deesset,] sed e contra, de Legitimum & Ecclesiasticum baptismum consecutis citra loquitur, nec agitur de iis quorum *baptismo aliquid deerat.* Is enim est legitimus Baptismus cui nihil, quod leges Ecclesiasticae ad Baptismum

Baptismum nec celebrandum præsumant, decet.

§ 7. Quod *Samaritanis a Philippo* baptizatis defuit, satis explicite pronunciavit *Cyprianus*, nempe ut *orationibus præsidibus & manus impositione, ut accipiant Spiritum Sanctum perficerentur*. Hoc vero nusquam ab Apostolis, nisi in baptismo præstitum affirmare illud erit, quod Dialectici *petitionem principii* appellant, i. suum fel. *Cyprianum*, indoctum plane ut se, multo magis ut aliud quicquam habuisse. & (si quid video) Universa Oeconomia Apostolica contrarium.

§ 8. Illis nihil frequentius, quam fidelibus, & prius baptizatis locupletiorem Spiritus largitionem precibus impetrare. ex vi promissi Divini *Joh.* 7. 38. quo se *credentibus* in *Christum, venturum*, *flumina* dicuntur. Hæc Spiritus sancti dona (sub Apostolis miraculosa) divinaque etiam cum *Ecclesiæ* utilis erant. Gratiam hanc eventa non negabit, fatebitur Doctissimus. At quæ fidelibus tantum promittebantur, in baptismo non dabantur, nec enim omnes, & Apostolis ipsis baptizatis *Paraclitus* dominus, & *Spiritus* imbuebantur. Refellatur igitur ut *Apostolis* per manuum impositionem ius dederit, qui prius fuerant in genere baptismi perfecti, re quorum *baptismo nihil deesset*. & quod hoc sit *signaculo Dominico munire*, nemo, credideram, ambiget.

biget, qui nullo præjudicio abreptus, nullis partium studiis addictus (quod de se *Dallæus* constanter profitetur) rem ipsam ab origine recensuerit.

§. 9. His & illa accensenda sunt *Ep.* LXX. p. 239. ubi de *Unctione* a *Baptismo* distincta, dilucide pronuntiat. Postquam enim de iis quæ ad baptismum attinebant tale deterruisset, de *Aquæ sanctificatione*, & *unctione* a Sacerdote facta, de remissione peccatorum a baptizante data, de *Interrogatione*, quæ in baptismo fit, Deinde addit, *Unctio quoque necesse est cum qui baptizatus sit, ut accepto chrismate, i. e. Unctio necessarius Dei, & habere in se Gratiam Christi possit.* Quibus peractis tandem ad *Eucharistiam* procedit. *Porro autem*, inquit, *Eucharistias &, unde baptizati unguntur oleum in altari sanctificatur, sanctificare aut non potuit oleum creatura, qui nec altare habuit, nec Ecclesiam. Unde nec Unctio spiritalis apud hæreticos potest esse, quando constet oleum sanctificari & Eucharistiam fieri apud illos omnino non posse.*] Vides *Unctionem* a *Baptismo* ut *Eucharistiam* ab utroque fejungi.

§. 10. Sic *Ep.* LXXIV. *Non ego manum* p. 380. *impositionem quis accipiat, quando accepit Spiritum tantum, sed ut Baptismo, ut Spiritum sanctum accipiat. Sic traditum hoc nobis Adam fuisse est. Ante enim Deus eum plasmavit, & tunc inspiravit in faciem ejus flatum vitæ, nec enim potest accipere Spiritum, nisi prius fuerit ut accipiat.*

Hæc

Ecce per *Baptiſmum* prius *naſcitur*, quam *Spiritum* jam *natus*, ex manuum impoſitione, accipiat

SECT. III.

Optati verba Examinantur. Olum Peccatoris apud Pſalmiſtam. Objectio Dallæi. Reſponſio. Myſteria baptiſmatis. Bezæ error. Cyrillus Optato conſonat. Verba Mat. III. 17. *cum* Mat. XVII. 5. *Non ſunt confundenda. Secundum Dallæi Argumentum. Tertium. Alter Optati locus. Dallæi obſervatio. Spalatenſis Argumentum ſolvitur.*

§. 1. A *Cypriano* ad *Optatum Milevitanum* progredimur cujus ſuffragio *liquare* affirmat * *Dallæus* tum *Chriſmationem tum manus impoſitionem baptiſmi partes ac ritus fuiſſe, ad eumque pertinuiſſe.* Quàm auſpicatè & feliciter hoc a viro Doctiſſimo pronuntiatum ſit, ipſius *Optati* verba, *contra Parmen.* L. IV teſtentur. * p. 246.

§. 2. Occaſionem ſermonis rectè annotavit *Dallæus*, objectionem *Donatiſtarum* ex ipſius Pſalmiſtæ verbis acceptam, *quibus ait, Oleum peccatoris non ungat caput meum.* Quæ quidem ſuperius

ad

ad *Baptismum* dilatos (utpote a [illegible] & [illegible] Ex jejunio [illegible] indifferenter rejecit & de adulatoribus intelligendum censuit. *Cyprianus* vero, licet myrrham admixtam, non de quovis unguento, sed peculiariter de [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

lus meus, de quo bene sensi, hunc audite, sacrorum *Oraculum* Concessionem omnino designat.

§. 4. Quod ad primam attinet. *Descensum in aquam* figuratum esse *Baptismum* Christianorum res ipsa, & diserta verba [*Mysteria initianda, imbuenda & consignanda baptismate*] proclamant. *Apertio Cœli*, & *descensus columbæ*, *Confirmationem*, utroque & unctionis & impositionis Episcopalis manus ritu celebratam non obscure designant. *Apertio* quippe *Cœli*, *Alabastri*, seu unguentarii vasis resignationem, aut apertionem referebat. *Descensus*, *obumbratio*, *insessio columbæ* spiritualem manus impositæ imaginem præstabant.

§. 5. Nec vero ad aliam quàm, *Confirmationem Christianam* respexisse *Optatum*, si hunc non pareat, quod post apertum Cœlum, *spiritale donum in imagine columbæ* descendisse affirmet, cui alibi enim *Unctionem*, & *manus Impositionem*, nisi in *Confirmatione* contæratas reperimus? id aliunde exploto *Optato* satis innotescit. I. VII. *Olympium nominavit, illum Iquorem, qui ex nomine Christi conficitur, quem chrisma, postmodum unctum nominamus*, de quo statim adjicit *confectione hanc chrisma extendi virtutis multæ, animam unctam roborare, sicuti Spiritus sancti pignus & tandem coronare nos, in vitam æternam nostræ salutis certam intelligentiam.*

§. 6.

§. 6. Quibus omnibus *Confirmationem* deſcribi palam eſt, & ab ipſo *Spalatenſi*, qui *Dallæo* in [a] hac materia facem prætulit, [b] diſerte conceditur.

[a] *De Rec. Eccl. l. 5. c. 5.*

[b] *num.* 18.

§. 7. Ultimo vero loco, quod ad *vocem* Dei attinet *de nube dicentis, Hic eſt filius, hunc audite*, quæ, inquit *Optatus*, proviſum eſt, ut *non deſiniſſe videretur impoſitio manus*, eâ clariſſimum eſt, verbi præconium, & ordines commodiſſime deſcribi. Quid enim aliud eſt in eo *Deum complacuiſſe*, hunc *audiendum* ab omnibus, quam hunc ante alios ad voluntatis divinæ revelationem delectum, & miſſum eſſe? Cui miniſtrorum in *Eccleſia Ordinario* diſerte reſpondet

§. 8. Hæc cum ita ſint, quæ quæſo probabilis ratio, aut rationis umbra fingi hic poteſt, quæ aut cum *baptiſmo chriſmatis*, aut cum *chriſmatis ordinatione*, ex *Optati* ſuffragio, confundi nobis perſuadeatur? *Baptizatus eſt Chriſtus*, ſi illum audiamus, *ab homine, à peccatis, à ſpiritu*. quippe *Baptiſta*: *At ille non peccatis nostris, ſed ejus*, nec igitur à quovis mortalium *ungendus* erat: A *Baptiſta lotus*, a *Deo Patre* ungendus. Et, quod amplius eſt, *priùs lotus*, *poſt unctus*, Lotus cum in *Johannis* manibus haberetur, nondum vero, cum in eius manibus eſſet, *unctus*, ſed ut *Matthæus*, c. 3. 26. *Cum baptizatus eſſet Jeſus, ſtatim aſcendit ex aquâ*, & *tunc demùm*, ſi *Optato* credimus *Venitus eſt ad myſterii, & complet*

plevit

placuit Patri, &c. *apertum est cœlum Deo patre unigente*, plane ut peracto adultorum baptismate, *Episcopus* ad *chrismandum* procedit, *Pater* dictus, & *Dei Patris* imago, seu umbra, dum sic facit.

§. 9. Quid manifestius depingi potuit? Omnes certe baptismi ceremoniæ a *Baptista* petendæ erant, at *Unctio*, si *Optato* credimus, a *nullo mortalium Christo* adhibebatur: Concludimus ergo, ex ejus sententia, inter *baptismi* ritus, aut partes non fuisse *Unctionem*.

§. 10. At, inquit vir * Doctissimus, *Utramque tam unctionem quàm manuum impositionem inter ea connexit Optatus, quæ à Domino in baptismo sunt initiata, Ordinata & impleta sunt. Initiata autem, Ordinata, & impleta tunc à Domino fuisse dicit mysteria Baptismatis, sunt ergo, ex eo, & Chrismatio & Impositio manuum baptismatis mysteria*] Respondeo, quicquid *Optatus* de *Mysteriis* seu *initiandis*, seu *crismandis* dixit, peculiariter ad *aquam* antecedentē pertinere quæ ut per διὰ δύο βαπτισμῶν in plurali exprimitur *Heb* 6 2. sic & hic per *mysteria baptismatis*) non vero ad *oleum quod Unctionem fuit* & quod *Aqua* antecedere debuit, multo minus ad *impositionem manuum*, quæ utique (si ipsis *Optati* verbis credamus) non statim, sed ex longo, ut mox patebit, intervallo sequebatur. * p. 246.

11. §. Certe de *Unctione* nullus dubitandi locus est; nam post *Lotionem* integram *Jo-*

hanc Baptiſte manibus peractam, ſecuta eſt *Dei vox*, magnum illud Eccleſiaſtici ritus prototypon, *aperto Cœli*, & *ſpirituale oleum in imagine columbæ deſcendens*, quæ cum inſederit *capiti ejus*, aliquidem, ut diximus, manuum in *Confirmatione* impoſitionis umbram nobis exhibuit.

§. 12 His plane *Cyrillus* concinit. [illegible] *Et ecce, poſtquam ſimiliter ex aquis Lavacri aſcendiſtis, datum eſt chriſma, quod anno ſpiritus illius, qui unctus eſt Chriſtus.* [illegible] — *Ut Chriſtus poſt baptiſmum, Spiritum ſanctum, egreſſus in prælium adversarium, ſic & vos poſt ſacrum baptiſma.*

baptisma, & *Chrisma mysticum*, *indutí armis Sancti spiritus adversus oppositam vobis potestatem consistitis.* Ubique ut *Lavacro* ejus *Baptismus* notet, sic & *descensus spiritus Chrisma* notatum.

§ 13. At & praeter hanc, *non defuit*, inquit *Optatus*, *Manus impositio* (exemplar ejus, non quam in *Confirmatione* sed quam in *Ordinatione* Ministrorum observat Ecclesia) verum haec, ut dixi, siqua verbis prolatis vis inest, e longo intervallo succedanea, cum in *Tabore vox audita sit de nube dicentis*, *Hic est filius meus de quo bene sensi*, *Hunc audite*.

§. 14. Haec enim verba, non ex *Mat.* 3. 17. sed ex *Mat.* 17. 5. diserte laudata fuisse, ex locorum comparatione clare patet, praesertim si τὴν ἐπισκιάζουσαν, τουτ' ἔστι νεφέλην, *nubis obumbrantis*, & *vocis de nube venientis* mentione c. 17. 5. additis insuper in calce, *ipsum audite* (sine quibus *Mat.* 3. Οὗτος ἐστιν ὁ υἱός μου, *Coelum* & τὸ ἐπ' αὐτὸν ἄνοιχθησαν, *Vox de coelo* reponuntur) ideoque, non ad *descensus columbae*, sed *Transfigurationis in Tabore*, ex diutino intervallo subsecutae, historiam pertinere mihi videntur. In quibus si recte calculum posuimus, sequetur illico nullum ius ultimus periodi verbis baptismatis (imo nec *Confirmationis*) ritum, aut mysterium, sed manuum in *Ordinatione* impositionem (cujus viva effigies erat ἐπισκιάζουσα νεφέλη *adumbrans nubis*) adumbratum esse. Haec omnia an *Dal- * p. 245

lens adverterit, quia hæc tria tam latè divisa, de industria confudit, & *Baptismum*, *Confirmationem*, *Ordinationem*, linguæ fuis reponenda classibus ad unicum *baptismum* in *Scriptura* (Mat. 3 descriptum) retulit, ipse viderit

§. 15. At *secundo*, urget * *Dallæus*, hinc *cernimus baptizatos, ut loti erant, continuo chrismatos fuisse, nam spiritualis oleum, inquit Optatus, statim in imagine columbæ descendit, nunc non nisi multis post lotis nemo annis apud nostros Latinos inungitur*] Respondeo I. aliam esse *adultorum*, aliam *infantium* baptizatorum rationem, infantium baptismum non statim, sed post plures annos sequitur, aut saltem sequi debet *Confirmatio*, at non sic *adultorum* (quorum imaginem in *Christo* nobis depinxit *Optatus*) eorum enim baptismum *Confirmatio*, ut *Confirmationem Eucharistiæ* participatio apud antiquos statim sequebatur.

* I. 4. c. 6.

§. 16. Alia item fuit hujusce rei causa fuberat, nimirum quod antiquitus *Baptismus* publicè statis anni temporibus, & solum in *Basilicâ*, seu *Cathedrali Episcopi Ecclesiâ* habebatur, quo *omnes* omnes ex universa *Diœcesi*, illius gratiâ, accedere mos erat. Hinc præsentiæ Episcopi frequens mentio, cum de *Baptismo* sermo incidit, ut & monita alia *Greg. Nazianzeni*, aliorumque notissima, ne ob itineris tædium se a sacro *Lavacro* deterreri *Catechumeni* patiantur. Quibus consequens est (ne sibi duplex

plex negotium faceſſeret *Antiſtes*, aut Plebi inferat) ut προτιγμένοι ad *Epiſcopum* ſtatim perducti eâdem fere operâ inſuper *confirmarentur*.

§. 17. Hæc vero ſic ad adultos peculiariter, ſub prima antiquitate pertinentia, ad poſteriorum ſeculorum infantes trahi nulla neceſſitas cogit. Imo morem illum (non ſine ratione, at nec ſine laude) tandem obſoletum fuiſſe nemini ignotum eſt, dum *extra ordinem* (ut recte monet *Caſſander*) *quocunque tempore, quocunque loco infantes baptizarentur, nec Epiſcopi ſemper ad manum eſſent, ideoque ſolemnis illa cum impoſitione manuum & Chriſmatis conſignatione Confirmatio referri cœperit nonnunquam etiam in adultiorem ætatem, quod*, inquit ille, *antiquitus non fiebat*.

§. 18. At, & *tertio*, ſic argut *Dallæus*: *Optatum hoc loco ſingulos baptiſmi ſolemnes ritus, lotionem, chriſmationem, & manus impoſitionem baptiſmatis myſteria vocare*] Imo *deſcenſum in aquam, cùm nihil in Deo eſſet quod mundaretur*, ideo tantum *Chriſto* competiſſe dicit *Optatus*, quia *venturum eum aqua debuit antecedere*. Quibus verbis (*deſcenſus* nempe *in aquam*, & *mundationis* mentione) nec *unctionis*, nec *manus Impoſitionis myſteria* ab eo attinguntur, ſed tantum *baptiſmatis*, ritus ſcil. *baptismales*, quos in *baptiſmo Chriſti initiati, ordinari, implere* putavit *Optatus*, quum *Chriſmationem ſpirituali Oleo* * *Ibid.*

in

in imagine Columbæ descendente, & perfundente eum, manus impositionem voce Dei de nube audita præfiguratam censeret. In re manifesta pluribus opus non est.

[a] p. 193. §. 19. Est & alius [a] *Optati* locus, modo laudatus, quo *chrisma animum in vare & leve fidem Spiritui sancto parare* dicitur, *ut invitatus, asperitate fugata, libenter inhabitare dignetur.*] Hunc cum *Tertulliano* conferri postulat [b] *Dallæus, ubi Spiritus sanctus manuum impositione per benedictionem advocari & invitari dicitur est, at ex hoc nihil amplius concludat, quam Chrismationem præcessisse manus impositionem solitam esse.*]

[b] p. 247.

§. 20. Hoc si *Dallæo* concedatur, nihil aut hypothesi ejus emolumenti, aut nostræ detrimenti exurget, nec enim de nudo *Chrismatis* ordine lites cuivis intendimus, nec *Unctionem* in *Confirmatione* omnino adhibendam, sola *benedictione, manuumque impositione* contenti. Præcedat ergo, nobis neutiquam refragantibus, quoties adhibetur *Chrisma*, sequatur *impositio manuum.*

§. 21. Verum & illud adjicio, nullum plane ex hoc *Optati* loco, hunc observatu dignum locum esse, cum *Chrismatio* & *manuum impositio*, quatenus ea *Confirmatio* notatur, ejusdem *Ecclesiasticæ* institutionis diversæ appellationes sint, ideoque *Optatus* de *Chrismatione* idem pronuntiasse dicendus sit, quod *Tertullianus* de *manuum Impo-*

sitione

ſitione affirmavit, eâ ſcil. in *Confirmatione ad hibitâ invitari & advocari ſpiritum, Unem ſedem Spiritui ſancto parari, ut & contrarios, lumen mentis incendi*, &c.

§. 22. At (licet id *Dallæus* omiſit) *Spalatenſis* hinc aliud Argumentum nectendum putavit *Optatum* ſcil. contra *Donatiſtas* diſputantem, *Eos muſcarum meretricum, qui corrumpunt Unguenti ſuavitatem, titulo notandos exinde eſſe, quod ad eos ex Catholicis venientes rebaptizarent, & conſequenter denuò ungerent, ſi autem Chriſma hæc eſſet diſtincta a Baptiſmo*, ſit, inquit, *fuiſſet Optato Donatiſtæ brevi, Eos corrumpere Unguentum qui denuò Chriſmate ungerent. At* (inquit *ille rebaptizationem ſumpſit, quia Chriſtio erat pars Baptiſmi, & qui baptiſmum repetebant, neceſſe erat, ut etiam Unctionem repeterent, quæ à puris Catholicis daretur.*]

Lib. Rat. Fidel. c. 5. §. 17.

§. 23. At advertere debuit Inſignis Archiepiſcopus, *Donatiſtarum* Schiſma, & Errorem in eo præcipuè poſitum fuiſſe, quod apud *Catholicos* ſemel baptizatum, & ad ipſos venientem rebaptizarent, cui quidem conſectaneum fuit, ut & eundem, ſi *Chriſmati non* apud *Catholicos* adeptus ſit, reungerent. Verum illud primarium, reiterati Sacramenti ab ipſo *Chriſto* inſtituti piaculum, & ſcandalum, gravatus erat, & adverſus quod *Catholici* acrius & fervidius clamitabant, quàm ſecundarium, & conſectaneum hoc, quod *Eccleſiaſticum* tantum modo ritum

ritum attigit. Nec igitur *Optato* satis fuisse ad *Donatistas* oppugnandos, si *Unionem* ab illis repetitam objiceret, nisi & *Baptismum* reiteratum exprobaret, optime autem utrumque conjunxisse, cum illi utrumque facerent, nec enim accusandum *Bellatorum*, si, quem opprimere instituit hostem plusquam satis expugnaverit, si quem superasse, aut fugasse sufficerat, captivum insuper duxerit, victoriamque triumpho ornaverit, ex abundanti. Ea igitur planè causa fuit, quòd rebaptizationem sumeret *Optatus*, non quia *Unctio* erat *quasi pars baptismi*, (quod hypothesi suæ acceptum refert *Spalatensis*, certe ab *Optato* non didicit) sed quia in eo imprimis *Donatistarum* fermentum eerneretur, quod *baptismum* iterarent.

SECT. IV.

SECT. IV.

Teſtimonium Paciani. Dallæi exceptiones. Obſcuriora Paciani verba ex clarioribus illuſtrata. Agitatio in alvo. Fides prænuba. Objectio Dallæi. Ex alvo matris effundi. Renaſci, & in novitate vitæ ambulare. Alter Paciani locus. Alter.

§. 1. POST *Optatum*, *Pacianus Barcinonenſis*, in *Hiſpania* Epiſcopus, ſub finem quarti ſæculi, ſi placet, audiatur, (qui *Chriſmationem inter ſolennes Baptiſmi ritus manifeſtè cenſere* * Dallæo viſus eſt) *Lavacro*, inquit ille, *peccata purgantur, Chriſmate Sanctus ſpiritus ſuperfunditur, Utraque verò iſta manu & ore Antiſtitis impetramus, atque ita locus homo renaſcitur, & innovatur in Chriſto, ut ſicuti reſurrexit Chriſtus à mortuis, ſic & nos in novitate vitæ ambulemus.*] * *De Confirm. p. 248*

§. 2. *Lavacro* vides *purgationem peccatorum* diſtinctè tribui, *Chriſmati ſuperfuſionem Spiritus ſancti*, utrique totius *renaſcentiam*, & *innovationem in Chriſto*, priorem *morti*, poſteriorem *reſurrectioni Chriſti* parem, quam ſequitur (utroque hoc ritu ſolenniter obſtricta) *in novitate vitæ ambulatio*. Nec in unum, ſpero, *Paciano* Judice, com-

compungenda censebis, de quibus ille diserte pronuntiat [*ut supra*].

§. 3. Alia quidem sunt, quæ his præcurrere, & sic mihi placet, *præfari* volunt Dallæus. *Primo loco*, inquit, *ipse sermo attendas, qui de baptismo fit. clamat, Quorsum enim hæc, si non pertinent ad baptismum, in cujus laudem scribit, qui de baptismo est?* Tum ipse Author in hunc præfatur, *Aperire desidero*, inquit, *quale sit in baptismo nascamur, & qualiter renascamur. Dum multa sunt quæ baptismum manifestè spirant: præcipuè vero ea quibus affirmat nos non ante nasci quam spiritum accepimus, spiritum porrò Christmate nos superfundi: Denique ista, de quibus dixit, Christum se recipere, & nasci*] cum Dallæo negare nolle, nisi Lutheri, & Christmatis, & *Antistitis Sacramento*] At respondeo.

§. 4. Agnosco quidem, Primo ex Sermone de *Baptismo* hæc dictum, at eo non minus ad *Baptizandos*, seu *fideles*, quam ad *Catechumenos* seu nondum baptizatos habito, nec quicquam igitur probubere, quin qui multa in prioribus de *baptismo* disseruisset, hos jam de *Confirmatione*, adultorum baptismati illatum superadditâ, adjiceret.

§. 5. Secundo, quæ de *Lutheri* & *Chrismatis*, & *Antistitis Sacramento* dixit. Fateamur ea quidem obscuriora fatsor, quam ut ego huc, in usus, adducenda putarem, adducta tamen nequaquam

quam mihi obſcura, qui *Confirmationem* inter *Sacramenta* non numero, & per plurale [*utraque*] diſcernenda contendo, quæ per *Sacramenti* mentionem conjungi nulla neceſſitas cogit. Quinetiam ſubobſcuri, qu d ideo n n poſſui, Commatis ſenſus, ex clarioribus, qua poſſui, dijudicari non difficulter poteſt; ſub *Sacramenti* quippe *ſacrati*, & generali vocabulo, tres ſolennes *Eccleſiæ* ritus comprehendi putes, quorum ſinguli ad conſummandos filios Dei comparati ſunt, *Baptiſmum Confirmationem*, & *Ordinationem*, ſive *Antiſtitum Creationem*, qui ratione officii, & *Lavant* Catechumenos, & lotos *chriſmant*. Nec igitur cum *Baptiſmo* magis confundi *Chriſmationem*, ſtatues, quam cum *Chriſmatione* Ordinandorum Conſecrationem.

§. 6. *Tertio* nobis extra omne dubium poritur *Spiritum* D min. in *Baptiſmo* dari (nec enim aliter verum eſſe *ex aqua & ſpiritu baptizari*) cujus tamen largioribus rivis homines & in Confirmatione perfundi, & proluı aquæ non ambigimus. Sic certè *Samaritani* a *Philippo* loti, *Spiritu Chriſti* rigabantur, quos tamen poſtea eidem Spiritus uberiora fluenta ab Apoſtolorum manibus manantia inundabant.

§. 7. Hæc, ſi quid video, eorum quæ in *Patribus* proceſſerant, & a * *Vallo* laudata videas, ipſiſſima ſententia eſt [*Chriſti* inquit, *ſemen*, i. e. *Dei ſpiritus novum hominem alte mentis arcanum*, * p. 248.

tatum, & partu fontis exceptum, manibus Sacerdotis effingatur: fide tamen prævia] *Agitavit in alvo matris*, ad Catechesin respexisse videtur, *fidei* ad baptismum præparavit. *Partus fontis*, ipse baptismus fuit, in eo datus est *Spiritus*, Qui vero ita ex *aqua & spiritu baptizatus* est, *renatus bene* agnoscitur, & ut totius insequentis vitæ actionibus *innovetur*, *manibus Sacerdotis*, aut *Antistitis*, i.e. *Episcopi effingatur*, aut *advelvitur* quo diuinde *Confirmatio* baptizatorum notatur, ut & ea quæ paulo præcesserant [*venerit desuper Spiritus Domini*, &c. *ne viscera matris in lesura*, *atque ejus effossa corruptione in Christo*] ad hanc quippe vivificationem in Christo, Nativitati spirituali succedaneam benedictionem *Antistitis* utilem imprimis esse (etsi Novatoribus sacer visum) *Pacianus* certe nullus dubitaverat.

§. 8. At, inquit * *Dallæus tunc nascimur, cum ab alvo Matris effundimur, ac alio Sacramento nascimur, quam baptismo*, * *nec potuit Pacianus clarius id qui, quam cum diceret, renatus bonus renascitur & innovatur in Christo: Lazarescit. Corrumpat tonsuras renascique etiam humanas credat.*]

* p. 249.
* p. 250.

§. 9. Respondeo 1. Ex eo quod tunc *nascitur* quis, cum ex alvo *matris effundatur*, non sequi, quod putat *Dallæus*. Aliud enim est simpliciter *ex alvo matris effundi*, aliud *partu fontis excipi*, & *ejus jam baptizatum*, *effingi manibus sacer-*

sacerdotis, eo enim liquido significatur ad *Episcopum* adductio ejus, qui prius baptizatus est. II. Distinguenda sunt, quæ confundit Dallæus, *renasci, & in novitate vitæ ambulare*] *Renascentia*, aut (ut post *Cyprianum* alii) *Innovatio* est ipsissima sine dubio in baptismo γένεσις, cujus lavacro peccata purgantur. At præter hanc est ipsa, post vitæ Christianæ ingressum, *Mandatorum observatio*, vel in *novitate vitæ ambulatio*, quam fidelis (fide, inquit *Pacianus*, *promissa*) in *Confirmatione* solenniter spondet, & ad quam feliciter peragendam largiores spiritus rivos baptizato Episcopus precatur.

§. 10 Hinc certe *Paciani* sententiam fuisse palam faciunt verba commatis ultima, *totus homo renascatur & innovatur, ut sicut resurrexit Christus à mortuis, sic & nos in novitate vitæ ambulemus*. Ubi sine dubio ut *morte Christi*, baptizmus, & renascentia nostra notantur (videantur *Pseudoclementis* verba modo prolata) *sic & resurrectione Christi*, & in *novitate vitæ ambulatio*. Ad priorem dabatur in *Baptismo*, *Spiritus*, *Aquæ* comes, quo purgantur peccata, ad posteriorem in *Chrismate* superfundebatur *Spiritus sanctus*, a sanctitate, quam ingenerat, sic dictus. Revisat Dallæus, nisi displicet, locum integrum, & ne forsan verum dixisse non fateatur.

§. 11. Quibus sic expositis, clariora jam erunt quæ ex ejusdem *Paciani Epist. ad Sympronianum* adduxisse ait * Dallæus, *Sacrae Lat-* * p. 250.

tacti, & Chrismatis perfusi, ad primum Ecclesiæ Chrismatem, ad Episcopum sunt deducendi, & instruendi quoque jus adjuvit, & solvendi.] Tres lectiones ritus, *Baptismus, Confirmatio* & *Pœnitentia*: Et ibidem, *An tantum hi solis Apostolis licuit? Ergo & baptizare solis licuit, & Spiritum Sanctum dare solis, & solis Christum peccata purgare.*] Quid clarius? atque sic distingui *Baptismum* a *Confirmatione*, ac *Confirmationem* a *Pœnitentia*. Nec certe nobis obstat, quæ Hallerus Doctor objici posse putavit, quibus tamen non immorabor.

§. 12. Sed & alibi idem *Petrus*, *Vestræ* (Conc. t. 1. p. 130.) *pietatis spiritus, quem non contigit omnes fideles?*] *Confirmatio*, ut videtur, *Spiritum* impetrandi ritus, non quod nullus baptismo *spiritus* promittatur, sed quod fusiores hausti *Spiritus* (ut ait *Hieronymus*) *Spiritus* in *Confirmatione* imbibantur.

SECT.

SECT. V.

Testimonia Hieronymi luculentissima. Inclinans plurimum. Paulatim uncti.

§. 1. His adjungatur ut *Pacianus*, sic & *Damasi* assertor, *Hieronymus*, in *Dialogo* [illegible] *inter Orthodoxum & Luciferianum*, ubi hanc ut [illegible] *Ecclesiæ universæ consuetudinem*, & *Legem Luciferianæ* suggerit, *Orthodoxus* libenter agnoscit. *Annescis*, inquit *Luciferianus Ecclesiarum hanc morem esse, ut baptizatis postea manus imponatur, & ut invocetur Spiritus sanctus? Evangelii locus ille est? in actibus Apostolorum? Etiamsi Scripturæ Authoritas non fuisset, universitatis tamen hanc partem consensus instar præcepti obtineret. Nam & multa alia, quæ per Traditionem in Ecclesia observantur, authoritatem scriptæ Legis usurpaverunt &c.*] Quibus *Orthodoxus* respondet. *Non quid mihi videatur hanc esse Ecclesiarum consuetudinem, ut adhuc in ipso baptismatis vase ab Episcopo vel Presbytero & Diacono baptizati detur, Episcopus ad invocationem sancti Spiritus manum imponat, exorcizet.*]

§. 2. Et iterum. *Quid si quæram quare a Ecclesia baptizatus non mox per manus Episcopi accipiat Spiritum sanctum, quem nos asserimus in ipso baptismate tribui, & hanc illi [illegible]*

ea authoritate defendare, quod post ascensum Domini Spiritus sanctus ad Apostolos descendit. Et multis in locis idem factitatum reperimus ad honorem potius sacerdotii quam ad Legis necessitatem, alioqui si ad Episcopi tantum imprecationem Spiritus S. defuit, Ingenua sunt qui in vicinis— per Presbyteros & Diaconos baptizatis ante defuerint, quam ab Episcopis inquirentur.

§. 3. Et cum illud sibi objici posse prævideret, quod cum audissent Apostoli, Samariam verbum Dei recepisse, miserunt ad eos Petrum & Johannem, qui cum venissent, orarunt pro iis ut acciperent Spiritum sanctum, nondum enim ceciderat super ullum eorum. Cur id factum sit, in sequentibus dici jubet[*Ipse enim ait, sed solam baptizati erant in nomine Domini Jesu, Tunc imponebant illis manus & accipiebant Spiritum sanctum.*]

§. 4. Hæc omnia quæ *Hieracitæ*, ut dicimur, *Brentani* de *Confirmatione* à *Baptismo* divisâ, de *Spiritu S.* fidelibus per solam manuum *Episcopi impositionem* dato, &c. philosophamur, ab *Hieronymo Presbytero*, Prælatis ante omnes Patres intendissimo, ita libere concessa, ut aliorum testimonius opus non sit.

§. 5. Quæ hic aut *Bellarmino* de *Sacramento chrismatis* Dallæus obiicit, aut *Aurelio*, de *chrismatis* usu, cum *Sirmondo*, Dallæus, nos parum non attingunt, qui nec *Confirmationem Sacramenti* titulo insignimus, nec *Episcopali* manuum impositioni, & benedictioni, quibus rem totam conficimus

cimus, *Chrisma* ἐν σφραγῖδος adjungimus.

§. 6. Certè quod ad *Aurelium* attinet, apertiora sunt *Hieronymi* verba, à nobis jamdudum recitata, quàm ut de *Chrismatis*, in Baptismo, usu, sub ejus saltem ævo, in quibusdam Ecclesiis obtinente, dubitari rectè queat. Sed & ante *Hieronymum Tertullianus* l. * *de Baptismo*, aliique in eandem sententiam prius à nobis adducti sunt. * *Cap.* 7.

§. 7. At nec argumento à nomine desumpto evicerit vir Doctissimus, seu *Confirmationem*, quam dicimus, seu, si mavis, *Chrismationem*, non nisi inter *baptismales Cæremonias* reponendas esse, cùm eundem ritum (unguenti puta, aut *chrismatis*) in pluribus officiis sacris adhibitum fuisse, nihil vetet, in *Baptismo* scil. in *Confirmatione*, in *Ordinatione*, imo & in *Pœnitentia* (ut de *Extremâ Unctione* taceam) sic tamen ut reliqui ab aliis primariis ritibus appellationem sortiantur (*Baptismus* a *mersione* non ab *unctione*, *Ordinatio* & Pœnitentia ab *Ordinatorum* & pœnitentium, per impositionem manuum, receptione, non ab *Unctione*) Una sola, inter has *Confirmatio*, eaque ex celeberrimo Orientalis Ecclesiæ usu, *chrismationis* titulo insigniatur.

§. 8. Audiatur *Hieronymus* in loco prius laudato, *Ac ne fortè qui chrisma Baptismi prævaricarunt, desperent de chrismate reparando — scriptum est enim in Levitico, quòd Leprosus — cum ad sacerdotem venerit, mittat sibi sacerdotalem, &c.*]

Gemina vides *chrismata*, ut *Baptismi* unum, *Pœnitentiæ* alterum, nec mirum est, si & *Tertium*, *Confirmationis*, aliquæ saltem Ecclesiæ partes, omni ferè ævo, agnoverint. Loquatur iterum * *Spalatensis*, quem hypothesi ipsius imprimis faventem facile agniturus est *Dallæus*, *Chrismate Baptizamus*, *Chrismate Confirmamus*, *Chrismate Presbyterum*, *Chrismate Episcopum Ordinamus*, *Chrismate & signo crucis consecrantur Campanæ*, *Altaria*, *Ecclesiæ*, *Calices æquè ac homines*.

1 *De Rep. Eccl. l. 5. c. 5. num. 28.*

§. 9. Quid hinc ad adjudicandam Presbyteris *Chrismationem* colligi possit, prius vidimus, *Confectionem chrismatis Episcopis* solis competere monstrantes, cum interim *Confecti usus* ad *Presbyteros* imo & *Diaconos*, modo ἐν ἀνάγκαις ἐπιτρέπεται, pertinuerit, sic quidem dilucidè, verbis modo allatis, pronuntiavit *Hieronymus*, *Chrismate & jussione Episcopi simul positis*, *sine quibus*, inquit, *neque Diaconus baptizandi jus habet*. Quæ verba de *Chrismate* ab *Episcopo* confecto, sine dubio intelligi voluit.

§. 10. Hæc an * *Dallæus* agnoverit, cum *Bellarmino* de *Confirmatione Hieronymianâ* differenti, eamque *Episcopis* solis ex *Hieronymi* suffragio adjudicanti, *Hieronymum* ipsum strenuè & fervidè oppugnarit, illum *non modò solis Episcopis Chrismationem non vendicare*, contendens, sed contra, *clarè liquidòque statuere Presby-*

* p. 262.

Presbyteros aut etiam Diaconos cum chrismate baptizare] nolo hic pensiculatius indagare.

SECT. VI.

Ambrosii Liber de Sacramentis rejectus à Dallæo, at à Spalatensi laudatus. Ejus testimonium quam nobis non infensum. Liber de Solomone.

§. 1. POST *Hieronymum*, *Ambrosius* consulendus erat, ex cujus libro de *Sacramentis* multa * *Spalatensis*, ut ex *libro de Solomone* unicum (quod & ab *Aurelio* quoque citatum) *Dallæus* adduxit: At illum *de Sacramentis* adulterinum fœtum fuisse, à *Ro. Coco* nostro fusè demonstratum ait * *Dallæus*, cum tamen hunc de *Solomone*, de quo dubitasse *Erasmum* fatetur, ipse adducendum existimet.

* de Rep. Eccl. c. 19.

* p. 267.

§. 2. Nos Criticorum disceptationibus hic non immiscebimur, ea interim quæ uterque tum *Spalatensis*, cum *Dallæus* ex *Ambrosio* laudavit, nobis nihil officere monstraturi. *Post fontem* (inquit * liber tertius de *Sacramentis*) *superest ut perfectio fiat, quando ad Invocationem sacerdotis Spiritus sanctus infunditur*. Addit itidem

* c. 2.

hanc *Ceremoniam*, *tanquam ultimam*, *& totius baptismi consummationem*, *ac perfectionem*, *aliis præcedentibus*, *albis vestis*, *lotionis pedum*, &c. *subjici*.

§. 3. Nos certe omnia concedimus, nihil inficiamur, nec enim nobis officiet, si *baptismus* in genere *baptismi* aut *sacramenti initiationis*, satis *perfectus*, aliam adhuc alterius generis perfectionem desideret, ulteriori scil. baptismi alias professionis *Confirmation*, simulque *Spiritus Sancti* fidelibus promissi largitione complendus.

§. 4. Hæc certe doctrinæ nostræ de *Confirmatione* summa est, quam non aliis verbis commodius aut felicius exprimi posse putamus, quam quibus author ille, quisquis est, utebatur, *Post fontem*, (scil. baptismalem, cui Catechumenus immergitur) i. e. post *baptismum* omnibus & partibus, & Ceremoniis suis absolutum, rite & legitime ministratum, *superest ut* (vel statim, vel post aliquod intervallum) *perfectio fiat*, eo scil. qui baptizatus est ad *Episcopum* (quem ab *Ambrosio*, & hoc, quisquis est, scriptore, *sacerdotis* titulo notari extra dubium est; cum hoc ipso loco *Petrus sacerdos Romanæ Ecclesiæ* dicatur) adducto ut professionem baptismalem firmius consignet, & per invocationem ejus, seu benedictionem, spiritus in baptismo datus auctiore jam, & pleniore fluento in *Confirmatione* infundatur.

§. 5. Verum addit Clarissimus *Præsul post eam* (*Con-*

(*Confirmationem*) *explicatum pergere adhuc Ambroſium* l. 4. c. 1. 2. *ipſum baptiſmum conſiderare, Poſthac ad Sacramentum Euchariſtiæ conſiderandum accedere.*]

§. 6. *Reſpondeo* libris his de *Sacramentis* nuncupatis, Duo tantum ea, quæ a Chriſto inſtituta ſunt *Sacramenta* tractanda proponi, *baptiſmum*, ſcil. & *Euchariſtiam*, *Confirmationem* non ex inſtituto, ſed obiter tangi, nec igitur mirum eſſe, ſi poſt ejus l. 3. c. 2. *factam mentionem*, *Baptiſmum ipſum* conſiderare pergat l. 4. c. 1. 2. Quæ ad inſtitutum imprimis pertinebant, ordine ſuo diſponenda erant, & prius *baptiſmus*, poſterius Euchariſtia tractanda. Quæ præter inſtitutum, ἐν παρέργῳ, & ex abundanti adjiciuntur, ad ea methodus non pertingit, ſed libere, ubi occaſio ſeſe obtulerit, cuivis Commati, tanquam in παραδείσῳ paſſim adjiciuntur.

§. 7. Nulla igitur adhuc Argumenti Umbra, quo *Confirmationem*, aut *Obſignationem* baptiſmalis ritus partem eſſe ex his *Ambroſii* de *Sacramentis* verbis vir magnus concluſum putet.

§. 8. Verum *Dallæus*, hoc de *Sacramentis* opere inter aperte ſpuria, *Ambroſio* abjudicato, non aliud ex libro de *Solomone* adduxit, quam [*Spiritum per Chriſmatis Vnctionem à Chriſto dari*] Hoc item ſatis commode ad rem noſtram, cum per *Spiritum* auctiora *Spiritus* dona notari clariſſimum

clariſſimum ſit, quæ non (ut gratis poſtulat Dallæus) in *myſterio initiationis Chriſtianæ Catechumenis* dari, ſed in *Confirmatione* recens *Baptizatis*, ſeu *fidelibus* adjici atque notum eſt, ac quod notiſſimum.

SECT. VII.

Auguſtini primum Teſtimonium. Deſcenſus Columbæ in Chriſtum Baptiſmi pars non erat. Secundum, Tertium, Quartum, Quintum, Sextum.

§. 1. AT *Ambroſio*, cui hæc abjudicant *Critici*, tandem omiſſo *Hieronymo Auguſtino*, ſi placet, adjungatur de *Trinitate*, cujus hæc ſunt verba, *Orabant* (diſcipuli) *ut veniret* (Spiritus ſanctus) *in eos, quibus manum imponebat, non ipſi eum cabant. Quem morem in ſuis præpoſitis etiam nunc ſervat Eccleſia.*] *l. 15. c. 26.

§. 2. Quicquid ex hujus loci circumſtantiis concludi contra *Romaniſtas* voluit Dallæus, no, lubentes largimur. *Morem* autem (quod fidenter etiam pronuntiat) *Baptiſmi Cæremoniam eſſe*, nullo ſane Argumento approbavit. Imo cum ab *Apoſtolorum* praxi morem hunc Eccleſiam duxiſſe affirmet *Auguſtinus*, eumque *nonniſi*

in

in præpoſitis ſervare, Apoſtolos vero non in *baptiſmo*, ſed ad impetranda *primis baptizatis dona Linguarum*, hunc ritum adhibuiſſe notiſſimum ſit, cumque hoc ipſo loco *Simon m Magum* offerentem Apoſtolis pecuniam, &c. inducat *Auguſtinus*, manifeſtiſſimum redditur, de *manuum impoſitione*, non ut *Ceremonia* ad baptiſmum attinente, ſed ut ſolenni ritu Eccleſiaſtico, *Epiſcopis*, ſub *Præpoſitorum* nomine reſervato, locutum eſſe.

§. 3. Idem ſtatim per *baptizatorum Unctionem* notaſſe videtur, de *dono Gratiæ* diſſerens, *quod*, inquit, *viſibili ſignificatur unguento, quo baptizatos unxit Eccleſia.* Ex quo cum, poſt *Spalatenſem, Dallæus chriſma baptiſmi* ipſius ritum fuiſſe ſtatim concludat, interrogetque, *Quid enim aliud eſt, quod ait Eccleſiam baptizatos ungere?*] Non videt, quod ut alii videant, perſpicuis non indigent, æquè ſaltem, ſi non magis commode, dici *Eccleſiam baptizatos ungere*, quos peracto baptiſmo ſtatim ungit, ac quos *in* ipſo linit *baptiſmate.*

§. 4. Nec ſanè, quod addit *Auguſtinus, Chriſti in baptiſmo columbam unctionem noſtram præfiguraſſe.*] hoc (ut * *Dallæo* viſum eſt) certius decet. Nec enim ea ſunt *Auguſtini* verba [*Chriſti in baptiſmo columbam*] aut ut *Dallæus* ſtatim, *in Chriſtum columba in ipſo baptiſmo deſcendit*] ſed [*quando ſuper eum baptizatum velut columba deſcendit*] nec ſi fuiſſent, *Auguſtino* credendum

* p. 293

erat;

erat, cùm nos multo certiùs *Evangelista* doceat, *à ſcenſam columbæ* nullam baptiſmi partem fuiſſe, ſed baptiſmum planè ſecutum eſſe, ἀναβαίνει ἐκ τοῦ ὕδατος, & *cùm* (inquit) *baptizatus eſſet Jeſus*, i. e *cùm omnia ad baptiſmum à Baptiſta* peracta eſſent, *ſtatim ex aquâ aſcendit*, καὶ ἰδοὺ ἀνεῳχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, *Et ecce* (poſt aſcenſum ex aquâ qui, ut dictum eſt, *baptiſmi* ſuccedaneus erat) *Cœli illi aperti ſunt, & vidit Spiritum deſcendentem ut columbam*, &c. videantur quæ modo ex *Optato* attulimus.

§. 5. At, inquit *Dallæus*, *cùm nulli in Eccleſiâ ſint non baptizati, omnino neceſſe eſt baptizatos eſſe hic ἀκροωμένους, non βαπτιζομένους, eos qui baptizantur*] Quaſi verò illi qui *olim* baptiſmo donati ſunt, non ſint æquè, imo magis propriè in *Eccleſiâ*, quam ipſi qui *jam baptizantur*.

* De Conſ. c. 8. * p. 294. * Ed. Par. 141.

§. 6. Alterum *Auguſtini* locum ex * *Bellarmino* hic adjungendum curavit vir * Doctiſſimus, * *Quædam* inquit, *Sacramenta ore accipimus, quædam per corpus, quædam in fronte per ſignum crucis.*] Hic certè ut *Euchariſtia* quæ *ore* accipitur, à *baptiſmo*, qui per *totum corpus diffunditur*, ſic utraque & *Euchariſtia* & *Baptiſmus*, à *Conſignatione in fronte*, i. e. à *Confirmatione* diſtinguuntur.

§. 7. Sic & de *Baptiſmo contra Donatiſtas* L. 3. * *Spiritus autem S. quod in ſola Catholicâ per manûs impoſitionem dari dicitur*, &c. Et mox, *Neque*

* C. 16

Neque enim temporalibus & ſenſibilibus miraculis atteſtantibus, per manus impoſitionem, modò datur Spiritus ſ. ſicut antea dabatur ad Commendationem rudis fidei, & Eccleſiæ primordia dilatanda. Quis enim nunc hoc expectat, ut iis quibus manus ad accipiendum Spiritum ſanctum imponitur, repente incipiant linguis loqui? ſed inviſibiliter & latenter intelligitur per vinculum Pacis eorum cordibus divina charitas inſpirata, &c. Vides hanc in Eccleſia, *Auguſtini* ævo, celeberrimam *Impoſitionem manuum*, ſic ab *Apoſtolicâ* derivari, ut hoc tantum differat, quod Divinæ tunc *gratiæ Charitas*, non dona, ut olim, miraculoſa, hoc ritu impetrentur.

§. 8. Dein ſic rem omnem concludit, *Manus autem impoſitio non, ſic ut baptiſmus, repeti poteſt: Quid eſt enim aliud niſi Oratio ſuper hominem?* (ad hanc Sancti Patris normam amuſſitavit Officium ſuum Eccleſia noſtra, & ſolâ *Oratione*, & *benedictione* paterna rem omnem confecit, omiſſa *Latinorum* recentiori formâ, *Signo te Confirmo*, &c. Et ita rem, uti ſpero, gratam *Deo* fecit.)

§. 9. Quid inſuper ejuſdem operis L. 5 c. 10. cum contra *Donatiſtas* contendat *per peccatorem Sacramenta celebrari poſſe, quomodo*, inquit, *exaudit Deus homicidam deprecantem, vel ſuper Aquam baptiſmi, vel ſuper oleum, vel ſuper Euchariſtiam, vel ſuper capita eorum quibus manus imponitur?*

§. 10.

§. 10. De *Sacramenti* voce *Dallæo* moleſtus non ſum, eam ſatis latè aliquando ſumi agnoſcens: Unum urgeo, æquè à baptiſmo oleum ſejungi, ac ab utrovis *Euchariſtia*, & *manuum Impoſitio*, ſive in *pœnitentium* receptione, ſive in *Ordinatione Miniſtrorum*.

* *L.* 11. c. 104. §. 11. Sic cum *cont. liter. Petiliani*, de *Sacramento chriſmatis* loquens, de eo pronuntiat, *in genere viſibilium ſignaculorum ſacroſanctum eſſe, ſicut ipſe Baptiſmus.*

§. 12. Sic & * alibi, *Manus hæreticis correctis imponitur, &, manus autem Impoſitio ſi non adhiberetur ab hæreſi venienti* – quo itidem loco, cum † *Cont. Donat. l. 5 c.* 23. hæreticos ex eo probat *Eccleſiam* non habere, licet *baptiſmum* habeant, quia *Spiritum ſanctum* non habent, & tamen *baptiſmum* habent, concludetur certè ex *Auguſtini* ſententiâ, hanc *manuum impoſitionem*, quâ *Spiritus S. in Eccleſiâ* donatur, à *baptiſmo* planè diviſam eſt.

SECT.

SECT. VIII.

Salviani & Euſebii Emiſſeni teſtimonia. Prudentii. Innocentius. Concluſio.

§. 1. PRoximo, i. e. *quinto*, ſæculo accenſendi *Salvianus* & *Eucherius*. *Ille inter *bona à Deo chriſtianis aſſignata*, ut *ſanctis baptiſmatis Gratiam*, ſic & divini *Chriſmatis unctionem* recenſet, quod ſtatim *Chriſma Eccleſiaſticum* nuncupat, poſt quod qui *omnia Dei mandata* fecerint, ad *capiendum laboris præmium vocantur ad cœlum*, ut *apud Judæos lectiſſimos quoſque per Unguentum Regium* Deus *vocavit in Regnum*. *de Gubernat. Dei. l. 3. p. 68.*

§. 2. Hic autem, ſive *Euſebius Emiſſenus* ſive *Fuchrius Lugdunenſis* fuerit, in *Homilia de Pentecoſte*, multa de hoc Eccleſiæ ritu congeſſit, eumque à *deſcenſu Spiritus S. in die Pentecoſtes* deduxit. *Quod nunc in confirmandis Neophytis manus impoſitio tribuit ſingulis, hoc tunc ſpiritus ſancti deſcenſio in Credentium populo donavit Univerſis. Sed quia ſciimus quòd manus Impoſitio & Confirmatio ei qui jam renatus, qui jam regeneratus in Chriſto eſt, conferre aliquid poſſit, fortè cogitat ſibi aliquis, &c. Quid mihi prodeſt, poſt myſterium baptiſmatis, Miniſterium confirmantis? &c.*] Et ſtatim, ut *Imperator qui quemque in militum receperat numerum, non ſolum ſignat ſed præ-*

ponit,

tum, sed etiam armis competentibus instruit pugnaturum, ita in Baptizato Benedictio illa munitio est, Dissti militem, da etiam ei alumenta militiæ. Et statim, *Spiritus sanctus, qui super aquas baptismi salutiferos descendit illapsu, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam, in Confirmatione Gratiam præstat ad augmentum.* Et, *in Baptismo regeneramur ad vitam, post baptismum Confirmamur ad pugnam. In baptismo abluimur, post baptismum roboramur.* Et *Regeneratio per se salvatum, ex in pace baptismi renatum recipiendo Confirmatio armat & instruit ad agones mundi hujus, & præliaturandos. Itaque ante Descensionem Spiritus S. Apostoli usque ad negationem deturrentur, post visitationem vero ejus, usque ad Martyrium contemptu mortis armantur.*

§. 3. Cumulum augebit *Prudentius*, Poeta Christianus, *Paciano*, & *Hieronymo* suppar, Sic autem ille in *Apotheosi*,

— Lotus procul absit & unctus.

Et contra *Symmachum*,

— Lateranas cum ruit ad ædes,
Unde sacrum referat regalis Chrismate signum.

Et in *Hymno nocturno*, cum baptismum respiciens, dixisset,

Cultor Dei memento
Te Fontis & Lavacri
Rorem subisse sanctum —

Addit statim,

— Et Chrismate innotatum.]

Pro

Pro *innotatum*] *Innovatum*, fateor, cum vulgatis codicibus (legit * Baronius & sic) legendum contendit *Dallæus*: At illud ex conjectura tantum, & ut hypothesi suæ rem gratam faciat, cum si non omnia, certè * aliqua *Prudentii* exemplaria *Innotatum* legant. Quod autem illi durum & barbarum videbatur, ut & *Cassandro* insolens, illud ex aliis ejusdem Authoris satis commodè explicabitur. Quod enim hic *chrismate innotatum* ait, idem plane cum iis, quæ unà ex eo * *Dallæus* deduxit,

* *Ann.* 35. 16.
* *Vid. G. Cassan. Schol. ad Hym.* p. 220.
* p. 268.

Inscripta oleo fronti signacula, per quæ
Unguentũ regale datum est, & chrisma perenne.

Et in *Apotheosi de Juliano*,

— Ecquis alumnus
Chrismatis inscripto signaret tempora signo, &c.

Nempe *innotare* est *signum* aut *signaculum fronti inscribere*, quod cum oleo fieret († Episcopus enim *inungens, intincto in chrisma pollice, notam crucis in fronte designabat*) is certè *chrismate innotari*, atque ac *signari* dicebatur.

† *Cassiader ibid.*

§. 4. His certe multo plura apposuit *Dallæus*, dum varie contra *Aurelium* differeret, de *Sacramenti* voce (qua quidem in re litem mihi non movere sapius dixi) & *Confirmationem* meram baptismi *Cæremoniam* esse contenderet, cum tamen ritus illos toto cœlo distare, illa ipsa testimonia æquo saltem lectori abunde comprobent, quæ ille ad sententiæ suæ [illegible] studiosè conquisivit.

§. 5.

§. 5. Plura sequiorum sæculorum Testimonia non accumulo, his primævæ Ecclesiæ antesignanis hypothesin nostram, integramque *Ecclesiæ Anglicanæ* de *Confirmatione* sententiam satis superque defensam & munitam ratus, quæ ab Apostolorum exemplo hunc ritum ad nos derivatum pronuntiat, nec in eo ut videtur lucidissimis Patrum suffragiis destituitur.

§. 6. Valeat, floreat Doctissimus *Dallæus*, & hanc breviculam Commatis unici, quod illi displicuit, defensionem, eique adjunctam simplicissimi, & Antiquissimi ritus, ut in Ecclesiâ nostrâ constanter retentus est, à primis sæculis derivati descriptionem boni consulat, veritatemque, simul ac antiquæ Ecclesiæ puritatem, & simplicitatem, non minus aliis, quàm sibi charam fuisse, modo tempestivè & sine aliorum opprobrio aut contumeliâ, ea cura geratur, illi molestum non sit.

FINIS.

Dr. *Hammond*, De Confirmatione.

ecclesiæ ad ministrationem